

2 0 1 8

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

8e vergadering – 7 juni 2018

Vergadering van de gemeenteraad, gehouden op donderdag 7 juni 2018 te 11.00 uur.

Voorzitter: de heer Van Zanen, burgemeester; de heer Zwanenberg, plaatsvervangend voorzitter, gedurende enkele momenten in de vergadering.

Aanwezig zijn de leden: El Abassi, Bakker, De Boer, Bos, Bijsterbosch, Van Corler, Van Dalen, Dekker-Abdulaziz, Dekkers, Deldjou Fard, Van Deún, Van Dun, Van Esch, Ferket, Gilissen, Van Heuven, Işik, Van der Heijden, Heijne, Homan, Te Hoonte, Kleinrensink, Koning, De Koning, Meerding, Van Ooijen, Oosters, Podt, Rajkowski, Roodenburg, Schers, Van Schie, Schilderman, Schipper, Streefland-Driesprong, Sungur, Verschuure, Virginia, Van Waveren, Weistra, Wiegant, Zwanenberg, Van der Zweth en Zwinkels.

Tevens zijn aanwezig de wethouders: Diepeveen, Van Hooijdonk, Everhardt, Geldof, Jansen en Kreijkamp.

Opening van de vergadering.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Wij hebben een lange dag voor de boeg. Het is fijn dat u er bent.

Bericht van verhindering wegens familieomstandigheden is ingekomen van mevrouw Assen. Wij wensen haar alle goeds en veel sterkte toe.

Ook heet ik de mensen op de publieke tribune van harte welkom. Misschien kijkt of luistert u thuis mee. Ik hoop dat u dat volhoudt.

Er zijn twee actuele moties aangekondigd. Die komen dadelijk aan de orde.

Ingekomen stukken.

1. Een ingekomen brief d.d. 27 april 2018, van mevrouw A.t.B., alhier, over 2de Wob-verzoek om het dossier A.M.S.t.B.

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

2. Een ingekomen brief d.d. 15 mei 2018, van VNC, over Interbestuurlijke samenwerking en financiële ruimte in de nieuwe raadsperiode.

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

3. Een ingekomen brief d.d. 13 mei 2018, van de uitwerkgroep van het Utrechtse project Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, alhier, over pauze landschap rijnenburg verandert in langdurig energie landschap.

Besloten wordt het onderwerp van deze brief desgewenst te agenderen voor een raadsinformatiebijeenkomst of commissiebehandeling. Het college heeft in de Raadsbrief Ontwerpproces Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop van 26 april 2018 aangegeven op basis van een gesprek met de uitwerkgroep te komen met een voorstel voor het vervolgproces.

4. Een ingekomen brief d.d. 19 april 2018, van PAX alhier, over het stiltecentrum Hoog Catharijne.

Vergadering van 7 juni 2018

2

Besloten wordt deze brief in handen te stellen van Burgemeester en Wethouders ter afdoening en een kopie hiervan te sturen aan de raad.

5. Een ingekomen brief d.d. 21 mei 2018, van de VNG alhier, over Spelregels voor de digitale stad.

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen.

6. Een ingekomen brief d.d. van bewoners Nieuw Zuylen II, Jan van Zutphenlaan, Utrecht, alhier, Over het Raadsvoorstel Gebiedsvisie Zuilense Vecht.

Besloten wordt deze brief voor kennisgeving aan te nemen en de brief te betrekken bij de behandeling van het raadsvoorstel Gebiedsvisie Zuilense Vecht.

Bekrachtiging geheimhouding.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik verzoek u om op grond van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet, de door het college opgelegde geheimhouding zoals in de bijlage opgenomen te bekrachtigen van:

- Raadsvoorstel MPSO en MPB 2018: de bijlagen 'Programmering Investeringsimpuls RSU 2018' en 'Financiële Bijlage MPSO 2018' 5305705.
- Raadsvoorstel Meerjaren Perspectief Utrechts Vastgoed (MPUV) 2018: de bijlagen 'Investeringsstaat MPUV 2018' en 'Accommodatielijst UVO 2018' 5314303.
- Raadsvoorstel Jaarstukken 2017: de bijlagen 'Investeringsstaten 2017' en 'Risicomodel Jaarstukken 2017' 5265974.

Z.h.o wordt overeenkomstig het verzoek van de voorzitter besloten.

Notulen Gemeenteraad 26 april 2018.

Deze notulen worden z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

Notulen Vragenuur 19 april, 26 april, 17 mei en 24 mei 2018.

Deze notulen worden z.h.o. ongewijzigd vastgesteld.

1. Voorstel inzake de zienswijze op jaarstukken 2017 Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

2. Voorstel inzake de zienswijze op ontwerp programmabegroting 2019 en 1ste wijziging programmabegroting 2018 Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

3. Voorstel inzake de zienswijze ontwerp begroting 2019 GGD regio Utrecht (GGDrU).

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

4. Voorstel inzake de zienswijze conceptbegroting Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU) 2019-2022.

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

5. Voorstel inzake de zienswijze Ontwerpbegroting Het Utrechts Archief (HUA) 2019-2022.

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

6. Voorstel inzake de zienswijzen recreatieschappen begroting 2019.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Mijn fractie vindt dat de recreatieschappen hun opdracht om zelf meer geld te verdienen en om meer kostendekkend te zijn onvoldoende invullen. Dat vormt op zichzelf geen belemmering om met deze zienswijze in te stemmen, ware het niet dat wij de zienswijze te slap vinden. In de commissievergadering hebben wij hetzelfde gezegd. Utrecht moet er harder op duwen dat de recreatieschappen de opdracht invullen. Daarom stemmen wij tegen het voorstel.

Hierna wordt het voorstel hij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de CDA-fractie ertegen stemmen.

7. Vaststelling van het bestemmingsplan NPD strook, Overvecht (vernoemd naar de voormalige Nederlandse Pakketdienst).

Mevrouw **DEKKER-ABDULAZIZ** (D66): Voorzitter! De D66-fractie kan met dit bestemmingsplan instemmen. Met maximaal 700 studentenwoningen, 360 appartementen met veel middenhuur en betaalbare koop en 4.000 m² aan sport, culturele voorzieningen, horeca en creatieve bedrijvigheid is het een waardevolle toevoeging aan Overvecht.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Eindelijk wordt in het hoofdstuk Ecologie diervriendelijk bouwen genoemd. Dat is voor ons een groot succes. Wij zijn benieuwd naar de uitwerking ervan. Wij kunnen met het voorstel instemmen.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! De Student & Starter-fractie is erg blij met het plan. Er komen veel woningen bij voor studenten en starters. Als ik de plaatjes mag geloven, zal het er mooi uitzien. Het is een goede impuls voor Overvecht Centrum. De Student & Starter-fractie zal vóór stemmen.

De heer **ZWANENBERG** (GroenLinks): Voorzitter! Het is een goed plan. De GroenLinks-fractie is enthousiast. Wij stemmen voor.

De heer **ISIK** (PvdA): Voorzitter! Ook wij zijn erg blij met het aantal studentenwoningen. Ik wil echter benadrukken dat ik ook blij ben dat er woningen komen voor studenten met beperkingen. Dat gebeurt in Utrecht voor het eerst.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Dit is een goede uitwerking van het Stedenbouwkundig Plan van Eisen. Juridisch en economisch is het plan haalbaar en uitvoerbaar. Echter, ik wil als de Meerjaren Perspectief Stedelijke Ontwikkeling (MPSO) aan de orde is erop terugkomen. Wij creëren voor de gemeente het financiële gat van Overvecht.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie zal met het plan instemmen. Wij zijn ontzettend blij en trots dat een al decennialang slepend probleem tot een einde komt. Ik maak de wethouder en zijn staf een compliment omdat hij dit voor elkaar heeft gekregen. Wij zullen feestelijk en snel bouwen.

Het voorstel wordt hierna bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

8. Vaststelling van het bestemmingsplan Cohenlaan, Tuindorp Oost.

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

9. Vaststelling van het bestemmingsplan Gageldijk 211 a, Overvecht.

Z.h.o. wordt overeenkomstig dit voorstel besloten.

10. Vaststelling van het bestemmingsplan Casino, Winthontlaan 8-10, Merwedekanaalzone gecoördineerd met de Omgevingsvergunning.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De PvdD-fractie heeft gezegd dat de B-status van het voorstel kan worden omgezet in een A-status.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! De PvdD-fractie had sterke twijfels bij dit plan vanwege het in het ontwerp opgenomen lichtorgel en omdat het advies van de welstandscommissie door het college terzijde is geschoven. Het is verder een plan voor een groen, duurzaam en diervriendelijk gebouw waarin een zeer stenige omgeving iets groener wordt gemaakt. Daarom stemmen wij er toch mee in.

De heer **KONING** (D66): Voorzitter! Met complimenten aan het college voor de zeer snelle doorlooptijd. Waar Holland Casino zelf nogal draalde, is het uiteindelijk gelukt om dit plan heel snel voor te bereiden. Dank daarvoor.

De heer **ISIK** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie zal met het voorstel instemmen. De wethouder kijkt mij lachend aan. Ik zal zijn toezegging herhalen dat hij zich zal inspannen om mensen die lange tijd werkloos zijn aan een baan te helpen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik vind het grappig dat de heer Koning spreekt over de snelle doorlooptijd. Dit is een van de dossiers die ik in handen kreeg van het indertijd afscheid nemende raadslid Jansen. Een jaar of elf later verkast het Casino inderdaad. Mooi werk.

De **VOORZITTER**: Men moet wel eens een gokje wagen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ook de VVD-fractie is blij dat er een einde komt aan het splende gedoe rond de Jaarbeurs en dat wij aan de herontwikkeling kunnen denken. Het is een mooie plek voor het Casino. Rien ne va plus, het geld was van u.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! There is no such thing als een tijdelijke vergunning. Wie heeft die ook alweer verleend?

Het voorstel wordt daarop bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

11. Vaststelling van de Utrechtse soortenlijst.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De fracties hebben gezegd dat de B-status van dit voorstel kan worden omgezet in een A-status. Op 15 mei jl. heeft de raad hierover nog een "strekt ter vervanging" gekregen.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! De PVV-fractie is een groot voorstander van het beschermen van inheemse dieren en planten, maar de keuze voor het maken van een eigen beleidsregel en een eigen Utrechtse lijst is een vorm van eigen richting die niet de onze is. Dit raadsvoorstel gaat niet over de wijze van totstandkoming, maar om besluiten over de bescherming van dieren en planten in de stad. Daarom steunen wij dit voorstel.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Het is een mooi voorstel voor wethouder Geldof om zijn carrière als wethouder Groen mee af te sluiten. De PvdD-fractie ziet maar één minpuntje, namelijk het feit dat het voorstel hier al anderhalf jaar geleden had moeten liggen. Het is terecht dat de gemeente de verantwoordelijkheid op zich neemt voor de bescherming van de soorten die voor de Utrechtse biodiversiteit kenmerkend zijn en die daarin een belangrijke plaats hebben. Die moeten worden behouden. Daarom stemmen wij van harte met het voorstel in.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Wij feliciteren de wethouder met het laatstgenoemde voorstel in de portefeuille Groen. Wij zijn meestal niet blij als extra maatregelen worden genomen, maar in dit geval zullen wij met het voorstel instemmen. Het geeft keurig uitvoering aan een opdracht van de raad. Zo kennen wij de wethouder.

Het voorstel wordt hierna bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Het Algemene Debat over de Voorjaarsnota beginnen wij om 14.00 uur. De grootste oppositiepartij begint dan. Daarna wijst een en ander zich vanzelf.

Actuele moties.

Motie 79, Internationale dienstreizen tot 750 km per trein.

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Momenteel spelen grote discussies over het vliegverkeer en of Schiphol mag worden uitgebreid, of vliegveld Lelystad mag worden vergroot en of vliegen veel duurder moet worden. De achterliggende gedachte is dat vliegen hartstikke vervuilend en overlastgevend is. Overheden en bedrijven beginnen dat in te zien. Zij nemen de verantwoordelijkheid daarvoor op zich.

De Tweede Kamer heeft al sinds 2014 een dienstreizenprotocol waarin is vastgelegd dat werkgerelateerde reizen tot 750 km per snelle trein worden afgelegd. Deze week nam ook het Vlaamse parlement een dergelijk protocol aan. Inmiddels heeft ook een grote groep Nederlandse bedrijven, samen zijn dat 300.000 werknemers, aangekondigd de eigen Europese vluchten in te perken. Dat is het kader van de actuele motie die ik hierbij indien, mede namens de fracties van GroenLinks, D66 en SP.

"Motie 79

Internationale dienstreizen tot 750 km per trein

De Gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 7 juni 2018,

Constaterende dat:

- het college van B&W, raadsleden en commissieleden voor hun werk internationale dienstreizen moeten maken;
- de Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden gemeente Utrecht 2018 en de Gedragscode voor Burgemeester en Wethouders het kader schetsen voor deze dienstreizen;

Overwegende dat:

- vliegen het milieu en het klimaat zwaar belast,
- de (hogesnelheids)trein een goed alternatief is voor reizen tot 750 kilometer;

Besluit:

1. Het college te verzoeken de raad voor het zomerreces 2018 een voorstel aan te bieden voor een aangepaste Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden gemeente Utrecht 2018, waarin aan de artikelen 2 en 12 van de Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden gemeente Utrecht 2018 een lid 3 is toegevoegd dat luidt:
 - Lid 3 Internationale werkbezoeken tot 750 kilometer worden per (snelle) trein afgelegd, waarbij het college de bevoegdheid heeft (in incidentele gevallen) af te wijken van deze richtlijn, bijvoorbeeld vanwege reisduur. Bij afstanden groter dan 750 kilometer wordt de CO₂-uitstoot van vluchten standaard gecompenseerd;
 2. Het college te verzoeken de raad voor het zomerreces 2018 een voorstel voor een nieuwe Gedragscode Burgemeester en Wethouders voor te leggen, waarin art. 12.2 als volgt is aangepast:
 - Internationale werkbezoeken tot 750 kilometer worden per (snelle) trein afgelegd, waarbij het college de bevoegdheid heeft (in incidentele gevallen) af te wijken van deze richtlijn, bijvoorbeeld vanwege reisduur. Bij afstanden groter dan 750 km wordt de CO₂ uitstoot van vluchten standaard gecompenseerd. Per vliegtuig mag in beginsel niet in de eerste klas of in een daarmee vergelijkbare klasse worden gereisd. Slechts indien de omstandigheden daartoe noodzakelijk, staat het college bestuurlijk toe om met een hogere klasse te reizen."
 3. De compensatie van deze CO₂-uitstoot, wanneer toch wordt gevlogen, wordt in de reiskosten voor de betreffende buitenlandse reis meegenomen.
- En gaat over tot de orde van de dag."

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik kan een heel eind met de motie meegaan, maar ik hoorde iets over tweedeklas reizen. Wat is de motivatie van de PvdD-fractie daaromtrent?

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Eerlijk gezegd is dat een regel uit het protocol. Wij hebben daaraan echter iets toegevoegd, namelijk de eerste zin. Er is al een richtlijn over het eersteklas of tweedeklas vliegen.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Ook wij kunnen een eind met de motie meegaan, absoluut.

Er is sprake van het college van B en W en raads- en commissieleden. Hoe moeten wij dit zien voor meereizende ambtenaren?

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Ja, dat is zeker een punt waarover wij hebben nagedacht. Wij hebben dat vooralsnog niet vastgelegd, maar wij weten dat ambtenaren met wethouders en andere bewindslieden meereizen. Wij hopen dat de ambtenaren dezelfde tickets boeken.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Ik ben benieuwd hoe het zal gaan met wethouders en raadsleden die worden bedreigd. Kunnen die op een andere manier vliegen of met de trein gaan? Het kan zijn dat treinreizen richting Dublin duurder wordt. Hoe wordt die prijsverhoging bekostigd?

De heer **VAN HEUVEN** (PvdD): Voorzitter! Dat is een dubbele vraag. De eerste kan ik beantwoorden met de toevoeging "in incidentele gevallen". Mochten er indicaties zijn dat iemand veilig vervoer nodig heeft en dat de trein niet veilig genoeg is, kan altijd nog een vliegticket worden geboekt.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Van Heuven, u mag de tweede vraag van de VVD-fractie niet beantwoorden, want per fractie mag maar één vraag worden gesteld. Ik ben streng, want als ik nu het stellen van twee vragen toesta, gaat iedereen dat doen.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Voorzitter! Dank voor de motie. Utrecht heeft uitstekende treinverbindingen met Europa. Het college heeft al besloten dat de reis wordt gecompenseerd als die per vliegtuig is. Wij begrijpen dat er een mogelijkheid is. Als vanwege de reisduur reizen per vliegtuig beter is, kan een afweging worden gemaakt. Ik wil graag dat de raad zich daarover uitspreekt. Wij zullen daartoe met een voorstel bij de raad komen. Dan kan de raad daar een klap op geven. Ik laat het oordeel over de motie aan de raad, maar het college kan er zeker mee uit de voeten.

Aan de orde is de stemming over motie 79.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Voor de PVV-fractie staat keuzevrijheid voorop. Wij willen geen betutteling, niet van het college en niet van de raad. Wij denken dat wij verstandige mensen zijn die prima zelf de keuze kunnen maken of zij met het vliegtuig of met de trein willen gaan. Daarom zullen wij tegenstemmen.

De heer **VAN DALEN** (VVD): Voorzitter! Ik ben het voor wat dit betreft eens met de PVV-fractie. Kosten, tijd en duurzaamheid zijn belangrijke afwegingen om reizen per vliegtuig of per trein te maken. Ik denk dat motie 79 daarom overbodig is. De VVD-fractie zal tegenstemmen.

De VVD-fractie heeft vertrouwen in het college. Het valt mij op dat de fracties van GroenLinks en D66 dat misschien niet hebben.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Dit is een stemverklaring, dus u mocht dit niet zeggen, mijnheer Van Dalen. Ik lette niet op. Wilt u dit nooit meer doen?

Mevrouw **OOSTERS** (Student & Starter): Voorzitter! De Student & Starter-fractie hikt met betrekking tot deze motie tegen een aantal praktische zaken aan. Dienstreizen naar bijvoorbeeld Edinburg moeten ook per trein worden gemaakt. Dat kost niet alleen veel tijd, maar ook veel geld. Wij vinden het daarom belangrijk dat in de regeling wordt opgenomen dat in uitzonderlijke gevallen daarvan mag worden afgeweken.

De Student & Starter-fractie ziet van deze motie het belang voor het milieu en voor de bewustwording van de impact van vliegreizen. Wij zullen er daarom mee instemmen.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de opmerking van de Student & Starter-fractie.

De motie wordt daarop bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van ChristenUnie, PvdA, SP, D66, DENK, PvdD, CDA, Stadsbelang Utrecht, GroenLinks en Student & Starter ervoor stemmen en de leden van de fracties van PVV en VVD ertegen.

Motie 80. De kat uit de boom kijken.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Een maand geleden stelde de Student & Starter-fractie mondelinge vragen over het project van de Pop Up Hangplek. De initiatiefnemers hadden moeite gedaan om boomvriendelijke hangmatten te zoeken. Zij wilden zo snel mogelijk aan de bak om de hangmatten op zoveel mogelijk plekken tijdelijk op te hangen. Zij hadden een pitchwedstrijd gewonnen van Awesome Utrecht. Wij vonden het een heel mooi project, net als de CDA-fractie. Wij vonden het een mooie mogelijkheid voor mensen om met elkaar in contact te komen en om te ontspannen. Helaas trapte de gemeente een beetje op de rem. Wij vonden dat jammer, want uiteindelijk mocht het wel op de Uithof. Daar bleek het project een groot succes te zijn.

Wij willen met deze motie bekijken of wij het project alsnog kunnen laten doorgaan. Wij willen ook bekijken of in het algemeen de raad de initiatieven wat positiever kan verwelkomen en vooral die wat meer duidelijkheid geven. Bij dit project duurde het wat langer voordat er duidelijkheid was. De kaders waren niet duidelijk.

Wij willen oproepen tot een wat meer positieve houding. Wij willen dat de gemeente de projecten meer omarmt. Wij willen bekijken hoe wij de projecten mogelijk kunnen maken en alleen als het echt niet kan, die niet te doen. Wij dienen daartoe de volgende motie in.

"Motie 80

De kat uit de boom kijken

De raad van de gemeente Utrecht in vergadering bijeen op donderdag 7 juni 2018,
Constaterende dat

- Na de mondelinge vragen op 26 april 2018 er in de praktijk nog steeds geen duidelijke richtlijnen zijn wat wel en niet in bomen gehangen mag worden;
- Er wel uitzonderingen gemaakt worden voor evenementen en feestverlichting;
- Er geen richtlijnen/beleidsregels zijn voor boomvriendelijke hangsystemen waardoor het ene initiatief wordt afgewezen terwijl het andere initiatief wel wordt toegestaan;
- Tegelijkertijd rentmeester Utrechtse landgoederen wel de toezegging heeft gedaan dat er hangmatten in Amelisweerd gehangen mogen worden.

Overwegende dat

- Initiatieven zoals boomvriendelijke hangmatten de stad levendiger en mooier maken en dus van toegevoegde waarde zijn;
- het van belang is om als raad burgerinitiatieven te stimuleren door duidelijkheid te verschaffen over regels, kaders en richtlijnen;
- We niet moeten willen dat burgers van kastje naar de muur worden gestuurd en verzonden in allerlei regelgevingen;
- We niet moeten willen dat burgerinitiatieven 'oneerlijk' behandeld worden door gebrek aan duidelijke richtlijnen;
- De gemeente wil voorkomen dat straks van alles in bomen gehangen gaat worden;
- Het belangrijk is om burgerinitiatieven te zien als een kans in plaats van bedreiging.

Verklaart dat

- Een afwachtende houding en onduidelijkheid qua regelgeving burgerinitiatieven belemmeren;
- een proactieve ja, tenzij" houding burgerinitiatieven meer kan ondersteunen in plaats van een 'nee, mits' houding;
- De gemeente daarmee nog steeds de regie kan houden middels het verlenen van toestemming voor 'bijzondere evenementen'.

Draagt het college op

- Om op aanvraagbasis toestemming te verlenen voor boomvriendelijke hangsystemen;
- Duidelijke kaders en randvoorwaarden op te stellen voor burgerinitiatieven in de openbare ruimte zodat zij sneller weten waar zij aan toe zijn;

- Proactiever als gemeente burgerinitiatieven meer de ruimte te geven en beter te helpen volgens het "ja, tenzij" principe;
- Voor het einde van het jaar terugkoppeling te geven en met verbeterpunten te komen hoe we als gemeente burgerinitiatieven meer de ruimte kunnen geven en beter op weg kunnen helpen."

De motie is ondertekend door de heer Homan, mevrouw Zwinkels, de heer Bos, de heer Te Hoonte en de heer Isik.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ik ben benieuwd wie uitmaakt wat een boomvriendelijk hangstelsel is en of de hangmat een boomvriendelijk hangstelsel bezit.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! De hangsystemen zijn sowieso niet bekeken. Dat is een voorbeeld van hoe het initiatief beter kan worden ontvangen. Er was een bomencommissie, maar dat is geloof ik geen officiële term. Er is een groep ambtenaren die erover heeft besloten. Zij zeiden sowieso niets in bomen te willen hangen. Ik stel voor dat zij eerst bekijken of de systemen echt boomvriendelijk zijn. Er zijn vast wel experts die daarover iets kunnen zeggen.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Ik wilde mij aansluiten bij de vraag van de PvdD-fractie.

Waarom boomvriendelijk in combinatie met bomen? Waarom niet in combinatie met niet-levende zaken waaraan een hangmat kan worden opgehangen?

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Als dat kan, is dat prima, maar de mooiste omgeving voor een hangmat is een parkje. Dat was zo op De Uithof. Daar was een flinke rij bomen met hangmatten eraan. Ik vind het prima als de hangmatten ergens anders aan worden opgehangen. Er is echter sprake van een boomvriendelijk hangstelsel.

De heer **BAKKER** (D66): Voorzitter! De uitleg van de heer Homan is best te volgen, maar als wij de tekst van de motie zien, dan gaat het best ver. Vóór het einde van het jaar moet er een complete evaluatie komen. Ik vind zijn verhaal niet corresponderen met de tekst van de motie. Kan de heer Homan aangeven waarom daarvoor is gekozen? Is hij bereid om het laatste punt te schrappen?

Overigens is de uitdrukking "ja, mits en nee, tenzij". "Ja tenzij" is een beetje gek.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Voor die vergissing bied ik mijn excuses aan. Ik begrijp wat de heer Bakker bedoelt. Het woord "evaluatie" staat niet in de motie, wel het woord "verbeterpunten". Ik doe het college de handreiking dat er geen evaluatie van vier pagina's hoeft te komen. Ik wil graag dat wordt bekeken wat wij kunnen doen om de situatie voor de initiatieven iets gemakkelijker te maken. Het gaat ons om de terugkoppeling. Als de heer Bakker met deze uitleg van de motie en met deze handreiking kan leven, hoop ik op steun van zijn fractie.

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Ik verwachtte niet hier vanochtend weer te staan. Het college steunt uiteraard waar mogelijk graag initiatieven die het verblijf in de stad veraangenamen. Voor wat betreft de inhoud van dit voorstel blijven wij bij ontraden. Dat heb ik ook al in het kader van de mondelinge vragen gezegd.

Wij willen schade aan bomen zoveel mogelijk voorkomen. Daarom willen wij geen uitzondering maken voor hangmatten en andere voorwerpen, zoals schommels en slacklines.

Door kracht uit te oefenen op de bast van de boom – je hangt er per slot van rekening een hangmat aan – is er de kans dat onderliggende groeiweefsels worden beschadigd. Dat kan op termijn tot schade leiden. Dat is niet direct van buiten zichtbaar omdat er dan geen schade aan de bast optreedt bij zorgvuldig aangebrachte boomvriendelijke middelen. Daarom lijkt er geen probleem te zijn, maar er kan een inwendige kneuzing optreden. De groeilaag van de boom, het cambium, zit net onder de bast. Het cambium kan beschadigd raken.

Vanuit dat standpunt zijn wij tegen elke vorm van het ophangen van zaken in bomen. Bij verlichting spelen evenwel geen wezenlijke krachten die kneuzingen veroorzaken. Daarom is dat wél een optie.

Los van het feit dat wij dit voor onze bomen inhoudelijk niet willen, kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld voor letsel bij een ongeval, bijvoorbeeld als iemand uit een hangmat

valt. De gemeente kan ook aansprakelijk zijn als een ongeluk wordt veroorzaakt omdat burgers een schommel plaatsen of andere voorwerpen in of aan een boom bevestigen. Wij hebben te maken met wettelijke eisen die aan speeltoestellen worden gesteld in verband met veiligheid en dergelijke. Er is ook toezicht en handhaving nodig als vergunningen wordt verleend.

De beheerder van landgoederen komt ook in de motie voor. Die heeft éénmalig toestemming gegeven voor het ophangen van hangmatten. Dat was niet juist. Daar is hij achter gekomen. Het verzoek kwam binnen via de gemeente Bunnik. Toen de beheerder zich hiervan bewust werd, is hij er bij de initiatiefnemer op teruggekomen en heeft het ophangen verboden.

Wij ontraden de motie.

De heer **TE HOONTE** (VVD): Voorzitter! Dit betoog van de wethouder roept bij de VVD-fractie vragen op. Ik ben benieuwd naar de kijk van de wethouder op de aansprakelijkheid in het geval van leefstraten. Als de gemeente leefstraten toestaat en daar doet zich een aansprakelijkheidsissue voor, accepteert de gemeente dat wel.

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Hier wordt ik licht overvraagd. Dit is een heel ander onderwerp. Ik kan toezeggen deze vraag door te geleiden naar de wethouder die daar binnenkort over gaat. Die zal ongetwijfeld in staat zijn om u daarover nader te informeren voor zover er nadere informatie is.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! De CDA-fractie steunt de motie uiteraard. Ze vindt het belangrijk dat er meer ruimte komt voor burgerinitiatieven. Wij bekijken vanzelfsprekend ook de bomen, maar wij willen niet dat die beschadigd raken. Wij willen dat de omgeving in Utrecht veilig is en blijft.

Ik wil voor de komende periode meegeven dat wij niet uit een soort angst dingen tegenhouden of iets niet doen omdat het risicovol is. Ik wil niet dat er evaluaties of dergelijke komen. Wij willen de motie aangrijpen om te kunnen zien wat er wél kan.

Ik sluit mij aan bij de toelichting van de Student & Starter-fractie. Ik hoop dat ook andere fracties deze intentie zien.

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Ik heb niet echt een vraag gehoord. Het was meer een soort stemverklaring.

De heer **İŞİK** (PvdA): Voorzitter! In de stad zijn veel problemen met de essentaksterfte. Er moeten veel bomen worden vervangen. Is deze motie ook op die bomen van toepassing?

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Wij doen soms het onmogelijke direct. Dat lijkt mij niet verstandig. Als wij over de essentaksterfte spreken, zijn daarmee afvallende takken en dergelijke gemoeid. In feite zouden wij dan zeggen dat men kan gaan hangen in een boom die toch al niet zo stevig is. Ik zou dat niet doen, maar als er vrijwilligers zijn, kom ik zeker kijken.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! De reactie van de wethouder is precies de houding die mensen vaak stoort. Hij ziet veel beren op de weg. Dat is jammer. Ik heb van de initiatiefnemer gehoord dat de systemen niet echt goed zijn bekeken. Die hangen er alleen tijdelijk. Daarom zal er niet of nauwelijks sprake zijn van schade.

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter! Ik heb de bomendeskundige van de gemeente gevraagd waarom wij dit niet willen. Wij benaderen initiatieven altijd met een positieve instelling. Echter, wij willen geen dingen aan bomen hangen die schade kunnen veroorzaken die niet direct zichtbaar is. Dat is er de reden van dat wij de motie ontraden.

Aan de orde is de stemming over motie 80.

De heer **BAKKER** (D66): Voorzitter! Ik heb zowel de Student & Starter-fractie als de CDA-fractie goed beluisterd. De uitleg die zij aan de motie geven, onderschrijf ik. Hou het licht en overzichtelijk. Er is ruimte voor initiatieven. Dat sluit mooi aan bij het coalitieakkoord.

Waar de lantarenpaal kan worden gebruikt: doen! Wij stemmen voor.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik vind de motie lijken op een kanon die op een mug schiet. Wij kunnen de lijn van de beantwoording door het college volgen. Wij zullen de motie niet steunen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ondanks het feit dat wij denken dat deze boomvriendelijke hangsystemen bomen geen schade berokkenen, sluiten wij ons aan bij het standpunt van het college dat wij beter kunnen voorkomen dan genezen. Wij moeten geen dingen in bomen hangen. Wij stemmen tegen.

De heer **VIRGINIA** (GroenLinks): Voorzitter! Hoewel de GroenLinks-fractie positief aankijkt tegen burgerinitiatieven vinden wij het jammer dat de motie is gekoppeld aan bomen en het mogelijk beschadigen daarvan. Daarom stemmen wij tegen.

Hierna wordt de motie bij handopsteken aangenomen, waarbij voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PVV, CDA, Student & Starter, VVD, Stadsbelang Utrecht, D66 en DENK ervoor stemmen en de leden van de fracties van SP, PvdA, PvdD, GroenLinks en ChristenUnie ertegen.

12. Voorstel inzake de Gebiedsvisie Zuilense Vecht.

Mevrouw **DEKKER-ABDULAZIZ** (D66): Voorzitter! Ik ben in 2009 in Utrecht komen wonen. Mijn vriend, nu mijn man, en ik verdienden samen teveel voor sociale huur en te weinig om een huis te kopen. Wij waren aangewezen op de vrije sector met een huurprijs van meer dan € 1.000,00 per maand. Wij werkten beiden met tijdelijke contracten. In de crisistijd voelde huren voor een dermate hoog bedrag aan als een groot risico. Gelukkig vonden wij een appartement in Overvecht Noord voor € 750,00 per maand. Wij woonden daar de volgende zeven jaar. Ik wist nog niet dat middenhuurwoningen een fijne uitkomst zijn voor een groot deel van de mensen, sterker nog, ik had er nog nooit van gehoord.

Wonen in Utrecht is niet voor iedereen toegankelijk, zeker niet als men van buiten de stad komt en beschikt over een kleine beurs. De kans om hier te wonen, wil ik ook anderen gunnen.

Voor de middeninkomens hebben het in Utrecht moeilijk. In Utrecht zijn lange wachtlijsten voor sociale huur. Koopwoningen zijn vaak te duur.

Op het gebied van huurwoningen hebben wij een flinke inhaalslag te maken. Alle beetjes helpen, zelfs als het maar 200 woningen zijn.

De raad besluit vandaag over de gebiedsvisie Zuilense Vecht. Dat is een unieke herontwikkeling van aan elkaar grenzende sportcomplexen: Elinkwijk Zuilen in onze eigen gemeente en Daalseweide in de gemeente Stichtse Vecht. Als deze nieuwe sportcomplexen werkelijkheid zijn geworden, is er een duurzaam sportpark Zuilense Vecht ontstaan, klaar voor de groei van de stad. Daarmee wordt de ruimtelijke kwaliteit verbeterd. Het aantal uren dat kan worden gesport, stijgt. Wij zijn blij met de antwoorden van de wethouder in de commissievergadering dat bij de uitwerking van het Stedenbouwkundig Plan van Eisen de mogelijkheid aan de orde komt om in het sportpark andere functies toe te voegen, zoals horeca of een buitenschoolse opvang.

Wij zijn erg positief over de sportparkmanager. Wij moeten ervoor zorgen dat wij de sportruimte in Utrecht zo goed mogelijk gebruiken.

Sinds mijn zoektocht naar een woning in 2009 is er veel veranderd, maar Utrecht groeit onverminderd door. Dat vraagt om slimme combinaties, zoals beter kunnen sporten, iets doen aan het woningtekort en wonen betaalbaar houden. De D66-fractie kan zich daarom vinden in het plan dat de kosten van de bouw van dit project worden gefinancierd via de bouw van de woningen er omheen. Het mag echter allemaal wel wat ambitieuzer worden, zeker voor wat betreft de middenhuur. De mogelijkheden om dat te doen zijn er. Daarom dien ik mede namens de fracties van GroenLinks, PvdA en ChristenUnie een amendement in om de variatie van de soorten woningen in overeenstemming te brengen met de ambities van het coalitieakkoord.

"Amendement 23

Ruimte voor iedereen in Zuilense Vecht

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 7 juni 2018 ter behandeling van gebiedsvisie Zuilense Vecht;

Constateernde dat:

- De gebiedsvisie Zuilense Vecht de mogelijkheid beschrijft van het toevoegen van 180 tot 225 woningen, waarbij aan Utrechtse zijde een programma van 30% sociale huurwoningen en 10% middeldure huurwoningen is voorzien;
- Deze gebiedsvisie nog uitgewerkt zal worden in een SPvE en vervolgens een EMVI-tender.
- Argument 1.7 beschrijft dat aan Utrechtse zijde een programma van 30% sociale huurwoningen en 10% middeldure huurwoningen is voorzien.

Overwegende dat:

- In de commissievergadering over de gebiedsvisie Zuilense Vecht bleek dat er ruimte zit om de samenstelling van woningen te wijzigen.

Besluit:

- Aan beslispunt 1 toe te voegen: 'en in het Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE)(Zuilense Vecht) significant hogere percentages voor te stellen voor midden- en sociale huur, in lijn met de ambities uit het coalitieakkoord 2018-2022 en niet vast te houden aan de in dit raadsvoorstel voorgestelde percentages.'

en gaat over tot de orde van de dag."

Het amendement is ondertekend door de heer Işik, mevrouw De Koning, mevrouw Streefland en mijzelf.

De visie kan op de steun van de D66-fractie rekenen. De D66-fractie heeft er vertrouwen in dat een mooi sportcomplex wordt gebouwd inclusief een goede mix van woningen en groen eromheen. Wij benadrukken nogmaals het punt dat zowel inwoners als sportclubs, ook de nieuwe, vanaf de start bij de uitwerking van het Stedenbouwkundig Plan van Eisen moeten worden betrokken.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente voor de hulp en ook wethouder Jansen. Hij krijgt op de valreep van het wethouderschap een aangenomen visie als afscheidscadeau.

Mevrouw **DE KONING** (GroenLinks): Voorzitter! Al jaren geleden kreeg ik in Utrecht mijn eerste huis. Wij huurden een paar kamers in een prachtig stadskasteel aan de Oudegracht. Hoewel de gaskachel altijd stuk ging als het vroom en het bad in de keuken stond, wij veel ruimte deelden met studenten en enorme ratten voelde ik mij daar oprecht de koning te rijk. Het was mij namelijk gelukt om een middenhuur appartement te vinden op een prachtige plek in Utrecht.

Utrecht is voor mij de eerste plek waar ik mij echt thuis voelde. Het is de plek waar ik veranderde van student in werknemer en van huurder in huizenbezitter. Ik werd daar moeder en raadslid. Ik heb mij vaak afgevraagd waarom ik mij in Utrecht zo thuis voel en waarom ik zo van Utrecht hou. Het geheim van Utrecht bestaat niet uit de prachtige oude stenen en grachten, maar mijn liefde verminderde geen millimeter toen ik verhuisde van een stadskasteel naar een bouwblok in de bekende jaren tachtig stijl.

Het geheim en het succes van Utrecht worden volgens mij gevormd door de vriendelijkheid van de Utrechters en door de mooie mengeling van mensen in onze groene stad.

Het behouden van die kracht is niet vanzelfsprekend. Ik maak mij daarover zorgen wanneer ik zie dat de prijzen de afgelopen vijf jaar zijn gestegen met 44%, wanneer ik weer een bevriend gezin uit de stad zie vertrekken, wanneer ik zie dat mensen niet kunnen uitstromen uit de maatschappelijke opvang omdat er niet voldoende sociale huurwoningen zijn en ook wanneer ik constateer dat ondanks alle goede ambities wij er in de afgelopen periode niet in zijn geslaagd om het percentage sociale huur hoger te laten zijn dan 20% en het percentage middenhuur 10%.

Onze stad groeit enorm snel. Tussen nu en 2040 komen er 90.000 mensen bij. Dat is evenveel mensen als nu in Hilversum of Heerlen wonen. De gemeente bouwt voor al deze mensen geen woningen, maar heeft zeker invloed. Het is de vraag welke stad wij in 2040 willen zijn. Willen wij een stad zijn vol tweeverdieners met goede banen of een groene stad met de mooie mix van mensen die er nu al zijn?

Ik ben blij en trots omdat het college in het nieuwe akkoord op die vraag een duidelijk antwoord geeft. Wij streven ernaar dat in 2040 35% van de woningen sociale huurwoningen zijn. 20% van de woningen zal zich in de midden categorie bevinden. Daarmee blijft Utrecht een stad voor iedereen. Om deze ambities te realiseren, moeten wij nu beginnen. Dat brengt mij op de gebiedsvisie Zuilense Vecht.

Het project Zuilense Vecht is een mooi voorbeeld voor de komende jaren. Er wordt goed samengewerkt met de buurgemeenten. Het project is innovatief. Wij realiseren in één klap diverse verbeteringen: een beter sportpark, betere verenigingsfaciliteiten, groen van hogere kwaliteit waar

meer van kan worden genoten, meer veiligheid, minder verloedering en meer woningen op de krappe Utrechtse woningmarkt.

Er is een aantal verbeteringen dat wij graag meenemen voor de nadere uitwerking van het Stedenbouwkundig Plan van Eisen. Het is van belang dat wij in Zuilense Vecht maximaal ruimte bieden aan woningen voor mensen met een laag of een middeninkomen. Ik ben er trots op dat ik mede-indiener ben van het zojuist ingediende amendement 23.

Ik verwacht dat twee moties worden ingediend. Ik wacht die af. Ik ben enthousiast over een motie van de Student & Starter-fractie om multifunctioneel gebruik van de faciliteiten mogelijk te maken. Ik verwacht ook een motie van de PvdD-fractie waarmee aandacht wordt gevraagd voor duurzame vormen van kunstgras.

Ik wil graag wethouder Jansen een compliment maken voor de gebiedsvisie Zuilense Vecht, maar zeker ook voor het feit dat hij ervoor zorgde dat in de afgelopen periode het aantal sociale huurwoningen toenam. Wij hopen dat in de komende coalitieperiode de stijging wordt voortgezet. Wij hopen ook dat het aandeel sociale huur en middenhuur stijgt voor een Utrecht waar ruimte is voor iedereen.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Het blijft lastig om van een visie de waarde in te schatten. Wij vinden dat het voorliggende voorstel vrij vaag is. De afspraken en randvoorwaarden worden pas bij de uitwerking van de visie bepaald. Toch moeten wij nu al aangeven of wij al dan niet instemmen met de onderhavige visie. Voor de PvdD-fractie is daarom een aantal dingen van belang.

Essentieel is dat bij de uitwerking van deze visie de compensatie van de vele voetbalvelden die aan natuurgras worden opgeofferd goed wordt geborgd. Daarom dienen wij de volgende motie in.

"Motie 81

Groencompensatie Zuilense Vecht

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 7 juni 2018, ter bespreking van het Raadsvoorstel inzake de gebiedsvisie Zuilense Vecht,

Constaterende dat:

- Er in deze gebiedsvisie wordt voorgesteld om natuurgras velden te bebouwen.

Overwegende dat:

- Ook natuurgras waardevol is voor klimaatadaptatie door het vermogen water op te vangen bij hevige regenbuien en de opname van CO₂ bij groei;
- De bebouwing grondoppervlakte inneemt, maar tegelijkertijd mogelijkheden biedt voor dak- en gevelgroen.

Draagt het college op:

- Bij de uitwerking van deze gebiedsvisie in SpvE's en bestemmingsplannen te streven naar een oppervlakte aan groene daken en groene gevels van minstens 3x zoveel vierkante meters dan het aantal vierkante meters groen dat bebouwd wordt.

En gaat over tot de orde van de dag"

De motie is ondertekend door mijzelf.

Bij de laatste opoffering van natuurgras aan bebouwing wordt ook een deel natuurgras vervangen door kunstgras. Ook kunstgras met TPE-korrels is een bedreiging voor het milieu. Juist omdat wij met deze visie een vooruitstrevende en nieuwe ontwikkeling inzetten en ook omdat wij graag een gezonde stad willen zijn, lijkt het ons mooi om de upgrade van deze sportvelden aan te grijpen om te onderzoeken of dit kunstgras niet wat minder milieubelastend kan zijn. Daarom dienen wij de volgende motie in.

"Motie 82

Milieuvriendelijkst Kunstgras

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 7 juni 2018, ter bespreking van het Raadsvoorstel inzake de gebiedsvisie Zuilense Vecht,

Constaterende dat:

- Het plan is om bij de gebiedsontwikkeling Zuilense Vecht een aantal natuurgrasvelden te vervangen door kunstgras sportvelden.

Overwegende dat:

- Kunstgras, ook als het is ingestrooid met TPE korrels, een grote milieubelasting voor de directe en indirecte omgeving is;

- Utrecht een gezonde en vooruitstrevende stad wil zijn;
- Er milieuvriendelijker alternatieven voor kunstgras bestaan dan kunstgras met TPE korrels (die overigens al iets minder slecht zijn dan vormalen autobanden), zoals bijvoorbeeld kunstgras met korrels van kurk of kunstgras dat op een dusdanige manier geweven is dat helemaal geen korrels nodig zijn, of mogelijk zelfs de nieuwste rassen natuurgras die veel slijtvaster zijn dan het traditionele natuurgras.

Draagt het college op:

- De renovatie van de sportvelden bij de gebiedsontwikkeling Zuilense Vecht aan te grijpen voor experimenten met milieuvriendelijker kunstgras;
- De milieu-impact zwaar mee te laten wegen bij de keuze voor het type kunstgras op dit terrein, door de op dat moment minst schadelijke optie te kiezen die mogelijk is binnen deze ontwikkeling (zie voorbeelden bij de overwegingen);
- Hierover indien nodig advies in te winnen bij gemeentes die al met milieuvriendelijkere vormen van kunstgras experimenteren;
- De raad over de gezette stappen te informeren bij de uitwerkingen van deze gebiedsvisie. En gaat over tot de orde van de dag"

De motie is ondertekend door mijzelf.

Mevrouw **DEKKER-ABDULAZIZ** (D66): Voorzitter! Weet de PvdD-fractie wat de financiële consequenties zijn van kunstgras en wat die voor de sporters betekenen?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Volgens mij gaat het over kunstgras en kunstgras. In dat opzicht zijn de financiële consequenties nihil. Als het ging tussen natuurgras en kunstgras is het een ander verhaal. Het gaat mij erom dat een ander soort kunstgras wordt gebruikt. Het kan zijn dat het duurder is om iets milieuvriendelijks neer te leggen, maar dan nog vragen wij om alsjeblieft iets milieuvriendelijks neer te leggen. Dat kan nu iets duurder zijn, maar daarmee wordt ons in de toekomst geen rekening gepresenteerd.

Mevrouw **DEKKER-ABDULAZIZ** (D66): Voorzitter! Wat betekent dat voor de sporters?

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voor wat ons betreft niets. Van mij hoeven de sporters het verschil dat door duurder kunstgras ontstaat niet te betalen. De gemeente kan dat prima regelen.

Mevrouw **DEKKER-ABDULAZIZ** (D66): Voorzitter! Ik bedoel of het voor de sporters prettig is om op dat milieuvriendelijke kunstgras te sporten.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Volgens mij maakt het voor sporters geen verschil op welk type kunstgras zij sporten, ook niet of dat milieuvriendelijk is of niet. Volgens mij is het uiteindelijk voor de sporters – en vooral voor ouders met jongere kinderen – een ideaal gevoel om niet op plastic te hoeven sporten en om het plastic op die manier niet mee naar huis te nemen.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! De Student & Starter-fractie ziet in het plan veel mooie dingen. Er is sprake van een mooie samenwerking met de buurgemeenten, er komen nieuwe woningen bij en het betekent een upgrade voor het sporten in dit gebied. Daarom zijn wij blij met deze visie.

Echter, wij zien mogelijkheden om het plan te verbeteren. Ten eerste vindt de Student & Starter-fractie het zeer belangrijk dat de nieuwe sportaccommodaties optimaal worden gebruikt. Dat hoeft niet alleen te zijn voor sport, want veel ruimtes kunnen prima worden gebruikt voor sociale initiatieven, buurtinitiatieven, vergaderruimten en flexwerkplekken. Te vaak staan sportzalen en sportkantines overdag onnodig leeg. Dat vinden wij echt zonde.

De Student & Starter-fractie ziet kansen om het multifunctioneel gebruik van accommodaties expliciet mee te nemen en dient daarom de volgende motie in.

"Motie 83

Multifunctioneel gebruik sportaccommodaties Zuilense Vecht

De genneenteraad van Utrecht, bijeen op donderdag 7 juni 2018 ter behandeling van het raadsvoorstel inzake de Gebiedsvisie Zuilense Vecht,

Constateernde dat:

- Er een fulltime sportparkmanager wordt aangesteld,
- Er wordt geprobeerd zoveel mogelijk de kantines en kleedkamers van de sportclubs te clusteren,
- Het sportpark beter zichtbaar moet worden op het gebied van activiteitsaanbod, huurmogelijkheden en organisatiestructuur,
- Het sportpark een uitnodigend karakter krijgt dat volop ruimte aan andere recreatieve mogelijkheden, De clubgebouwen uitnodigende sportkantines krijgen waar het ook voor niet-leden aantrekkelijk is om elkaar te ontmoeten,

Overwegende dat:

- De coalitie wil investeren in uitbreiding en verbetering van sportaccommodaties en zegt het effectiever gebruiken van sportaccommodaties in daluren te willen stimuleren,
- Dat onderbezetting tijdens daluren van sportaccommodaties kan worden voorkomen door deze zo multifunctioneel mogelijk in te zetten,
- Door multifunctioneel gebruik en meer zichtbaarheid van de sport(accommodaties) de drempel tot sporten en een gezonde leefstijl lager wordt,
- Deze centrale, goed bereikbare locatie ideaal kan zijn voor bieden van bijvoorbeeld werkruimte voor sociale initiatieven, vergaderruimte voor buurt- en wijkverenigingen, flex-werkplekken, maar ook buitenschoolse opvang en activiteiten,

Draagt het college op:

- Het mogelijk te maken dat te realiseren accommodaties geschikt zijn voor multifunctioneel gebruik door (maar niet beperkt tot) bovenstaande groepen;
- Multifunctioneel gebruik van de accommodaties mee te geven als inzet aan de sportparkmanager, zodat die in samenwerking met sportclubs en wijkbewoners kan zorgen voor een optimale bezetting van de sportaccommodaties in Zuilense Vecht;
- Een brede invulling van functies, met evenwicht tussen maatschappelijk en niet maatschappelijk, in de sportaccommodaties mogelijk te maken, wat bijdraagt aan een financieel gezonde exploitatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de heer Işık, mevrouw Zwinkels, de heer Bakker, de heer El Abassi en mijzelf.

Onze fractie ziet nog een verbeterpunt. Net als de fracties van D66 en GroenLinks zien wij kans om meer middenhuur dan 10% toe te voegen. Wij vinden het erg mooi dat de EMVI-criteria zijn opgenomen. Het is verstandig om meer middenhuur uit te lokken en aan te moedigen. Wij dienen daartoe het volgende amendement in.

"Amendement 24

Meer middenhuur in Zuilense Vecht

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 7 juni 2018 ter behandeling van gebiedsvisie Zuilense Vecht;

Constateernde dat:

- In de gebiedsvisie Zuilense Vecht wordt gesproken over 180–225 nieuw te bouwen woningen,
- In de gebiedsvisie een minimumpercentage van 10% middeldure huur is opgeschreven,
- Aan de hand van EMVI-criteria wordt gestreefd naar een hoger percentage middenhuur,

Overwegende dat:

- Tijdens de commissiebehandeling van de Gebiedsvisie Zuilense Vecht breed de wens is uitgesproken om meer middenhuur te realiseren,
- Het wenselijk is om de systematiek van EMVI-criteria te behouden om ruimte open te houden voor marktpartijen,
- Tegelijkertijd het wenselijk is om meer zekerheid te krijgen over het percentage middenhuur,

Besluit:

- Beslispunt 1 vast te stellen met dien verstande dat op pagina 29 van de Gebiedsvisie Zuilense Vecht de zin: – 'Voor Utrecht is in het gebied een programma van 30% sociale huur woningen en minimaal 10% middeldure huurwoningen voorzien.'

Wordt gewijzigd in:

- 'Voor Utrecht is in het gebied een programma van minimaal 30% sociale huur woningen en minimaal 15% middeldure huurwoningen voorzien.' "

Het amendement is ondertekend door mijzelf.

Wij hopen dat met de motie 83 en amendement 24 het plan beter wordt.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Men moet in Utrecht zeker kunnen zijn van fijn en betaalbaar wonen. Dit voorstel draagt daaraan bij. Wij vinden net als de fracties van D66, GroenLinks en Student & Starter dat het aantal sociale huurwoningen en middenhuurwoningen ambitieuzer kan zijn. Daarom hebben wij het amendement van de fracties van D66 en Student & Starter ondertekend. Wij vinden dat in de visie richtingen en randvoorwaarden moeten worden gegeven zodat niet alleen in woorden, maar ook in daden Utrecht een stad voor iedereen kan zijn. Ik hoop dat in het Stedenbouwkundig Plan van Eisen het percentage dat wordt voorgesteld hoger is dan wat in de stukken staat. Ik hoop dat de wethouder dat zal doen. Wij zullen de ontwikkelingen op de voet volgen.

Wij zien dat het noodzakelijk is om de sportvelden te renoveren. Wij vinden dat sport de mensen onderling verbindt. Ik ben blij dat de renovatie plaatsvindt. Ook de motie van de Student & Starter-fractie over het gebruikmaken van de kantines is belangrijk. Wij moeten de kantines niet leeg laten staan. Dat moet niet alleen voor commerciële doeleinden gebeuren, maar ook voor maatschappelijke. Beide doelen moeten met elkaar in evenwicht zijn.

Ik zie de uitwerking van de visie graag tegemoet. Ik hoop dat wij een stad voor iedereen kunnen zijn.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik maak de wethouder een compliment voor de mooie visie. In de commissievergadering is vanzelfsprekend van gedachten gewisseld over de financiering. Een belangrijke bron is de sport. Wij vinden het belangrijk dat de accommodatie wordt opgeknapt. Wij zijn blij met de extra mogelijkheden die in dit gebied voor sport ontstaan.

Uiteindelijk wordt de realisatie van de visie betaald door woningbouw. Wij moeten elkaar niet voor de gek houden. Het hele plan, dat prachtig is ingericht met veel groen en veel mogelijkheden voor recreatie, is mogelijk omdat veel woningen worden gebouwd. De woningen moeten dus wat opbrengen.

Tegen de fracties die zojuist hebben betoogd dat ze graag willen rommelen aan de percentages in het programma, wil ik zeggen goed, maar men moet zich ervan bewust zijn dat dit dan wel iets betekent voor het kwaliteitsniveau dat men met het park zelf wil realiseren. Als wij het verdienend vermogen van het plan verwijderen door aan de percentages te rommelen, gaat er misschien met de dekking iets mis. Ik vraag de wethouder hoe dat in elkaar steekt. Wij hebben een keurige bijlage gekregen waarin twee parameters staan: hoeveel wij kunnen bouwen en binnen welke categorieën dat is.

Ik heb een aantal fracties horen betogen dat er meer middenhuur moet komen. Ook wij vinden dat mooi, maar het is de vraag ten laste waarvan dat zal gaan. Ik weet niet of alle raadsfracties zich realiseren dat als met de percentages wordt gerommeld dat betekent dat altijd alles door iemand moet worden betaald. Als men meer sociale huurwoningen wil zien, zullen de woningen in de middenhuur en in de vrije sector die moeten opbrengen. De sociale woningen worden dus betaald door de burens. Hoe minder burens er zijn die betalen voor de mensen die de woningen zelf niet kunnen betalen, hoe groter het probleem is.

De tweede vraag die ik de wethouder wil stellen, betreft de afspraken die hierover zijn gemaakt met Stichtse Vecht. Ik kan mij voorstellen dat op het snijvlak van rood en groen wensen zijn inzake de sociale interactie tussen beide gemeenten. Als wij veel sociale huur realiseren terwijl aan de andere kant alleen maar dure koopwoningen zijn, ontstaat misschien een buurt waarvan met zich afvraagt of dat het samenleven is zoals men zich dat voorstelt.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Ik kan het betoog van de heer Van Schie volgen. Hij noemt het verdienend vermogen. Daarom is gekozen voor een lichte stijging van maar 5%. Ik kon de heer Van Schie echter niet helemaal volgen bij wat hij zei over de samenwerking met Stichtse Vecht. In de commissievergadering is hetzelfde aan bod geweest. Wij hebben toen gezegd hoe de woningmix in Stichtse Vecht is geregeld. De wethouder heeft vervolgens terecht gezegd dat Utrecht en Stichtse Vecht over de eigen woningmix gaan. Het verschil in woningmix in beide gemeenten is echter niet dermate verschillend dat het de sociale samenhang van de wijk zal aantasten. Hoe denk de heer Van Schie daarover?

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Het amendement van de Student & Starter-fractie is goed geformuleerd en enigszins realistisch. Echter, in het licht van de uitgangspunten van het coalitieakkoord en wat wij sociaal moeten realiseren om een stap te zetten in de richting van het wensdenken van de het nieuwe linkse college maak ik mij enigszins zorgen over wat het betekent als de motie van mevrouw Dekker wordt aangenomen. Als wij daar forse percentages sociale huur realiseren, dan betekent dat iets voor de sociale interactie, ook voor die met de buurgemeenten.

De heer **İŞİK** (PvdA): Voorzitter! Ik vind het erg jammer dat de VVD-fractie altijd bezwaren maakt als het realiseren van sociale huur ter sprake komt.

De gemeente heeft de primaire taak om haar onderdanen te huisvesten. Als dat veel geld kost, moet dat geld beschikbaar zijn, desnoods door het verminderen van de hypotheekafrek.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De heer İşik verbreedt het debat enorm. Laten wij het houden bij waar de raad over gaat. Als wij werkelijk sociale huur willen realiseren, is het in de huidige situatie zo geregeld dat de burens dat betalen. Als er geen burens zijn die dat betalen, is er een probleem. Die burens moeten er zijn. 100% sociale huur zal in dit plan niet lukken. Het college heeft een realistisch voorstel gedaan. Wij vragen ons echter af of het een tandje meer of minder kan. Middenhuur vinden ook wij heel prachtig, maar dat moet wel kunnen in het licht van de overige ambities. Wethouder Geldof noemt altijd de loempia speciaal. Als wij duurzaam, groen en met een kwalitatief hoge openbare ruimte en architectuur bouwen en men wil ook nog het percentage sociale huur verhogen, dan wordt te hard aan de knoppen gedraaid zodat de andere ambities omlaag gaan. Zal dat gebeuren?

De heer **İŞİK** (PvdA): Voorzitter! De heer Van Schie leest net als ik het AD/UN. Daar stond een artikel in dat ging over de wachttijd voor een woning. Die wordt tien jaar. Hoe wil de VVD-fractie dat oplossen als er geen sociale huurwoningen worden gebouwd?

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Met deze vraag gaan wij echt het woondebat in. Dat vind ik leuk, maar de bedoeling is dat er op de woningmarkt doorstroming is en dat alle scheefwoners in de sociale huur eruit gaan. Er is geen tekort aan sociale huurwoningen in Utrecht. Ik herhaal dat. Er is geen tekort aan sociale huurwoningen in Utrecht. Als men de inkomensmix van onze gemeente bekijkt, dan blijkt dat er voldoende sociale huurwoningen zijn voor iedereen die recht heeft op zo'n woning en iedereen die zo'n woning nodig heeft. Ook de VVD-fractie zegt dat het goed is dat dit percentage er is om de mensen die een duurdere woning niet kunnen betalen te helpen. Wij moeten dus voldoende middenhuur en een hoger segment koop- en huurwoningen bouwen zodat kan worden doorgestroomd. Woningbouwcorporaties moeten worden gestimuleerd om dat voor elkaar te krijgen. Dan is er in Utrecht echt voldoende woningvoorraad om iedereen een woning te bezorgen. Dan gaat de wachtlijst vanzelf omlaag.

De heer **İŞİK** (PvdA): Voorzitter! Ik zal de heer Van Schie straks de cijfers geven. Per maand zijn er 7.000 actieve woningzoekenden die een sociale huurwoning zoeken. Hoe kan de VVD-fractie dat ontkennen? Dat is belachelijk.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik ontken helemaal niets. Ik weet dat die mensen er zijn, natuurlijk. Utrecht is een magneet. Het is hier fantastisch. Wij hebben fantastische pleidooien gehoord van diverse medewerkers in de raad. Zij zeggen dat Utrecht fantastisch is, een warm bad. Dat is het ook. Iedereen uit de hele wereld zou hier moeten willen wonen. Utrecht is de mooiste stad van Nederland. Nederland is het mooiste land ter wereld. Iedereen kan hier terecht. Echter, wij kunnen geen 7 miljard sociale huurwoningen bouwen. Wij moeten keuzes maken.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Mijn inschatting is dat de komende jaren er best wel continuïteit van het beleid zal zijn. Het huidige college hoopt dat van harte.

Dank voor de warme woorden over dit plan aan het adres van het college. De sporters en de mensen in Maarssen zijn daarmee heel blij. Het plan gaat over de gemeentegrenzen heen. Het plan is erg vernieuwend. Het is leuk dat dit is gelukt. Tegelijkertijd probeert iedereen op de valreep het plan nog wat leuker of mooier te maken. Dat is begrijpelijk, maar daar hangt een prijskaartje aan. De heer Van Schie heeft hetzelfde gezegd.

Er is een flink aantal amendementen en moties ingediend met betrekking tot de portefeuilles sport, woningbouw en vastgoed. Wij zijn eigenaar van een sporthal en wat grond. Ook dierenwelzijn komt eraan te pas, gezien de moties van de PvdD-fractie. Alleen de wijk Zuidwest heeft vandaag het nakijken.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! De wethouder neemt vanavond afscheid.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Vanavond komt iedereen aan de bak.

Mevrouw Dekker heeft amendement 23 ingediend. Zij pleit voor hogere percentages middenhuur en sociale huur. In de commissievergadering deed zij hetzelfde. Het percentage sociale huur is 30. Dat is in de huidige context aardig wat. Waarom hebben wij voor deze mix gekozen? Er zijn twee overwegingen. Die zijn beide door diverse woordvoerders genoemd. Enerzijds is de woningbouw de kurk waarop de sportparkontwikkeling drijft. De opbrengst moet voldoende zijn om de dingen die wij in de sportparken willen zien functioneel, maar ook ecologisch te kunnen betalen. De tweede pijler is dat wij proberen om een zo evenwichtig mogelijk woningbouwprogramma vast te stellen. Het is bekend dat in dat deel van Zuilen in het recente verleden flink is gesloopt en nieuwbouw is gepleegd. De Pedagogebuurt is vervangen door duurdere koop- en vrije sector huur. Om die reden heb ik gezegd dat het goed is om een substantieel percentage van 30% op te nemen zodat het doorstromen van senioren in de wijk in de sociale huur mogelijk wordt. Dan houden wij nog 70% over voor een ander programma. Wij zouden graag net als veel andere woordvoerders daar nog wat meer middenhuur hebben ingestopt. Dat lijkt op basis van de huidige financiële inschattingen niet mogelijk. Wij durven wel te gaan voor 10%.

In de commissievergadering heb ik gezegd dat wij zullen proberen om met de EMVI-tender te werken. Wij proberen dan inschrijvers uit te dagen om nog hoger te gaan. Dan kan men zelf aangeven of men middenhuur een belangrijk criterium vindt. Ik heb dat toegezegd. Ik wil die toezegging graag herhalen. Amendement 23 zegt dat in het Stedenbouwkundig Plan van Eisen significant hogere percentages voor midden- en sociale huur moeten worden voorgesteld. Amendement 24 is daarop een variant. Met deze formulering schrijft amendement 23 een ongedekte cheque uit. Mevrouw Dekker bedankte de ambtelijke ondersteuning, maar die heeft alleen de kosten berekend. Dat is een bedrag met vijf nullen met verschillende cijfers ervoor, afhankelijk van hoe hoog het percentage is en of men dat ten koste laat gaan van dure koop of van middeldure koop. Het gaat echter om flinke bedragen. Het lijkt het college niet verstandig om de nieuwe portefeuillehouder op te zadelen met ongedekte cheques. Ik stel voor om van amendement 23 een motie te maken waarin de EMVI-tender groot gewicht wordt toegekend aan extra middenhuur boven de 10%. Dan wordt het maximale er uitgehaald zonder dat men op dit moment het geld hoeft te leveren, want nogmaals, amendementen die ongedekt zijn, moet het college ontraden.

Motie 81 is ingediend door mevrouw Van Esch. Deze motie vraagt het college om bij de uitwerking van de gebiedsvisie te streven naar een oppervlakte aan groene daken en groene gevels van minstens driemaal zoveel vierkante meters dan het aantal vierkante meters groen dat wordt bebouwd, drie keer zoveel vierkante meters als de footprint van het gebouw. Dat is net iets te strak geformuleerd. Er zijn gebouwen die niet eens drie keer zoveel gevel- en dak hebben als de footprint. Dan kan het zelfs wiskundig niet eens. Denk bijvoorbeeld aan het gebouw van Nieuw Utrecht in Rijnvliet. Daar zijn de kleedkamers onderdeel van de tribune, maar waar een tribune is, kan geen groen dak komen. Als de PvdD-fractie zoveel mogelijk groene daken en groene gevels wil zien, is dat een prima boodschap ten behoeve van de uitwerking van het Stedenbouwkundig Plan van Eisen, maar de mathematisch harde eis van driemaal is denk ik onuitvoerbaar.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ik begrijp de reactie van de wethouder, maar in de motie is sprake van "te streven naar". Ik begrijp dat de rekensommetjes lastig worden, maar ook wij begrijpen dat als er iets is waardoor er geen groen dak kan komen dat er niet kan komen. Daarom hebben wij de motie op deze wijze geformuleerd.

(De heer Van Zanen draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Zwanenberg.)

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Als het echt een streven is, dan zou ik dat nooit koppelen aan dat "driemaal". Ik zou dan kiezen voor een formulering in de trant van "zoveel mogelijk groen als functioneel inpasbaar is". Dat is in wezen het doel van de PvdD-fractie. Als de motie

zodanig wordt gewijzigd, kan ik er positief over adviseren, maar in de huidige vorm moet ik er helaas negatief over zijn.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik heb laten uitrekenen dat een vierkante meter groen dak € 40,00 kost. Dat betekent dat als motie 81 financiële consequenties heeft het een amendement moet worden. Is de wethouder dat met mij eens?

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Ik weet niet of dat zo is. In de exploitatie is geld voor ecologische voorzieningen. Wij zouden met het geld kunnen schuiven. Daarmee wordt dekking verkregen. Wij hebben echter ook andere ambities zoals waterbergend vermogen en groene oevers. Ik denk niet dat dit het grote probleem is. Het grote probleem is vooral functioneel. Elinkwijk wil graag iets over haar gebouw te zeggen hebben en de toeschouwers willen graag zicht hebben op het veld. Als men dan een groene gevel ziet, schiet dat niet op.

De boodschap is duidelijk, maar de vertaling maal drie lijkt mij een brug te ver.
Mevrouw Van Esch wees op milieuvriendelijk kunstgras.

Mevrouw **DE KONING** (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil even terugkomen op de reactie van de wethouder op het amendement van de fracties van D66 en GroenLinks. Hij zei dat het financieel niet haalbaar is. Wij beogen met amendement 24 het vaststellen van significant hogere percentages. Wij willen dat het nieuwe college zich daarover buigt. Wij begrijpen dat er ruimte is voor significant hogere percentages, ook al omdat het een jaar later is. Dan kan de behoedzaamheid uit het plan verdwijnen. De reden waarom wij spreken over significant hogere percentages is dat wij ons niet willen vastpinnen op een exact percentage. Wij willen dat wordt bekeken hoe in het plan meer sociale en middenhuur kan komen die financieel haalbaar is.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik wil mevrouw de Koning vragen wat zij bedoelt met "significant". Als ik dat weet, kan ik er een rekensommetje onderleggen.

Mevrouw **DE KONING** (GroenLinks): Voorzitter! "Significant" betekent sterk meer dan nu het geval is. De ambities zijn helder. Wij hebben verwezen naar het coalitieakkoord. De uiteindelijke afweging laten wij echter over aan het college.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Als aan "significant" deze duiding wordt gegeven – stel dat 30% sociale huur 50% sociale huur moet worden en 10% middenhuur 30% middenhuur – dan komt er een getal van zes nullen bij en een getal groter dan 1 vóór de nullen. Dan gaat het echt om aardig wat geld. Dat geld kan nooit worden teruggehaald door versoering van de plannen. Bovendien gaat het ambitieniveau dan omlaag. Dat willen wij helemaal niet. Wij willen een fijn sportpark van een hoge ecologische kwaliteit. Aan de kostenkant is niet veel rek mogelijk.

Het optimisme van mevrouw De Koning over hoe de situatie over een jaar is als de onzekerheid weg is, deel ik niet. Er is altijd een post onvoorzien. Die wordt kleiner naarmate de tijd vordert, maar daar staat tegenover dat tegen die tijd dingen die geld kosten duidelijker worden. De grootte van de post onvoorzien is altijd gelijk aan dat bedrag. Dat is geen beschikbaar gratis geld.

Het kan zijn dat de marktomstandigheden over ongeveer anderhalf á twee jaar zodanig zijn dat er in de EMVI-tender ruimte blijkt te zijn. Ik stel voor om dan die ruimte hiervoor te gebruiken. Alles kan ook tegenzitten, bijvoorbeeld omdat de bouwvakkers schaars zijn en omdat de prijzen hoger worden. Het is nu al moeilijk om het plan uit te voeren. Het is belangrijk om te voorkomen dat het plan strandt. Daardoor moeten de sporters nog langer op de sportvoorzieningen wachten. Het college deelt de ambitie om de ruimte die straks mogelijk is te benutten, maar of die er is, zal moeten blijken.

Mevrouw **DE KONING** (GroenLinks): Voorzitter! De wethouder problematiseert het project. De percentages die ik noem, zijn flink hoger dan de percentages die in het plan staan. Dat is niet waartoe wij oproepen. Wij willen allemaal een financieel haalbaar plan dat binnen de gestelde tijd wordt gerealiseerd. Dat is de reden waarom wij in het amendement het college de ruimte laten om financieel haalbare, maar hogere percentages voor te kunnen stellen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik zal een oplosrichting meegeven waarmee wij uit deze impasse kunnen komen, vrij eenvoudig. Wij moeten de vaste prijs voor grond voor sociale

huur loslaten. Als investeerders sociale huurwoningen willen realiseren, moeten zij gewoon op de grond een bod uitbrengen. Dan kunnen wij het eventueel dekken. Op basis van de grondprijsbrief die er ligt, lijkt mij dit een zinloze exercitie.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik hoor geen vraag van de heer Bos.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Mevrouw De Koning zegt ambities van het coalitieakkoord te willen realiseren, dus is "significant" nodig. Ook wij hebben zitten rekenen. Wij zullen daarover misschien vanmiddag nog spreken. Wij zullen dan misschien een sterker voorstel doen dan wethouder Jansen deed om inzake de plannen voor woningbouw in de buurt van de ambitie van het college te komen. Is mevrouw De Koning bereid om boter bij de vis te doen en om ten behoeve van deze ambitie geld te reserveren?

Mevrouw **DE KONING** (GroenLinks): Voorzitter! In het coalitieakkoord staat ook dat wij per project een goede weging willen maken. Wij willen niet per definitie aan elk akkoord exact dezelfde percentages plakken. Wij willen bekijken wat mogelijk is. Ook daartoe is in het amendement ruimte.

Wij zijn vanzelfsprekend bereid om boter bij de vis te doen. Er wordt significant in de woningmarkt geïnvesteerd. Ik verwijs daartoe naar de tabellen die aan het coalitieakkoord zijn toegevoegd.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Het lijkt mij relevant om te zeggen dat ook wij willen investeren in sport. Als men behalve sociale ook kwalitatief hoogstaande woningbouw wil realiseren – dat is prima – dan moet ook kwaliteit naar sport gaan. Hoeveel trekt mevrouw De Koning uit om de sportambities waar te maken?

Mevrouw **DE KONING** (GroenLinks): Voorzitter! Ik zal de heer Van Schie dadelijk de tabel geven. Dit debat zal over een paar uur door onze naaste collega's worden gevoerd.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Dit lijkt mij een goede afsluiting van deze discussie.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Ik weet niet of mevrouw Dekker de ambtelijke gegevens met de andere indieners van de motie heeft gedeeld. Men kan dan zien hoe de kosten bij het verhogen van de percentages oplopen. Er zijn veel nullen en ook flinke cijfers vóór de nullen.

De heer **İŞİK** (PvdA): Voorzitter! Het is een politieke keuze om bereid te zijn meer sociale huur en middenhuur te realiseren. De vier fracties hebben aangegeven dat te willen doen. Dat is een concrete opdracht voor het nieuwe college. Wij zijn benieuwd naar de uitwerking van het amendement.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! De indieners van het amendement hadden er ook voor kunnen kiezen om andere dingen te schrappen. Men kan dingen dekken door andere dingen te schrappen. Dan had men moeten kiezen voor minder kustgrasvelden en geen gebouw voor Elinkwijk. Dat zijn robuuste dekkingen. Die had ik kunnen leveren. Ik wil echter als wethouder Sport zeggen dat dit ten koste zou gaan van de elementaire kwaliteit van het plan. Hetzelfde geldt voor het schrappen van voorzieningen in de sfeer van de ecologie, nog los van het feit dat wij samen uit, samen thuis hebben afgesproken met Stichtse Vecht. Die doet ongeveer dezelfde investeringen. Zonder dekking ontraadt het college het amendement.

De PvdD-fractie heeft motie 82 ingediend over kunstgras. In deze motie staat precies wat het college de afgelopen acht jaar heeft gedaan. Wij leggen nu heel ander kunstgras aan dan tien jaar geleden. Wij gaan constant mee met de ontwikkelingen van de techniek. Daarbij is het comfort en de veiligheid van de sporter van belang. Mevrouw Dekker wees daar terecht op. Veiligheid en goede speelbaarheid zijn de eerste vereisten voor een sportaccommodatie. Ook duurzaamheid en betaalbaarheid zijn belangrijke punten. Utrecht was tien jaar geleden de eerste gemeente die is gestopt met rubberkorrels, gemalen autobanden. Dit is voor ons een belangrijk punt. Als dat de boodschap is, steunt de motie het beleid van het college. Ik kan de motie dan overnemen of, als mevrouw Van Esch dat prefereert, aan de raad voorleggen.

De Student & Starter-fractie heeft motie 80 ingediend. In de commissievergadering hebben wij daarover uitgebreid gesproken. Qua denkrichting is deze motie prima. Het buurthuis van de toekomst

in Den Haag is een lichtend voorbeeld van wat met sportaccommodaties allemaal kan. Ik heb gezegd dat men zich moet realiseren dat wij niet dicteren wat Elinkwijk straks in de kantine moet doen. Wij kunnen Elinkwijk uitnodigen en helpen, maar hun vrijwilligers staan straks achter de bar. Het is een beetje aanmatigend dat de gemeente Elinkwijk de wet voorschrijft. Wij zullen het Elinkwijk zo gemakkelijk mogelijk maken. Wij zullen bekijken of wij de zaak gezamenlijk kunnen organiseren. Als dat de intentie van de motie is en de heer Homan bevestigt dat, dan is het oordeel over de motie aan de raad. Als de motie een dictaat wordt, moet ik haar ontraden.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Ik ben het met de wethouder eens dat wij niet aanmatigend moeten worden. De formulering van de motie is relatief voorzichtig. De motie wil de genoemde mogelijkheid meegeven als inzet voor de sportmanager en de wijk.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Dan ben ik over de motie heel mild.
De heer Homan heeft ook amendement 24 ingediend.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Doen wij alles wat ruimtelijk mogelijk is om op dit gebied geen activiteiten uit te sluiten? Zullen wij dit zodanig inrichten dat alles wat sportclubs en andere partijen willen mogelijk wordt gemaakt? Of zijn er beperkingen die wij met een toezegging van de wethouder kunnen wegmasseren?

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Er zullen ongetwijfeld allerlei kinken in kabels komen. Wij proberen het plan te gebruiken om allerlei invloedeffecten te bewerkstelligen in de sfeer van ongeorganiseerde sport en recreatie. Er is een mogelijkheid om in de toekomst een fietsbrug aan te leggen in de richting van Lage Weide. Er zijn allerlei zaken bedacht die in de toekomst interessant kunnen zijn. Het idee van een camping in de zomer is geopperd door de heer Van Schie. Wij moeten proberen om bij de uitwerking zo flexibel mogelijk te zijn. Dat hoort bij een goede planontwikkeling.

Amendement 24 van de heren Homan en Işık is een uitwerking van het wat algemeen geformuleerde amendement 23. Daarin staat dat wij 15% middeldure huur moeten realiseren in plaats van 10%. Men heeft de rekensom gezien. Men weet hoeveel dat kost. Ook dit amendement is niet gedekt. Er is weliswaar alleen een bescheiden bedrag mee gemoeid, maar ik zie geen dekking.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ik vraag om een korte schorsing om de motie opnieuw te printen.

De vergadering wordt geschorst.

(De heer Zwanenberg draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Van Zanen.)

De voorzitter heropent de vergadering en verleent het woord aan mevrouw Van Esch.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Wij trekken motie 81 in en dienen de volgende motie in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik constateer dat motie 81 is ingetrokken.

"Motie 84

Groencompensatie Zuilense Vecht

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 7 juni 2018, ter bespreking van het Raadsvoorstel inzake de gebiedsvisie Zuilense Vecht,

Constaterende dat:

- Er in deze gebiedsvisie wordt voorgesteld om natuurgras velden te bebouwen.

Overwegende dat:

- Ook natuurgras waardevol is voor klimaatadaptatie door het vermogen water op te vangen bij hevige regenbuien en de opname van CO₂ bij groei;
- De bebouwing grondoppervlakte inneemt, maar tegelijkertijd mogelijkheden biedt voor dak- en gevelgroen.

Draagt het college op:

- Bij de uitwerking van deze gebiedsvisie in SPvE's en bestemmingsplannen te streven naar een zo groot mogelijke oppervlakte aan groene daken en gevels als functioneel inpasbaar is.
En gaat over tot de orde van de dag"

De motie is ondertekend door mevrouw Van Esch.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Wij wachten de stemming over 82 af. Wij denken dat het goed is dat de raad zo vooruitstrevend mogelijk wil zijn.

Mevrouw **DEKKER-ABDULAZIZ** (D66): Voorzitter! Ook wij willen dat ons amendement in stemming wordt gebracht.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Als het amendement wordt aangenomen, heeft dat consequenties voor de bijlagen. Dat zal de indieners van het amendement dwingen om concreet te worden. Onder het plan ligt een exploitatieopzet. Met dit amendement wordt die onderuit geschoffeld. Óf wij moeten keuzes maken en dingen schrappen uit het programma, óf er moet financiering worden toegevoegd.

Mevrouw **DEKKER-ABDULAZIZ** (D66): Voorzitter! Wij houden vast aan de tekst van het amendement. Wij hechten veel waarde aan de snelheid van het project. Wij zien graag dat het gedekt is. Wij hebben er vertrouwen in dat door het volgende college ruimte word gezocht naar hogere percentages. Dat willen wij meegeven. Wij willen niet dat dingen worden geschrapt.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik heb gisteren een vroegere versie van de motie gezien. Als het een motie is, wil ik er misschien nog wel over nadenken. Er is geld. Misschien hebben wij in het Stedenbouwkundig Plan van Eisen meer ruimte, maar om het op deze manier weg te geven, kan gewoon niet.

Hetzelfde geldt voor het amendement van de Student & Starter-fractie. Als het een motie is, wil ik nadenken over de vraag of ik ermee kan instemmen.

Mevrouw **DEKKER-ABDULAZIZ** (D66): Voorzitter! Wij denken dat als het amendement een motie is wij niet veel bereiken. Daarom blijft het een amendement.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! De GroenLinks-fractie bekijkt samen met de fracties van D66 en PvdA of het beleid een concrete richting kan worden geven. Wij zien de uitwerking ervan in het Stedenbouwkundig Plan van Eisen graag tegemoet. Wij zullen wel zien wat dat betekent. Wij hoeven geen ongedekte cheques uit te delen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Het is een richtinggevende ambitie met een keiharde uitwerking. Ik ben een aantal keren aangesproken door coalitiefracties over ongedekte moties en amendementen waarbij altijd werd gesteld dat een ongedekt amendement geen steun kon krijgen van de coalitiefractie D66. Als nu een ongedekte cheque wordt uitgedeeld, kan ik maar één ding concluderen: dat de D66-fractie haar woorden niet waarmaakt. De D66-fractie doet eigenlijk wat ze mij verwijt.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ik weet dat in de eerste termijn wethouder Jansen mevrouw De Koning al heeft uitgedaagd om de term "significant" nader te duiden. Ik wil mevrouw Dekker hetzelfde vragen. Wat is significant? Wanneer is zij tevreden? Zij zegt richting te willen geven. Zij wil niet dat het amendement vrijblijvend is.

Mevrouw **DEKKER-ABDULAZIZ** (D66): Voorzitter! Het amendement is niet dekkend. Wij willen dat het project gedekt is. Dat wordt uitgewerkt in het Stedenbouwkundig Plan van Eisen. Wij zullen dan gezamenlijk bekijken of de financiering dekkend is. Ik ga er vanuit dat het plan haalbaar is. Ik heb in het amendement geen percentages genoemd. Ik zal zien wat er uitkomt.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Nee, zo doen wij dat hier niet. Als ik vraag om een indicatie van wat mevrouw Dekker wil bereiken en zij heeft daarover geen flauw idee – zij zegt: "ik zie

wel" – dan is dat echt onvoldoende om in dit debat weg te komen. Als mevrouw Dekker een amendement indient waarvan zij zegt dat het echt iets vastlegt, dan moet zij vervolgens zeggen wat zij wil vastleggen.

Mevrouw **DEKKER-ABDULAZIZ** (D66): Voorzitter! "Significant hoger" betekent niet 10,5% voor middenhuur, maar meer in balans met de ambities van het coalitieakkoord. Wij weten het niet precies.

Mevrouw **DE KONING** (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil terugkomen op het bekende amendement en wil aangeven dat wij een duidelijke ambitie hebben vastgelegd. Wij dragen het college op om te gaan zoeken naar de ruimte die er in het Stedenbouwkundig Plan van Eisen is. Er is ook een gebiedsvisie. Er liggen nog veel dingen open. Als het Stedenbouwkundig Plan van Eisen aan de orde komt, kunnen wij daarover integrale afwegingen maken. Wij zijn vanzelfsprekend van mening dat het project financieel haalbaar moet zijn en dat de kwaliteit van de sportvelden behouden moet worden. Daarmee blijven wij trots op dit amendement.

Ik ben enthousiast over de mogelijkheden om te zoeken naar duurzame vormen van kunstgras. Uiteraard lezen wij de motie op deze wijze. Wij hebben een financieel haalbaar plan. Wij willen niet dat de kwaliteit van de sport wordt ondermijnd.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Als de wethouder in de tweede termijn expliciet kan toezeggen dat als er in de marktomstandigheden ruimte ontstaat in het Stedenbouwkundig Plan van Eisen 15% middenhuur echt als vereiste wordt opgenomen. Dan zijn wij bereid om het amendement in te trekken.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Het amendement van de fracties van GroenLinks, D66, PvdA en ChristenUnie is richtinggevend. Bij de uitwerking daarvan kan er van alles gebeuren. Wij zullen vóór het amendement stemmen.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Het is een openbaring hoe wij de komende vier jaar in deze gemeente regeren: niet concreet, maar vaag en op de pof.

De **VOORZITTER**: Niet alles voorzeggen, want de heer Gilissen moet nog.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Sorry. Ik bied de heer Gilissen mijn excuses aan. Niet concreet en op de pof.

Ik herhaal mij vraag aan wethouder Jansen uit de eerste termijn. Wat is de visie van Stichtse Vecht op een dermate gewijzigde woningmix die de sociale interactie zal beïnvloeden?

Mevrouw **DE KONING** (GroenLinks): Voorzitter! Ik wil even terugkomen op de sociale interactie waar de heer Van Schie over sprak. Hij is blijkbaar van mening dat meer sociale huur toevoegen slecht is voor de sociale interactie, terwijl het aandeel sociale huur nu ver onder het stedelijke gemiddelde ligt. Wat is het probleem van de heer Van Schie?

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Het probleem dat wij zien is dat er in onze gemeente wijken zijn waar het aandeel sociale woningbouw dermate hoog is dat die wat ons betreft een ongewenste sociale mix bewerkstelligt. Als de coalitie serieus beoogt om haar ambitie te behalen, dan moeten in een plan als dit 50% of 60% sociale woningen worden gerealiseerd als ze de totale woningmix in Utrecht op het percentage wil brengen dat ze zich voorneemt. Daarover maakt de VVD-fractie zich grote zorgen, niet omdat ze graag minder sociale woningbouw wil zien of omdat ze daar erg tegen is, nee, ze is voorstander van een samenleving waarin mensen op een goede manier kunnen samenleven en zich aan elkaar kunnen optrekken. Wij willen dat als ergens mensen wonen met een lager inkomen en een onderwijsachterstand zij burens hebben die ze kunnen helpen. Wij moeten zorgen voor een samenleving die echt inclusief is en waar ook mensen zijn met goede inkomens.

De VVD-fractie vindt het erg belangrijk dat als wij nieuwe plannen maken wij daarmee niet de probleemwijken van de toekomst realiseren. Daarom hameren wij hier op.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Is de VVD-fractie bereid om de sociale huurwoningen in de binnenstad niet te verkopen? Is de VVD-fractie bereid om in de wijken Oost en Binnenstad sociale huurwoningen te bouwen?

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Wij vinden dat vooral een opgave van de corporaties. Die moeten in de bestaande wijken bekijken wat zij al dan niet kunnen doen. Wij zien dat de corporaties complexen aankopen. Wij zijn daar niet per definitie tegen. Echter, wat ik in de eerste termijn heb gezegd, blijft onverkort waar: er is in Utrecht voldoende sociale woningbouw. Er is zelfs ruim voldoende sociale woningbouw.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Los van onze reactie op de moties en amendementen, wil ik stilstaan bij het volgende. Wij staan in eerste instantie allemaal positief tegenover de gebiedsvisie. Die is een kwaliteitsimpuls voor sport. Wij gaan ermee akkoord dat er een combinatie is met woningbouw. Wij willen graag dat de plannen worden gerealiseerd.

Het is mij vanochtend opgevallen dat de uitwerking nogal wat aandacht behoeft. In de eerste termijn kwam de ruimtelijke kwaliteit naar voren. Er is een raadsinformatieavond geweest waar verschillende belanghebbenden het woord hebben gevoerd, zoals sportverenigingen en omwonenden. Die zeiden zich zorgen te maken. Ik wil graag weten hoe de ruimtelijke kwaliteit wordt ingevuld. Ik vraag de wethouder of hij dienaangaande een toezegging wil doen. Wij vragen ons af hoe het plan er zal uitzien. Dat is in de gebiedsvisie niet terug te vinden. Kunnen wij dat plaatje in de procedure naar voren halen zodat wij de burgers daarover meer duidelijkheid kunnen bieden?

Inzake sociale woningbouw en middenhuurwoningen is al veel gezegd. Wij steunen het amendement van de Student & Starter-fractie. De CDA-fractie is van mening dat in Utrecht doorstroming erg belangrijk is. Door het creëren van meer middenhuurwoningen kunnen wij de doorstroming op de sociale woningmarkt bevorderen.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Een beetje emotie op de valreep mag wel. Het debat gaat ergens over. Er zijn vijf portefeuilleonderdelen mee gemoeid.

Ik dank mevrouw Van Esch ervoor dat zij motie 81 heeft vervangen door motie 84. Daarmee heeft zij zich in een verstandige richting bewogen. Ik kan de motie overlaten aan de raad met een positieve grondhouding.

Over amendement 23 van de D66-fractie denkt het college nog steeds hetzelfde. Het is een amendement, geen motie. Men kan discussiëren over de vraag hoe concreet het is. In het coalitieakkoord staat dat het college streeft naar 35% sociale huur en 25% middenhuur in 2040. Als wij die gegevens op dit project loslaten, komt er een bedrag bij met zes nullen. Dat is best veel geld. Mevrouw Dekker heeft gezegd het streven niet ten koste te willen laten gaan van sporters en het ecologische kwaliteitsniveau. Het geld komt echter niet uit de lucht vallen. Ik denk dat dit het meningsverschil is over de dekking in de situatie dat er een "A" van amendement vóór een voorstel van de raad staat.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! De wethouder ontraadt amendement 23 wegens een gebrek aan dekking. Het gaat over € 10 miljoen.

De heer **JANSEN** (wethouder): Ja. De heer Van Schie heeft een punt als hij zegt dat wij dan ook de bijlage moeten amenderen zodat duidelijk is hoe de opbrengsten verschuiven of de kosten worden verlaagd. Ik ga er vanuit dat mocht het amendement worden aangenomen – dat ziet er wel naar uit – dat bij de uitwerking wordt meegenomen. Dan worden raad en college geconfronteerd met het effect ervan.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Hoe vaak komt het voor dat de ambities bij de uitwerking of bij het Stedenbouwkundig Plan van Eisen worden aangepast?

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Dat komt heel vaak voor, bijna altijd. Voor wat mij betreft, gaan de ambities in de loop van de rit nog omhoog, zover dat wij precies een sluitende businesscase overhouden en een maximale maatschappelijke opbrengst. Dat is ons streven.

Gratis geld beloven dat er achteraf niet blijkt te zijn, is buitengewoon frustrerend voor de sport in het gebied en voor de burens die in hetzelfde schuitje zitten als wij. Kortom, daar ben ik niet zo van.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Dat is vanzelfsprekend, maar het kan ook zijn dat het nieuwe college bij de uitvoering van de Stedenbouwkundig Plan van Eisen zegt niet meer dan 5% te hebben gevonden. Dat kan ook een antwoord zijn.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! In de commissievergadering heb ik geadviseerd om een EMVI-motie in te dienen om middenhuur en sociale huur zwaar te wegen. Dan is het probleem opgelost. Ik dacht dat de heer Homan zich met zijn amendement in die richting bewoog. Het is misschien goed als hij de tekst nog even aanpast. Voor wat mij betreft, is dat de koninklijke route. Ik laat dit punt hierbij.

De heer Van Schie heeft gevraagd hoe de burens van Stichtse Vecht over het programma aan de Utrechtse kant denken. De programma's zijn uiteraard op elkaar afgestemd. Het college en de raad van Stichtse Vecht hebben al ingestemd met het integrale programma, ook aan de Utrechtse kant. Met het huidige programma kunnen zij prima uit de voeten. Ook wij kunnen prima met het programma van Stichtse Vecht uit de voeten. Zij kiezen voor 30% sociaal en/of koop. Er is dus wat schuifruimte. De dichtheden aan de Utrechtse kant zijn hoger dan aan de Maarssense kant. Dat is een natuurlijke verhouding, dus dat gaat volgens mij prima.

De CDA-fractie vroeg om de uitwerking van de ruimtelijke kwaliteit. Het is gebruikelijk dat het beeldkwaliteitsplan uiterlijk bij het bestemmingsplan wordt gemaakt. Het is logisch dat bij het Stedenbouwkundig Plan van Eisen, de volgende grote stap, veel meer invulling wordt gegeven aan de ruimtelijke kwaliteit.

Een aspect dat wij in de commissievergadering hebben behandeld, is de vraag of via Elinkwijk geen sluipverkeer ontstaat. Dat willen wij uiteraard niet. Hetzelfde geldt voor de andere punten inzake de ruimtelijke kwaliteit.

Mevrouw **ZWINKELS** (CDA): Voorzitter! Hoe vindt de invulling plaats ten tijde van de behandeling van het Stedenbouwkundig Plan van Eisen? Omwonenden hebben gezegd het belangrijk te vinden het verbindende en open karakter van het plan gerealiseerd te zien. Wordt dat voorgelegd aan de raad? Hoe worden wij daarover geïnformeerd? Kunnen belanghebbenden daarop reageren?

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Wij zullen de komende tijd voortgaan met de procesmatige kant. Met grote regelmaat zullen wij praten met zowel de sporters als met de omwonenden en straks misschien ook met toekomstige inwoners. Die betrekken wij bij de uitwerking van de ideeën. Soms leven er conflicterende ideeën. Sommige mensen zeggen zicht te willen hebben op de velden. Als wij dan alle onderbegroeiing weghalen, gaat dat ten koste van de ecologie. Wij moeten dan een afweging maken. Er komen de komende tijd zat leuke ideeën langs.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! De Student & Starter-fractie heeft behoefte aan een korte schorsing.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering verleent de voorzitter het woord aan de heer Homan.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Ik heb een poging gedaan om een compromis te vinden om de extra middelen te realiseren. Ik trek amendement 24 in.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Amendement 24 is ingetrokken.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Ik dien de volgende motie in.

"Motie 85

Meer middenhuur in Zuilense Vecht

De gemeenteraad van Utrecht, bijeen op 7 juni 2018 ter behandeling van gebiedsvisie Zuilense Vecht;

Constatende dat:

- In de gebiedsvisie Zuilense Vecht wordt gesproken over 180-225 nieuw te bouwen woningen,
- In de gebiedsvisie een minimumpercentage van 10% middeldure huur is opgeschreven,
- Aan de hand van EMVI-criteria wordt gestreefd naar een hoger percentage middenhuur,

Overwegende dat:

- Tijdens de commissiebehandeling van de Gebiedsvisie Zuilense Vecht breed de wens is uitgesproken om meer middenhuur te realiseren,
- Het wenselijk is om de systematiek van EMVI-criteria te behouden om ruimte open te houden voor marktpartijen,
- Tegelijkertijd het wenselijk is om meer zekerheid te krijgen over het percentage middenhuur,

Verzoekt het college:

- Bij de uitwerking van de gebiedsvisie en de EMVI-aanbesteding een significant hoger percentage middenhuur extra zwaar te laten wegen"

De motie is ondertekend door mijzelf.

De heer **JANSEN** (wethouder): Voorzitter! Over de zojuist ingediende motie kan door mij positief worden geadviseerd.

Mevrouw **FERKET** (D66): Voorzitter! Wij vragen om een korte schorsing om motie 85 te kunnen bekijken.

Hierna wordt de vergadering geschorst.

De voorzitter heropent de vergadering en stelt vervolgens aan de orde:

Aan de orde is de stemming over amendement 23 (Ruimte voor iedereen in Zuilense Vecht).

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! De SP-fractie heeft als vanouds een groot hart voor sociale huur. Wij zijn er ook voor dat in de stad meer middenhuur komt. Dat is nodig. Echter, dit zonder geld op deze manier via een amendement te regelen, is bagger. Wij stemmen tegen.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Met uitzondering van het woord "bagger" kan ik het helemaal met de heer Schipper eens zijn. Het is een ongedekte cheque. Daar zijn wij niet zo voor.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Geen dekking is kennelijk bij het nieuwe college mogelijk. Wij vinden dat op zijn minst interessant. De PvdD-fractie onderschrijft de visie uit het onderhavige amendement, maar wij zijn bang dat het ecologische kwaliteitsniveau zal sneuvelen als wij het amendement aannemen. Wij denken dat de kwaliteit van de ecologie het eerste is wat er dan aan gaat. Wij stemmen tegen.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! De Student & Starter-fractie kan zich aansluiten bij de stemverklaring van de SP-fractie.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Als het amendement wordt aangenomen, is dat een klap in het gezicht van al die sporters die van het gebied gebruikmaken. Wij kunnen daarmee niet instemmen. Het ontbreken van dekking zorgt voor een kansloze exercitie.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! De PvdA-fractie is van mening dat dit voor het nieuwe college geen onmogelijke opdracht is. Wij gaan er vanuit dat bij de verdere uitwerking van het Stedenbouwkundig Plan van Eisen rekening wordt gehouden met een verhoging van het aantal sociale woningen en middenhuurwoningen. Dan kunnen wij zien of het geld nodig is. Wij zullen zeker met het amendement instemmen.

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Voorzitter! Wij stemmen voor. Het is een mooie ambitie voor het nieuwe college om daadwerkelijk andere stappen te zetten.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Als de fracties van SP en VVD het met elkaar eens zijn, weten wij weer waarom het nodig was dat wij de linkse clubs in het college konden inkapselen. Het amendement is gênant. Ongedekt. Wij stemmen tegen.

Hierna wordt amendement 23 bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, DENK en D66 ervoor

stemmen en de aanwezige leden van de fracties van VVD, SP, CDA, PvdD, PVV, Student & Starter en Stadsbelang Utrecht ertegen.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Als dit een opmaat is voor het toekomstige coalitiebeleid hou ik mijn hart vast. Met dit geamendeerde voorstel kan ik niet instemmen. Het was een prachtig plan. Mooi voor de sporters en uitbreiding van het woningareaal, maar dit kan niet. Wij kunnen niet met het voorstel instemmen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! In de commissievergadering heb ik al gezegd dat dit een hartstikke mooi plan is. Het is jammer van het amendement. Uit de nadere uitwerking zal blijken dat het financiële luchtfietserij is.

Wij stemmen voor. Het is keihard nodig dat het sportpark wordt aangepakt.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ook wij zullen met het plan instemmen, maar met een visie kan men nog alle kanten op. Bij het Stedenbouwkundig Plan van Eisen zal duidelijk worden dat het ecologische peil drastisch omlaag gaat.

Als het Stedenbouwkundig Plan van Eisen aan de orde is, zullen wij opnieuw bekijken of wij nog steeds voorstander zijn van het plan. Wij hopen op dit moment dat de visie blijft zoals die is.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! De Helder Helmond-fractie denkt over het amendement iets minder dramatisch dan de heer Bos. Wij vinden de gebiedsvisie ontzettend mooi. Wij zullen vóór stemmen.

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Wij zullen met het voorstel instemmen. Het plan is fantastisch, maar wij hopen dat er meer sociale- en middenhuur komt.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Ons dilemma ligt tussen dat van de heer Bos en dat van de heer Schipper in. Wij stemmen meestal niet voor visies zonder geld. Het was een prachtige visie met geld, maar nu is het een visie zonder geld geworden.

Wij beschouwen dit als een opdracht. Wij maken een aantekening bij de financiële bijlage van het voorstel. Het nieuwe college moet als het Stedenbouwkundig Plan van Eisen aan de orde is zorgen voor een dekkend voorstel. Wij zullen met het voorstel instemmen.

Hierna wordt het voorstel bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de Stadsbelang Utrecht-fractie ertegen stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 82 (Milieuvriendelijkst Kunstgras).

Motie 82 wordt met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 83 (Multifunctioneel gebruik sportaccommodaties Zuilense Vecht).

Motie 83 wordt met algemene stemmen aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 84 (Groencompensatie Zuilense Vecht).

Motie 84 wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van PVV, SP, Student & Starter, PvdD, CDA, GroenLinks, Stadsbelang Utrecht, DENK, ChristenUnie, D66 en PvdA ervoor stemmen en de VVD-fractie ertegen.

Aan de orde is de stemming over motie 85 (Meer middenhuur in Zuilense Vecht).

De heer **IŞIK** (PvdA): Voorzitter! Als dit niet ten koste gaat van sociale huurwoningen, zullen wij met de motie instemmen.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Voor het gemak lees ik over het woord "significant" heen. Dan kunnen wij voorstemmen.

Mevrouw **DE KONING** (GroenLinks): Voorzitter! Wij vinden het sympathiek om hier meer middenhuur te realiseren, maar volgens ons is de motie overbodig omdat het amendement al is aangenomen. Daarom steunen wij de motie niet.

Mevrouw **STREEFLAND-DRIESPRONG** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de bijdrage van de GroenLinks-fractie.

De heer **VAN SCHIE** (VVD): Voorzitter! Mevrouw De Koning heeft gelijk. Ik sluit mij aan bij zowel de stemverklaring van de GroenLinks-fractie als bij die van de SP-fractie. Wij zullen toch met de motie instemmen.

Mevrouw **DEKKER-ABDULAZIZ** (D66): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de stemverklaring van de GroenLinks-fractie.

De heer **ABASSI** (DENK): Voorzitter! Ik sluit mij aan bij de stemverklaring van de PvdA-fractie. Het project moet niet ten koste gaan van sociale huurwoningen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Als de motie ertoe kan bijdragen dat de grondexploitatie meer sluitend wordt, dan is dat mooi. Daarom kan ik met de motie instemmen.

Hierna wordt motie 85 bij handopsteken verworpen, waarbij de voorzitter constateert dat de fracties van PVV, SP, Student & Starter, CDA, PvdD, VVD, Stadsbelang Utrecht, PvdA en DENK ervoor stemmen en de fracties van GroenLinks, ChristenUnie en D66 ertegen.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

Algemeen debat voorjaarsnota 2018 c.a. en debat collegeprogramma 2018–2022.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Enkele fractievoorzitters spreken vanmiddag hun maidenspeech uit. Wij hebben echter afgesproken daarover niet al te moeilijk te doen. Wij laten een enkele interruptie toe ter bevordering van de speelsheid van het geheel.

Dit zijn algemene beschouwingen in één termijn. U kunt moties indienen, maar daarvoor hebt u ook de komende vier jaar nog de tijd.

Het vervolg van het debat zal plaatsvinden in de commissievergaderingen en uiteindelijk weer in de raadsvergadering van 5 juli 2018.

De volgorde is zoals gebruikelijk: eerst de oppositie, dan de coalitie, en zo verder om en om, van groot naar klein. Over vier jaar kan dat anders zijn, maar dan heeft de Utrechtse kiezer weer gesproken.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Het is alweer een tijd geleden dat de VVD-fractie als eerste bij dit soort debatten het woord mocht voeren. De komende periode is de Utrechtse VVD de grootste oppositiepartij. Dat zal de nieuwe coalitie merken. Dat is trouwens geen dreigement, maar een belofte aan de stad en aan meer dan 20.000 Utrechters die bij de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen op de VVD hebben gestemd.

De afgelopen weken hebben de fracties van GroenLinks, D66 en ChristenUnie onderhandeld. Zelf heb ik er geen moment aan getwijfeld dat deze fracties er niet uit zouden komen, want de kieswijzer voor de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen wees uit dat deze linkse trojka meer gemeen had dan ze zelf in de campagne deed voorkomen. Om eerlijk te zijn, heeft tijdens de onderhandelingen niemand zijn huid duur hoeven te verkopen. De GroenLinks-fractie is er duidelijk met de hoofdprijs vandoor gegaan. De D66-fractie heeft een wethouder Onderwijs gekregen. De ChristenUnie-fractie mag uiteindelijk op de tippelzone het licht uitdoen. Mooi uitgeteld allemaal, al duurde het wel erg lang.

Het is geen geheim dat de nieuwe coalitie maar een kleine meerderheid heeft en voor grote plannen op zoek moet gaan in en buiten het Stadhuis. De VVD-fractie zal het proces kritisch volgen en erop toezien dat daadwerkelijk naar de stad wordt geluisterd. Het geeft te denken dat het akkoord voorstellen bevat om voor de komende twintig jaar uitgebreide visies op papier te zetten.

Meer papieren visies betekent minder ruimte voor de eigen kracht van de stad. De stad groeit niet omdat teksten en concepten in het stadskantoor op papier worden gezet, maar door de inzet, de ideeën en initiatieven van inwoners, bedrijven en organisaties. Ik hoop dat de coalitie zich dat goed realiseert.

Het akkoord. Als men alle tweets en jubelberichten leest, denkt men dat er alleen winnaars zijn. Zeker niet. Het tegendeel is waar. Er zijn ook verliezers: de bewoners van de stad. Ruimte voor iedereen is een motto van de nieuwe coalitie, maar dat geldt niet als je een eigen woning hebt, voor je werk afhankelijk bent van een auto en aan de grens van de polders Rijnenburg en Reijerscop woont. Als je in de Rivierenwijk woont, geldt de ruimte vooral voor de toekomstige inwoners aan de andere kant van het Merwedekanaal waar waarschijnlijk 10.000 woningen zullen vrijkomen. De Milieuzone++ zal groter en strenger worden. De stad en de Utrechters krijgen een gepeperde rekening gepresenteerd.

De coalitie strooit rijkelijk met andermans geld dat eerst door hardwerkende Utrechters is verdiend. Daarnaast gaat de behoedzaamheid van de gemeentelijke begroting op de helling. Deze chronische ontsteking aan de geefklieren leidt ertoe dat de begroting wordt uitgeknepen, de reserves worden uitgewrongen en dat terwijl de financiële onzekerheid groot is. Deze week kondigde het Rijk in de meicirculaire al aan dat er waarschijnlijk bezuinigingen aankomen. Utrecht zal daarvan last krijgen. Lonken naar meevallers, zoals de opbrengst van de verkoop van panden en duimen dat er geen tegenvallers komen, is geen solide of behoedzaam financieel beleid, niet zo handig dus. Ik begrijp nu waarom wethouder Kreijkamp vorige week al met vakantie is gegaan.

Tegenvallers zijn een realiteit. Het blijft onverstandig om dermate optimistisch te begroten. Daarmee wordt een eeuwenoude tegeltjeswijsheid bevestigd: het nadeel van links beleid is dat uiteindelijk het geld van andere mensen opdraait. De coalitie is gewaarschuwd. Het zou mooi zijn geweest als wij iets aan de stad hadden kunnen teruggeven in de vorm van lagere tarieven of lagere belastingen. Deze drie fracties besloten echter anders. Ligt er een duidelijk akkoord? Een programma voor de komende vier jaar?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Zo kennen wij de VVD-fractie weer: vooral geld aan burgers teruggeven. Ziet de VVD-fractie niet dat de stad grote opgaven heeft inzake woningbouw en energietransitie? Wij hebben die niet hier verzonnen, maar die is ook in Den Haag aan de orde. Ook de VVD staat aan de wieg daarvan. Daar is geld voor nodig. Daarom moeten wij keuzes maken en ambities durven hebben. Hoe denkt de VVD-fractie daarover?

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Keuzes maken betekent dat dingen ook anders kunnen, zoals ambities om andere punten bij te stellen, maar ook voorkomen dat daarmee de lasten voor de inwoners van de stad worden verhoogd. Er worden hogere ozb-inkomsten geraamd en reserves leeggehaald om de ambitie te kunnen realiseren. Het kan ook anders. Wij kunnen ervoor zorgen dat kosten afnemen, dat efficiënter wordt gewerkt en dat wij bepaalde dingen niet meer doen. Wij kunnen streven naar een kleine, maar krachtige overheid. Die wil de VVD-fractie graag zien. De nieuwe coalitie klopt het geld uit de zakken van anderen om de ambitie te bekostigen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Volgens mij zet de coalitie een aantal instrumenten in om haar doelen te bereiken. Bijvoorbeeld inzake de ozb passen wij precies dezelfde systematiek toe die wij bij andere zaken hanteren. Wij verhogen de ozb niet wezenlijk, wij verhogen die met hetzelfde percentage als de inflatie. In het vorige coalitieakkoord is hetzelfde afgesproken. Van die coalitie maakte de VVD deel uit. Wij plukken volgens mij niet veel geld weg bij zielige woningbezitters met een auto voor de deur zoals de heer Gilissen ons wil doen geloven. Wij zetten het geld efficiënt in.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik durf dat te bestrijden. Ik ken de discussie van de afgelopen periode. De grondslag voor de ozb is veranderd. Uiteindelijk betekent dit dat volgend jaar anderhalf miljoen meer ozb moet worden betaald. Daar staan andere keuzes tegenover. Wij zouden bepaalde dingen niet kunnen doen. Wij kunnen ons afvragen hoe wij met bepaalde activiteiten omgaan. Is het nodig dat veel geld naar andere taken gaat? Voor de VVD-fractie begint de discussie

altijd daar in plaats van meteen de lasten te verhogen en meer geld uit de zakken van de Utrechters te kloppen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Dan ben ik benieuwd naar de zaken waarvan de VVD-fractie zegt dat wij die niet meer moeten doen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Dan moet mevrouw De Boer ons verkiezingsprogramma maar eens lezen. Daar staat het allemaal heel duidelijk in.

Ligt er dan nu een heel duidelijk akkoord met betrekking tot het programma van de komende vier jaar? Nee. Dit akkoord blinkt uit door vaagheid: veel voornemens voor halve acties, maar weinig concrete acties. Dat is jammer. Ik wil dit aan de hand van twee voorbeelden illustreren.

Het sportakkoord. In het coalitieakkoord staat dat daarmee de komende vier jaar iets wordt gedaan, maar wanneer en of het geld er komt, blijft de vraag. Er is geen duidelijkheid – die was er wel in de vorige raad – over de plaats waar het zwembad komt. De coalitie zal nogmaals onderzoeken of een nieuw zwembad nodig is, maar wij weten allang dat een nieuw zwembad nodig is. Het is dan passend dat de coalitie het geld levert dat nodig is voor de realisatie van de nieuwe accommodatie. Hetzelfde geldt voor het regenboogakkoord. Ik ben blij dat de ChristenUnie-fractie na de verkiezingen alsnog voorstander is van het regenboogakkoord, maar zal er ook geld worden vrijgemaakt om de doelen te realiseren? Dat moet volgens ons veel duidelijker in beeld worden gebracht.

Er wordt veel onderzocht, nader uitgewerkt en nader bepaald. Daar wringt de schoen. Wat weten wij van de gevolgen van het beleid van de nieuwe coalitie? Hoe hard zullen die binnenkomen in de portemonnee van Utrecht? Wij weten heel weinig. Het blijft gissen. Het lijkt alsof het experiment "weten wat werkt" voor al het gemeentelijke beleid de norm is geworden. Wij moeten de uitwerking afwachten. De SP-fractie zal dadelijk namens enkele oppositiepartijen een zeer mooie motie indienen die wij van harte steunen.

Ik heb nog enkele vragen over onderhandelingen waar ik graag van de coalitiefracties antwoord op wil krijgen. De coalitiefracties zijn de stad in geweest en hebben gesprekken gevoerd. Een aantal quotes en voorstellen heeft het coalitieakkoord gehaald, maar een groot deel niet. Kunnen de andere raadsfracties inzicht krijgen in welke voorstellen het niet hebben gehaald en welke quotes om andere redenen zijn gesneuveld? Ik wil daarover vóór het slotdebat meer duidelijkheid krijgen.

Ik wil graag van de nieuwe coalitiepartners een reactie krijgen op de vraag of als de stukken en de correspondentie ooit worden gewoet die zo openhartig mogelijk worden verstrekt. Wat vindt de coalitie daarvan, of zorgt die er zelf voor dat de stukken ter beschikking worden gesteld? Met een kandidaat-wethouder van GroenLinks die zelf initiatiefnemer was van de Wet open overheid, lijkt mij dat een no-brainer. Graag kregen wij hierop een reactie.

Ik sluit af met een positieve noot. Er staan positieve en opbouwende voorstellen in het coalitieakkoord. Dat zijn voorstellen die de VVD-fractie kan steunen omdat die voortkomen uit dezelfde gedeelde ambities als het aanpakken van ondermijning en de verkeersonveiligheid in de stad. Er zijn er meer. Hoewel ook de uitwerking daarvan vaag blijft, is de Utrechtse VVD blij dat deze ambities worden uitgesproken.

Dat drie fracties, GroenLinks, D66 en ChristenUnie de verantwoordelijkheid op zich hebben genomen om de stad te besturen, verdient ook vanaf deze plek erkenning en waardering. Dank dat jullie je nek hebben uitgestoken en je hand zult uitsteken. Ik kijk uit naar een goede samenwerking in de raad omdat de coalitiefracties elkaar ook de ruimte gunnen om af te wijken van de gemaakte afspraken. Ik wens de nieuwe ploeg succes, maar wij zullen eerst nog stevig debatteren.

Mevrouw **DE BOER** (de GroenLinks-fractie): Voorzitter! Het gaat goed met Utrecht en met de meeste Utrechters, maar niet met iedereen. Juist voor de mensen met wie het niet vanzelf goed gaat, moeten de gemeente en de gemeenteraad zich extra inzetten. Zo begonnen ongeveer al mijn bijdragen aan de Algemene Beschouwingen van de afgelopen jaren. Zo begint ook het eerste hoofdstuk van het vorige week gepresenteerde coalitieakkoord "Ruimte voor iedereen". Een akkoord waarop de GroenLinks-fractie apentrots is. Wat de GroenLinks-fractie betreft, is Utrecht een stad voor iedereen. Daarom dien ik de volgende motie in.

"Motie 86

Coalitieakkoord 2018–2022 Utrecht: ruimte voor iedereen

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op donderdag 7 juni 2018, ter bespreking van het coalitieakkoord 2018– 2022 'Utrecht: ruimte voor iedereen' van GroenLinks, D66 en de ChristenUnie,

Stemt in met het coalitieakkoord 2018– 2022 'Utrecht: ruimte voor iedereen' van 1 juni 2018, bestaande uit de hoofdstukken:

- Utrecht, plaats voor iedereen
- Utrecht, gezonde groei voor iedereen
- Utrecht, de kracht van iedereen

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Ferket, de heer Van Ooijen en mijzelf.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Zijn door de drie fracties die hebben onderhandeld afspraken gemaakt buiten het coalitieakkoord om, over andere dingen dan die op papier staan?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Nee.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik vraag dit omdat in het coalitieakkoord staat dat het college de opdracht heeft om inzake het nieuwe Zandpad een nieuw voorstel te doen. Er staat niets in over wat de fracties met het voorstel moeten doen. Ik begrijp dat het de ChristenUnie-fractie vrij staat om tegen het voorstel te stemmen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Ja, dat zou kunnen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! "Ja, dat zou kunnen" kan op twee manieren worden uitgelegd. De heer Van Waveren vraagt of het een vrije kwestie is of niet. Misschien moeten wij de vraag zó stellen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! De coalitie heeft afspraken gemaakt over het Zandpad. Die staan in het coalitieakkoord. Daar staat in dat er een nieuw voorstel komt. Dat betekent dat wij ermee stoppen. Wij proberen opnieuw te bekijken of wij partijen voor het Zandpad kunnen interesseren. Het lijkt ons niet zinvol om dat onder dezelfde voorwaarden te doen als nu. Afgesproken is dat andere dingen moeten worden bekeken, zoals het aanpassen van de voorwaarden of op een andere manier denken. Afhankelijk van het voorstel dat uiteindelijk ter tafel komt, zullen wij bekijken of dat in lijn is met onze verwachtingen. Als de heer Gilissen vraagt of het een vrije kwestie is, zodat wij of de ChristenUnie-fractie kunnen bepalen of wij met het Zandpad helemaal stoppen, dan is dat niet zo, anders hadden wij dat niet in het coalitieakkoord gezet.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Dan zijn door de coalitie nadere afspraken gemaakt om de voorstellen die op basis van dit akkoord worden gedaan op een andere manier te beoordelen dan dat alleen aan de raad over te laten. Ik zou het fijn vinden om te weten voor welke punten dat geldt.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Volgens mij is het aan het college om dingen uit te werken. Vervolgens bekijken de coalitiefracties of dat is wat zij zich daarbij hebben voorgesteld. Het is nu niet anders dan dat het altijd is geweest.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Is mevrouw De Boer teleurgesteld als de ChristenUnie-fractie uiteindelijk een ander standpunt inneemt dan de GroenLinks-fractie?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Wel als de vraag wordt gesteld of de ChristenUnie-fractie alsnog zal zeggen dat het hele Zandpad dicht moet. Ik verwacht dat niet, want dan hadden wij dit niet in het coalitieakkoord opgenomen. Als de ChristenUnie-fractie over een bepaald onderdeel van het uitgewerkte collegevoorstel zegt dat liever anders te zien, een amendement indient en wij steunen dat niet, dan is dat in principe mogelijk.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Misschien is het goed dat wij de ChristenUnie-fractie dat vragen voordat wij langs elkaar heen praten.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik zal dadelijk iets over prostitutie zeggen. Het staat de fracties vrij om mij alles te vragen, maar of zij antwoord krijgen, is een tweede.

De **VOORZITTER**: O, dat is een nieuwe rol van de heer Van Ooijen. Mooi! Zo heb ik hem nog nooit gehoord.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! De coalitie kiest er nadrukkelijk voor om mensen die om welke reden dan ook niet kunnen meekomen een steuntje in de rug te geven. Wij geven meer geld uit aan het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden. Wij gaan in het onderwijs aan de slag met gelijke kansen en talentontwikkeling. Wij pakken samen met het onderwijs en het bedrijfsleven de mismatch op de arbeidsmarkt aan. Wij hebben daarbij extra aandacht voor vakmanschap en het MBO. Want juist vakmensen – in de bouw, in de zorg, in de installatietechniek en in de nieuwe vakgebieden als schone energie en circulaire economie – zijn in de nabije toekomst hard nodig, net als voldoende docenten op alle niveaus.

Wij investeren niet alleen in mensen, maar ook in buurten zoals Overvecht. Overvecht is een prachtige wijk met veel groen. Tijdens het buurtgesprek, maar ook bij onze gesprekken aan de deur in de campagne, viel het op dat veel Overvechters trots zijn op hun wijk.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Het is goed om wijken als Overvecht te bekijken, maar er zijn veel meer wijken in Utrecht waar een opeenstapeling van problemen is: Hoograven Zuid, Ondiep en Kanaleneiland. Die vind ik niet terug in het akkoord. Waarom heeft de GroenLinks-fractie een specifieke focus op Overvecht?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Daar kwam ik juist op. Er is een buurtmonitor verschenen. Juist de buurten in Overvecht staan bovenaan. Wij vinden dat in Overvecht iets meer aan de hand is dan in de andere wijken die de heer Van der Zweth noemt. Daarom verdient Overvecht extra aandacht. Dat vinden niet alleen wij, maar ook de gemeenteraad vindt dat. Nota bene de PvdA-fractie zelf heeft een voorstel ingediend ten behoeve van de versnelling in Overvecht. Wij willen daarmee extra aan de slag gaan.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Wij steunen de versnelling van Overvecht en de extra versnelling. Laat ik de vraag anders stellen. Wat gebeurt er voor de andere wijken dan Overvecht?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! In de andere wijken wordt sowieso ingezet op schuldenaanpak, armoedeaanpak en het aanpakken van eenzaamheid. Dat is stadsbreed. Er is ook extra geld voor de inrichting van de openbare ruimte. Dat kan in dit soort wijken bij bewoners zorgen voor een beter gevoel van veiligheid. Aan dat soort dingen is gedacht. Echter, in Overvecht cumuleren de problemen dermate dat wij een versnelling op de versnelling hebben gezet.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Ik hoor dat de problemen zich vooral in Overvecht voordoen. Daar is een stadsbrede aanpak en er is aandacht voor de openbare ruimte. Er is minder aandacht voor andere wijken die ook een aanpak nodig hebben.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Die conclusie laat ik over aan de PvdA-fractie. Volgens mij gebeurt er ook in de andere wijken veel, maar in Overvecht doet zich een opeenstapeling van problemen voor.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Als men in Overvecht langs de deuren gaat, hoort men veel klachten over veiligheid. Waarom kiest de nieuwe coalitie er niet voor om keihard te investeren in meer toezichthouders op straat?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Volgens mij wordt in Overvecht geïnvesteerd in meer toezichthouders, ook in het handhaven van nachtelijk toezicht. Het kan zijn dat in de extra versnelling Overvecht meer toezichthouders zijn opgenomen. Dat aantal zal in samenwerking met de wijk worden uitgevoerd. Als er behoefte aan is, past dat prima in de extra versnelling. Voor wat ons betreft, gaat de versnelling niet alleen over het sociale deel waar nu erg op wordt ingezet, maar

breiden wij dat uit naar de terreinen van veiligheid en openbare ruimte, dus ook naar zaken die tot nog toe niet zijn bekeken. In Overvecht zetten wij het beleid voortvarend voort en schakelen wij een tandje bij. Wij maken geld vrij voor een Jongerencultuurhuis en nemen het initiatief voor een Tienercollege, zodat jongeren op alle vlakken hun talenten kunnen ontwikkelen.

Niet alleen in Overvecht, maar ook op andere plekken in de stad willen wij de trend van toenemende ongelijkheid keren en mensen verbinden. Mensen die dat nodig hebben, krijgen een steuntje in de rug. Wij denken niet in systemen en cijfers, maar blijven de mensen daarachter bekijken. Het college en de gemeente krijgen de opdracht uit te gaan van vertrouwen en actief op zoek te gaan naar stemmen die zich niet gemakkelijk laten horen. Met deze krachtige en eerlijke aanpak willen wij de stress door regels, armoede, schulden of overbelasting verminderen en iedereen ruimte geven om zichzelf te ontwikkelen en om mee te doen.

Juist in een stad met zoveel diversiteit en culturen als in Utrecht is het belangrijk dat Utrechters elkaar blijven zien en ontmoeten om te ervaren dat er meer is dan hen verbindt dan onderscheidt.

Iedereen de mogelijkheid geven om mee te doen, is ook het uitgangspunt bij een aantal andere uitdagingen dat op ons afkomt. De groei van de stad zorgt voor toenemende druk op de openbare ruimte en de woningmarkt. Het eerste vraagt om slimme keuzes voor mobiliteit en ruimtegebruik. Gezond stedelijk leven blijft daarbij het uitgangspunt. Wij zetten vol in op beter groen in en om de stad. De koers met meer ruimte voor voetgangers, fietsen en openbaar vervoer en minder voor auto's zetten wij daadkrachtig voort. Met name in straten waar het druk is, maken wij parkeren op straat duurder. Wij maken ruimte voor automobilisten in parkeergarages en P&R's.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! De lijsttrekker van D66 heeft vóór de verkiezingen gezegd dat zijn partij niet anti-auto is. Ik vraag mij af of mevrouw De Boer daarvan tijdens de onderhandelingen iets heeft gemerkt.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ja, maar ook de GroenLinks-fractie is niet anti-auto. Wij zien alleen dat in de stad in toenemende mate ruimtegebrek is. Wij wonen met steeds meer mensen op een kleine ruimte. Het nadeel van auto's is enerzijds dat ze vaak vervuilende stoffen uitstoten en anderzijds dat ze veel ruimte innemen. Dat is er de reden van dat wij willen dat er minder op straat en meer in parkeergarages wordt geparkeerd. Waar men een auto op straat kan zetten, kan men ook tien of twaalf fietsen parkeren. Die ruimte hebben wij in de binnenstad hard nodig. Daarom maken wij die keuzes.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Het is misschien mijn naïveteit, maar waarom denkt iedereen buiten de stad dat dit een anti autoprogramma is? Er is een aantal fracties dat zegt niet anti auto te zijn, maar dat schrijft wél een anti autoprogramma. Hoe kan dat dan?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Dat ligt misschien aan de bubbel van de heer Gilissen. De reacties die ik hoor, zijn dat het een pro fietsprogramma is. Dit is een lastig punt. Als men besluit dat de fiets meer ruimte moet krijgen omdat het verkeer anders vastloopt, moet ergens anders ruimte worden weggehaald. Dat is dan de ruimte van de auto. Voor ons is dat een logische keuze. Wij willen enerzijds voor de mensen dat de lucht schoon is en anderzijds dat de ruimte efficiënt wordt gebruikt. Daar horen personenauto's voor de deur niet bij.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Volgens mij is dat de definitie van anti auto. Misschien ligt het aan de fietsbubbel van mevrouw De Boer. Ziet mevrouw De Boer er iets in om objectief te laten toetsen in hoeverre haar programma wordt ervaren als een anti autoprogramma?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! De heer Gilissen mag best een enquête rondsturen. Ik weet niet wat hij in gedachten heeft.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Misschien is het misverstand ontstaan omdat voor al die maatregelen – waarover de heer Gilissen zich zorgen maakt omdat ze in het akkoord staan – geen geld is. Bijvoorbeeld voor de sloopregeling milieuzone is geen geld en ook niet voor het opheffen van de parkeerplaatsen aan de Oudegracht. Wat mevrouw De Boer zegt, zijn beloften voor over twintig jaar. Die zullen niet gebeuren. Misschien moeten wij proberen om het probleem op te lossen om

duidelijk te krijgen welk soort akkoord dit is. Die vraag heb ik ook nog. Is dit akkoord een loze belofte of een doel? Dat laatste geloof ik niet.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Volgens mij is er wel degelijk geld voor bijvoorbeeld een sloopregeling. Er is extra geld gereserveerd voor luchtkwaliteit. Daar hoort een milieuzone bij, dus daar past ook een sloopregeling in. Wij kunnen binnen bestaande programma's bekijken waar wij eventueel kunnen schuiven. Ik zie helemaal niet dat dit een akkoord is dat geen actie oplevert. Misschien dat het de heer Van Waveren geruststelt als het wél zo is, maar dan vrees ik dat hij een moeilijke vier jaar tegemoet gaat. Er zal op deze punten veel actie komen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Weet mevrouw De Boer hoeveel de vorige sloopregeling heeft gekost?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Nee, dat weet ik niet.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Ik weet dat het budget dat mevrouw De Boer in het coalitieakkoord heeft opgenomen niet voldoende is om een uitgebreide sloopregeling toe te passen. Het geld zit er niet in.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Er is in het programma sowieso geld voor luchtkwaliteit. Het geld uit het akkoord komt er bovenop. Ik denk dat daarmee een prima sloopregeling kan worden gemaakt. Uiteraard zal alles afhangen van hoe groot de zone wordt en wat er allemaal onder valt. Dat lijkt mij een kwestie van uitwerking. Ik ga er vanuit dat het college daarmee voortvarend aan de slag gaat.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Ik kan mij aansluiten bij de woorden van de heer Van Waveren over de weinige actiepunten in het akkoord. Misschien staat er een aantal punten in om het aantal auto's te verminderen, maar het stapsgewijs verminderen van een aantal parkeerplekken zegt mij niets. Hoeveel parkeerplaatsen worden geschrapt? Wanneer wordt dat aantal bereikt? Wordt het een autovrij gebied? Dat zijn punten die aangeven of er sprake is van een anti autoakkoord. Met de formulering uit het onderhavige akkoord kan men alle kanten op. De D66-fractie kan net zo goed een autopartij zijn als een anti autopartij. Het collegeakkoord zegt daarover niets. Welke kant gaan wij op met de voorstellen van het coalitieakkoord?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Volgens mij geeft het coalitieakkoord duidelijke richtingen aan, bijvoorbeeld over het emissievrij zijn van de milieuzone in 2030. Dat lijkt mij een duidelijke richting. Wij lopen daarmee in Nederland voorop.

Omdat er vragen uit de samenleving komen, hebben wij besloten te bekijken of de milieuzones in de steden meer op elkaar kunnen worden afgestemd. Wij moeten bekijken welke tussenstappen zinvol zijn om naar emissieloos te gaan. Als elk jaar een andere auto in de milieuzone wordt verboden, wordt de sloopregeling erg duur. Dat ben ik met de heer Van Waveren eens. Dan koopt iedereen een nieuwe auto en dan kunnen wij die weer vervangen. Wij willen met de stad en met andere gemeenten spreken over de vraag wat zinvolle maatregelen zijn om ervoor te zorgen dat wij de stappen gemeenschappelijk kunnen zetten. Dan is er meer de eenheid waar de CDA-fractie en het kabinet om vragen. Wij kunnen dan ook dingen doen die effectief zijn.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Mevrouw De Boer geeft een heel lang antwoord. Ik doelde op het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op de Oudegracht. Ik hoor daarover nog steeds niets. Emissieloos is een ander verhaal. Mogen op de Oudegracht binnenkort alleen nog emissieloze auto's parkeren? Ik vind dat de mensen die daar wonen recht hebben om te weten waar zij de komende jaren aan toe zijn. Ik vind dat wij dat in het coalitieakkoord moeten opnemen.

Dat wij in 2030 emissieloos zijn, is prachtig, maar dat verandert niets aan het stapsgewijs verminderen van de hoeveelheid parkeerplaatsen. Ik kan niets met dit antwoord.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Mevrouw Van Esch noemt het stapsgewijs verminderen van aantallen parkeerplaatsen. Ik ben het met mevrouw Van Esch eens dat als de aantallen parkeerplaatsen verminderen de burgers moeten weten waar zij hun auto dan nog kunnen neerzetten. Misschien moeten zij die helemaal weg doen. Van twee parkeergarages loopt de erfpacht

af. Wij willen die gedeeltelijk inzetten om parkeren ten dienste van omwonenden mogelijk te maken. Een ander deel willen wij bestemmen voor gebruik door bezoekers. Dat betekent dat wij die stappen pas kunnen zetten als wij de parkeergarages daadwerkelijk tot onze beschikking hebben. Intussen kunnen wij bekijken of op het Janskerkhof een aantal parkeerplaatsen kan worden weggehaald. Dat hangt af van hoe het er met vergunningen en dergelijke voorstaat. Daarom staat in het akkoord "stapsgewijs". Wij hebben op dit moment nog niet de beschikking over de parkeergarages, dus de alternatieven zijn nog niet voldoende voorhanden.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Volgens mij sprak mevrouw Van Esch wijze woorden over de onduidelijkheid van het akkoord, bijvoorbeeld over de parkeerplaatsen. Mevrouw De Boer noemde het Janskerkhof. Durft mevrouw De Boer een jaartal te noemen wanneer het Janskerkhof autovrij is?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! In elk geval in 2030, maar voor wat ons betreft, is het eerder al zover.

Wij willen graag samen met de stad en samen met de betrokkenen de plannen verder vormgeven. Daarom hebben wij een akkoord op hoofdlijnen gemaakt. De uitwerking moet nog komen. Naar mijn beleving is dit in de raad een breed gedeelde werkwijze. Wij moeten samen met inwoners, ondernemers en anderen bekijken hoe wij aan het akkoord invulling kunnen geven. Ik begrijp nu dat men liever heeft dat wij nu al zeggen wanneer wij welke parkeerplaatsen opheffen en waar de auto's dan naartoe moeten. Zo hebben wij dit punt niet bekeken. Als wij dat hadden gedaan, waren wij misschien in december klaar geweest.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Mevrouw De Boer presenteert haar beleidsplannen als óf-óf-kwesties: óf wij nemen de stad mee, óf wij stellen een harde deadline, maar dat kan toch allebei? Wij kunnen een deadline op een jaartal zetten en druk op het proces houden. Over de richting zijn wij het met mevrouw De Boer eens. Wij willen graag dat het Janskerkhof autovrij wordt, maar ook dat er een deadline komt. Anders gebeurt er niets. Dan blijft alles stapsgewijs gaan.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik ben daar niet zo bang voor. Wij hebben een enorme ambitie. Als wij een parkeerplaats kunnen opheffen, zullen wij dat niet nalaten. Volgens mij zal van ons beleid in de volgende periode genoeg terechtkomen. De heer Homan mag ons daaraan houden en op afrekenen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Mevrouw De Boer zegt dat zij het niet zal nalaten om als dat kan elke parkeerplaats op te heffen. Zij zegt ook daarover met de stad in gesprek te gaan. In de vorige periode konden de mensen van parkeerplaatsen vrijwillig afstand doen. Zal de nieuwe coalitie dicteren hoeveel parkeerplaatsen weg moeten? Dan worden mensen feitelijk niet geconfronteerd met een open gesprek, maar met het feit dat parkeerplaatsen worden weggehaald: tekenen bij het kruisje. Of maakt het nog wat uit wat de stad van de plannen vindt?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik vind dat de plannen van mevrouw De Boer getuigen van onrealiteitszin als zij er zomaar van uitgaat dat de mensen van de straat af willen en willen parkeren in een bebouwde omgeving, overigens in parkeergarages die niet eens van ons zijn en waarover wij deals met eigenaren moeten sluiten. Hoe ziet mevrouw De Boer dat?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Het feit dat wij bijvoorbeeld de Oudegracht autovrij willen maken, is iets dat wij willen. Wij zullen niet vragen of men het daarmee eens is. Dat is het beleid dat deze coalitie wil zien. Wij kunnen echter wél met de mensen overleggen in welk tempo het moet gaan en waar zij dan moeten parkeren en wat de voorwaarden zijn waaronder dat kan. Het is niet zo dat wij het hele programma opnieuw ter discussie stellen. Dan hadden wij dat niet hoeven schrijven.

In antwoord op de vragen van de heer Bos: ik denk dat wij met die partijen in gesprek moeten gaan. Wij moeten onderhandelen over hoe wij de parkeergarage inzetten.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! In een grijs verleden hebben wij gediscussieerd over het autovrij maken van het Janskerkhof. Wij hebben daarvoor een parkeergarage gerealiseerd aan de Weerdsingel. Wat bleek toen? De mensen wilden niet in een bebouwde omgeving parkeren. Wij

hebben zelfs korting gegeven, maar de mensen wilden niet in die parkeergarage parkeren omdat het lastig is. Hoe wil mevrouw De Boer dat probleem oplossen?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Als wij die ruimte ter beschikking hebben, kunnen wij parkeerplaatsen op straat opheffen. Dan is parkeerruimte beschikbaar. Als men mensen de keuze laat om liever voor de deur te parkeren of in een garage op 200 m afstand, dan is de keuze duidelijk. Iedereen parkeert liever voor de deur. Echter, die keuze is er dan niet meer. Daar gaat het om. Wij willen de parkeerruimte op straat anders benutten. De ruimte in de stad is schaars. Daarom willen wij de parkeerplaatsen opheffen. Dan krijgen de mensen andere plekken waar zij hun auto kwijt kunnen.

Om grote stappen te kunnen zetten ten behoeve van gezonde lucht, de normen van de wereldgezondheidsorganisatie die de raad eerder heeft vastgesteld, breiden wij de milieuzone uit. Wij zullen in 2030 in de milieuzone uitstootvrij verkeer bewerkstelligen. Om te zorgen dat iedereen mee kan doen, zal er een sloopregeling komen.

De groei van de stad veroorzaakt druk op de woningmarkt. Om die druk te verminderen, moet de komende jaren stevig worden gebouwd. Wij maken daarom extra geld vrij voor voldoende ambtenaren om plannen te maken en met investeerders en projectontwikkelaars in gesprek te gaan. Maar als wij verder niets doen, worden vooral dure woningen gebouwd. Dat is in tegenspraak met de wens van de coalitie om iedereen ruimte te bieden. Dus ook daarover nemen wij de regie in handen om te sturen op zaken die niet vanzelf gaan. Wij zetten in op meer sociale woningbouw en woningen in het middensegment. De afgelopen jaren hebben wij gezien dat als wij geen duidelijk doel stellen, wij uitkomen op percentages van rond de 20% voor sociale huur en rond de 10% voor middeldure huur.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! De GroenLinks-fractie is volgens mij heel blij met de ambitie van 35% sociale huur over de hele stad. Dat is meer dan nu, hoewel maar 2%. Het is een even groot aandeel als toen de vorige coalitie begon. Bovendien staat er geen woord in het programma over hoe wij dat voor elkaar moeten krijgen, bijvoorbeeld met het grondbeleid of door spreiding over de stad. Is dit een ambitie om trots op te zijn voor de GroenLinks-fractie?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! De denk ik zeker, want de keuze die wordt gemaakt, is dat wij veel meer sturen dan tot nog toe is gedaan. Wij hebben forse percentages neergezet. Dat is niet iets dat zomaar wordt gerealiseerd. Wij hebben tijdens de onderhandelingen hierover contact gehad met een aantal partijen in de stad, projectontwikkelaars en investeerders, ook over andere eisen: duurzaamheid en nul op de meter. De huizen moeten er ook een beetje knap uitzien. Wij hebben gevraagd of dat kan en of zij dan nog geld kunnen verdienen. Daartoe zijn zij op de wereld gezet. Zij zeggen dat het kan. Dat is er de reden van waarom wij in een stadsakkoord willen afspreken hoe wij de ambitie tot 2040 willen realiseren. Wij denken dat daarover zeer goede afspraken zijn te maken.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Dan begrijp ik nog steeds niet hoe de GroenLinks-fractie daarop zal sturen. Ik lees dat er in Overvecht minder sociale woningbouw komt. Ik lees dat er ook middenhuur komt. Ik lees echter niets over verkoop of actief grondbeleid. Ik lees alleen dat afspraken worden gemaakt met projectontwikkelaars die zich inzetten voor de hoogste winsten die mogelijk zijn. Dat biedt toch geen vertrouwen?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ik heb alle vertrouwen in het toekomstige college. Ik denk dat het hieraan daadwerkelijk handen en voeten zal geven. Er komt ook een woonvisie. Daarin wordt dit soort instrumenten benoemd. Wij moeten ruimte bieden om dat uit te werken. De ambitie staat. Wij willen er alles aan doen om die dichterbij te brengen. Hetzelfde werd vanochtend duidelijk in het debat over de Vechtoever. Er is veel wil om dit punt te regelen. In het akkoord staat dat er een meervoudige sturing is. Per project moet worden bekeken welke instrumenten wij nodig hebben. Bijvoorbeeld zal de erfpachtconversie opbrengsten genereren. Bij motie is aangegeven dat dit geld moet worden bestemd om meer middeldure en sociale huur mogelijk te maken. Ook dat geld kan men inzetten om iets met de grondprijzen te doen. Wij moeten bekijken hoe wij dat geld kunnen inzetten. Dat is de manier waarop de gemeente meer kan sturen dan in de afgelopen periode is gebeurd.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Een veelgehoorde klacht van projectontwikkelaars is dat zij worden uitgemergeld door gemeenten die in anterieure

overeenkomsten lopen te duwen, te trekken en te traineren om de ontwikkeling te realiseren zoals zij die willen zien. De 35%, de duurzaamheidseisen en alle andere eisen die de gemeente oplegt, zorgen ervoor dat er een businesscase zonder marge ontstaat. Als in de toekomst de rente stijgt, voorzie ik grote problemen voor de realisatie van middenhuur en sociale huur. Heeft de nieuwe coalitie dit soort zaken bekeken?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Wij hebben met projectontwikkelaars en investeerders contact gehad. Zij zeggen een stip op de horizon nodig te hebben. Zij vragen ons waar wij naartoe willen. Vanwege de verschillende projecten is hun dat niet duidelijk. De stip op de horizon hebben wij proberen te zetten. Wij hebben bekeken of de mensen daar iets mee kunnen of dat zij zich daarom van Utrecht afwenden. Dat willen wij niet. Wij willen vooral tempo maken. Er moet veel worden gebouwd. De mensen die wij daarover hebben gepolst, zeggen dat dit prima is en dat een positieve businesscase mogelijk is.

Wij gaan in de stad het gesprek verder aan. Mocht daaruit blijken – wat ik niet verwacht – dat men denkt dat het niet lukt, dan kunnen wij altijd nog bekijken waar wij water bij de wijn kunnen doen. Ik heb vooralsnog geen signalen waargenomen waaruit blijkt dat deze opdracht onmogelijk is.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Wij zien een tegenstelling van het voorstel met het meerjarenperspectief stedelijke ontwikkeling. Met de planning van de middenhuur lopen wij in, maar met die van de sociale huur blijven wij dik achter. Tegelijkertijd lees in het coalitieakkoord dat sociale huurwoningen worden omgezet in middenhuurwoningen en dat meer sociale huurwoningen beschikbaar komen ten behoeve van de uitstroom uit de maatschappelijke opvang. Hoe zijn deze zaken met elkaar te rijmen? Hoe wil mevrouw De Boer dat doen? Welke ruimte is er nog in het beleid van de afgelopen jaren en in dat van nu voor sociale huur?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! De heer Schipper noemt het omzetten naar middeldure huur. Daar staat tegenover – dat staat in het akkoord – dat er extra sociale woningbouw moet bijkomen. Wij moeten er erg hard op inzetten om ervoor te zorgen dat dit gebeurt.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Hoeveel meer tempo denkt de coalitie te kunnen maken? Hoe valt het te rijmen dat extra ruimte voor de uitstroom uit de maatschappelijke opvang beschikbaar komt en ten koste van wie gaat dat?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Ten koste van wie dat gaat, is een zeer goede vraag. Het is duidelijk dat er te weinig sociale huurwoningen zijn om iedereen die daarop is aangewezen – mensen uit de maatschappelijke opvang of als men 27 is en niet langer bij de ouders wil wonen – er één te geven. Dat precies is de reden waarom wij vinden dat hierop een duidelijker ambitie moet komen. In de afgelopen periode hebben wij veel sociale huurwoningen toegevoegd, maar toch nog maar 20% van het totale woningaanbod. Wij moeten op dit gebied de markt meer uitdagen en sturen om ervoor te zorgen dat er meer voor elkaar komt. Wij moeten daarop meer instrumenten inzetten en partijen die willen bouwen een duidelijker opdracht geven.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik vind dit nog steeds niet te rijmen met het omkatten van sociale huurwoningen naar middenhuurwoningen. Elke sociale huurwoning die er is, hebben wij keihard nodig. Wij moeten beide soorten woningen bijbouwen en niet het ene type ten koste laten gaan van het andere.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Het laatste dat de heer Schipper zegt, is zeker niet de bedoeling. Als wij de percentages bekijken en van 12% middeldure huur naar 25% middeldure huur gaan, moeten wij daar meer doen dan met betrekking tot de sociale huur. Qua aantallen ligt dat dicht bij elkaar. Wij willen bekijken of in wijken een mix mogelijk is. In Overvecht is meer dan 70% van de woningen sociaal. Als wij willen dat de wijken meer divers worden, moeten wij ook daar iets doen. Dat kan door daar meer middeldure huur van te maken of toe te voegen. Dat betekent echter dat als wij een sociale huurwoning weghalen wij daarvoor in andere wijken extra moeten teruggewinnen.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Ik kan het niet méér eens zijn met de SP-fractie dan hierover. Wij hebben elke sociale huurwoning nodig. Daarom vinden wij het al vier jaar lang

kwelijk dat in de stad sociale huurwoningen worden verkocht, vooral in populaire wijken. Ik vraag de GroenLinks-fractie om dáár te beginnen. Laaghangend fruit. Stop met de verkoop van sociale huurwoningen. Is mevrouw De Boer daartoe bereid?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Het is bekend dat wij daarvan voorstander zijn. Dat is echter een van de punten waarvan ik verwacht dat daarover in de Woonvisie duidelijke afspraken worden gemaakt.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Ik hoor dat de GroenLinks-fractie vrij is om daarover het eigen standpunt te bepalen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Als de vraag wordt gesteld hoe wij dat moeten bereiken, moeten wij eerst bekijken wat er in de woonvisie en in het stadsakkoord komt te staan. Dan is goed te zien of wij sociale huurwoningen verkopen. Het ligt niet in mijn verwachting dat wij dat doen als wordt besloten een goede mix aan woningen te hebben. Echter, daarover staat niets in het coalitieakkoord.

Wij hebben de afgelopen jaren gezien dat als geen duidelijk doel wordt gesteld, wij uitkomen op percentages van rond de 20% sociale huur en 10% middeldure huur. Deze coalitie schetst daarom een duidelijk perspectief waar wij vanaf nu naartoe willen werken. Om dit te kunnen doen, zijn stevige afspraken nodig met bouwers, investeerders, projectontwikkelaars, woningcorporaties en organisaties van huurders en kopers. Wij sluiten met hen een stadsakkoord op basis van een vernieuwde woonvisie. Op die manier werken wij samen met partners in de stad aan een woningmarkt die past bij Utrecht als stad voor iedereen.

Ook bij de energietransitie – een andere belangrijke opgave voor de komende jaren – wil de GroenLinks-fractie dat iedereen kan meedoen. Net als op de woningmarkt zijn "haalbaar en betaalbaar" belangrijke uitgangspunten. Wij gaan zo snel mogelijk actief aan de slag met routekaarten naar aardgasloze wijken. Dat is volgens de afspraak die gemeenten met het kabinet hebben gemaakt. De GroenLinks-fractie vindt dat mensen in staat moeten worden gesteld om deze omslag te maken, ook mensen met een kleine portemonnee. Wij vinden het ook belangrijk dat wij de overgang naar andere warmtebronnen benutten om jongeren uit de buurt kansen te bieden. Zo willen wij in Overvecht-Noord het aardgasvrij maken van woningen gebruiken om jongeren op te leiden tot installateur of adviseur, werk dat er de komende decennia in de stad en elders in het land volop zal zijn.

Het mag duidelijk zijn: de coalitie barst van de ambitie om Utrecht groener en gezonder te maken. De coalitie klaar voor de toekomst en klaar om iedereen de ruimte te geven om mee te doen. Wij nemen de verantwoordelijkheid voor de opgaven die op ons afkomen op ons. Wij zullen daar de komende vier jaar keihard aan werken. Dat kunnen wij echter niet alleen. Daarvoor hebben wij mensen, initiatieven, organisaties en bedrijven nodig om met ons mee te denken en mee te doen. Daarvoor hebben wij een gemeentelijke organisatie nodig die deuren en ramen opent en in de stad op zoek gaat naar ideeën en opvattingen. Wij hebben de politiek nodig om vanuit de samenleving open te staan voor ideeën van elkaar. Met de komst van nieuwe partijen in de raad en de hoge opkomst bij de verkiezingen worden meer geluiden uit de stad gehoord. De Utrechtse raad heeft de gewoonte om aan alle geluiden de ruimte te geven. In het duidingsdebat na de verkiezingen werd door verschillende partijen gevraagd om een nieuwe versie van het Fundament. Ik stuurde een voorstel rond waarop een aantal kleine wijzigingssuggesties is ingekomen. Die heb ik verwerkt. Het resultaat is een nieuw fundament waarvan ik hoop dat alle partijen dat zullen onderschrijven. Om dit te bekrachtigen dien ik de volgende motie in.

"Motie 87

Een nieuw Fundament voor de Utrechtse gemeenteraad

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op 7 juni 2018, ter bespreking van de voorjaarsnota 2018,

Overwegende dat:

- de fracties in de vorige gemeenteraad een Fundament hebben ondertekend waarin zij afspraken maakten over de wijze waarop zij willen samenwerken met elkaar, met het college en met de stad;
- bij het duidingsdebat na de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen, op 23 maart jl., diverse fracties hebben gevraagd om een nieuw Fundament;

Constateerend dat:

- een Fundament dat door alle fracties in de raad wordt onderschreven niet alleen aangeeft hoe raadsleden zelf willen samenwerken, maar ook duidelijk maakt wat bewoners, organisaties en initiatieven van de raadsleden mogen verwachten;
- Onderschrijft Het Fundament Stad vol Stemmen' als basis voor samenwerking in deze raadsperiode;

Draagt het college op

- Het Fundament eveneens tot uitgangspunt te nemen voor samenwerking met raad, stad en omgeving;
- De noties in het Fundament die gaan over houding en inzet van de gemeentelijke organisatie aldaar onder de aandacht te brengen;

En gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door mevrouw Ferket, de heer Homan, de heer Sungur, de heer Van der Zweth en mijzelf.

Voor wat de GroenLinks-fractie betreft, is dit nieuwe coalitieakkoord een feest, maar ik heb al eerder gezegd dat een feest pas echt een feest is als iedereen kan meedoen. Dat geldt niet alleen voor mensen en organisaties in de stad, maar ook voor de fracties in de gemeenteraad. Ik hoop dat wij de komende jaren op een mooie manier kunnen samenwerken aan een gezonde toekomst van onze mooie stad.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik heb gewezen op het beperkte draagvlak, een kleine meerderheid van de raad. Mevrouw De Boer zegt dat wat in het coalitieakkoord staat de komende jaren er gewoon wordt doorgedrukt. Over welke dossiers kan de raad nog wél meepraten wat betreft het uitwerken van ideeën en plannen die de coalitie voorstelt?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Als de heer Gilissen heeft horen zeggen dat wij dingen doordrukken, dan kan ik zeggen dat dit niet onze bedoeling is. Het is natuurlijk wél zo dat de coalitie onderling afspraken maakt over wat ze in de stad wil zien. Volgens mij is er veel ruimte. Ik proef een beetje dat volgens een aantal fracties er teveel ruimte is om de komende periode dingen uit te werken. Straks zal daarover een motie worden ingediend.

Ik heb verteld hoe wij de dingen willen doen. Volgens mij staan ook veel dingen niet in het coalitieakkoord. Ook daar is volgens mij veel ruimte voor voorstellen waarvoor in de raad andere meerderheden zijn. Wat ons betreft, gaan wij op dezelfde voet voort als de voorgaande colleges hebben gedaan.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Mevrouw De Boer belooft hierbij plechtig dat de uitwerking van het coalitieakkoord niet vooringenomen wordt bekeken en dat elke stem in de stad serieus wordt genomen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Jazeker. De doelen en de afspraken die erin staan, staan natuurlijk vast. Daarover zijn afspraken gemaakt. De heer Gilissen weet hoe het werkt. Dat betekent dat de coalitiepartners worden geacht zich daaraan te houden. Wat betreft de nadere uitwerking zal de coalitie samen met de stad en de raad bekijken waar meerderheden zijn te vinden en hoe wij een zo breed mogelijk draagvlak kunnen krijgen.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Utrecht, ruimte voor iedereen. Die titel maakt direct enthousiast. Sterker nog: dat had de titel van ons eigen verkiezingsprogramma kunnen zijn. In de inleiding staat: "Utrecht bruist, de stad groeit en steeds meer mensen wonen met plezier in Utrecht. Maar er zijn ook mensen die het moeilijk hebben om mee te doen." Het is alsof ik onze eigen verkiezingsflyer lees. Een stad voor iedereen. Het is een noodzakelijke ambitie om de tweedeling in Utrecht te keren.

Maar al lezend komen vragen in mij op. Gaat er echt meer geld naar mensen met uitzichtloze schulden? Hoe zorgen wij ervoor dat ook mensen met een kleine portemonnee in alle wijken van Utrecht kunnen wonen? En hoe wordt de energietransitie dan betaalbaar voor iedereen? Dit blijft vaag. Terwijl de – vaak goede – ambities op duurzaamheid veel duidelijker zijn. Wat dat betreft, is dit akkoord meer groen dan links. Dat is te weinig om de tweedeling in Utrecht te keren.

Want Utrecht is een rijke en prachtige stad, maar het is echt een verdeelde stad, meer dan je op het eerste gezicht denkt. Ga maar eens op het station Overvecht staan, met de wijk Overvecht aan de ene hand en de wijk Tuindorp aan de andere, dan zie je het verschil. Aan de ene kant wonen hoogopgeleide, vlot van de tongriem gesneden mensen met een goed inkomen. Aan de andere kant vind je veel Utrechters die hopen dat ze aan het eind van de maand nog genoeg geld over hebben om boodschappen te kunnen doen en die geen of onzeker werk hebben. Mensen van wie de levensverwachting schrikbarend lager is dan die van de mensen aan de andere kant van het spoor. Zelfs in onze welvarende stad doet het ertoe in welke wijk je opgroeit. Dit moet anders worden.

De PvdA-fractie kiest voor Utrecht voor iedereen. Daarvoor moeten andere keuzes worden gemaakt dan de afgelopen vier jaar gebeurde, toen de tweedeling alleen maar werd vergroot.

Wij zien in het coalitieakkoord zeker lichtpuntjes. Er wordt gezocht naar vaste locaties voor de voedselbanken. De individuele studietoelage voor studenten met een beperking wordt verhoogd. Ook wordt eindelijk werk gemaakt van vroegsignalering van schulden, waar de PvdA-fractie al zo vaak om heeft gevraagd. Helaas vanaf 2020 weer met minder budget, maar het zijn niettemin delen van het akkoord waar de PvdA-fractie hoop uit put.

Onze ambities om de tweedeling te keren, reiken verder. Er wordt niets gedaan tegen buitensporig hoge huren en woekerwinsten van projectontwikkelaars. Wij lezen niets over een stop van de verkoop van sociale huurwoningen. Wij lezen niets over het inzetten van actief grondbeleid om ervoor te zorgen dat voldoende wordt gebouwd. Wij lezen niets over een goede spreiding van betaalbare huur over de stad. Behalve dan in Overvecht, waar de nieuwe coalitie minder betaalbare woningen wil zien. In plaats daarvan wordt gekozen voor hippe horeca en start-ups. Zijn de collegepartijen zo wereldvreemd dat ze denken dat dát is wat in Overvecht nodig is?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Wij hebben de hippe horeca niet verzonnen, maar die werd genoemd door de mensen uit Overvecht. Kennelijk zijn er mensen die denken dat dit de wijk een steuntje kan geven of dat het leuk is voor de mensen die er wonen. Ja, dat hebben wij als voorbeeld gegeven waar aan kan worden gedacht, juist omdat het een idee is dat uit de buurt komt, net als overigens een jongerencultuurhuis, dat daaraan ook kan bijdragen. Ik denk dat de heer Van der Zweth het stuk niet helemaal goed heeft gelezen als hij denkt dat wij dit soort dingen willen omdat wij dat hebben verzonnen, nee, integendeel. Hij denkt ook dat wij alleen in Overvecht een gemengde wijk willen zien. In het programma staat duidelijk dat wij net als de heer Van der Zweth in de hele stad meer gemengde wijken en buurten willen zien. Wij houden daar voor wat betreft woningbouw rekening mee.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Dan was het van mij een misverstand dat als er iets in een coalitieakkoord staat dat een standpunt is van alle coalitiefracties. Dat lijkt mij echter een vrij logische gevolgtrekking.

Wat betreft gemengde wijken: ja, dat standpunt delen wij, maar ik mis in het coalitieakkoord elke vorm van sturing: stoppen van de verkoop van de woningen doet men niet en in Overvecht worden woningen omgekat naar middenhuur. Daar komen minder woningen. Overvecht wordt dan meer gemengd, dat is waar, maar wat gebeurt er in de binnenstad? Wat gaan wij doen in Oost? Hoe behouden wij de sociale woningen in Zuilen?

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Ik hoor de heer Van der Zweth goed. Ik hoor zijn pleidooi voor gemengde wijken. Ik verwacht echter juist steun van de PvdA-fractie om de inwoners van Overvecht beter te mengen. Het lijkt alsof de heer Van der Zweth daar terughoudend over is, terwijl het pleidooi voor gemengde wijken erg aansluit bij het beter mengen van Overvecht.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Wij willen dat alle wijken gemengd zijn. Men kan in Overvecht op twee manieren mengen. Men kan er tijdens nieuwbouw andersoortige huur- en koopwoningen tussen zetten of men kan betaalbare woningen weghalen. Mijn voorkeur gaat uit naar het eerste. Ik verwacht echter ook dat het college het mengen in andere wijken voor elkaar zal krijgen. Ik mis echter in het coalitieakkoord de sturingsmechanismen daartoe. Ik lees daarin ook niets over het meer divers maken van andere wijken. De enige wijk die wordt genoemd, is Overvecht. Dat zijn minder betaalbare woningen. Wat zullen wij doen in de binnenstad en in Oost?

Het is de opdracht voor de komende jaren om in Utrecht de tweedeling te keren. Met het beschikbare geld is er voor het nieuwe college een kans om te doen wat het vorige naliет.

Stop de verkoop van sociale huurwoningen om te voorkomen dat voor veel Utrechters hele wijken onbetaalbaar worden.

Investeer gericht in wijken die dat nodig hebben: Overvecht, maar ook Ondiep, Hoograven-Zuid en Kanaleneiland. Creëer banen voor arbeidsgehandicapten, inclusief nieuwe beschutte werkplekken met fatsoenlijk loon. Op dit moment zijn er twee mensen aan het werk, 64 minder dan was afgesproken. Creëer banen in de publieke sector, bij speeltuinen en scholen, in de wijken waar dat het meest nodig is. Voorkom volledig het dreigende financiële tekort om onderwijsachterstanden aan te pakken. Er is meer dan het dubbele nodig dan de EUR 2 miljoen die nu is gereserveerd. Zorg voor gelijke kansen voor kinderen op alle scholen door te werken met een vast aanmeldmoment op basisscholen.

Deze keuzes zijn nodig zodat iedereen zeker kan zijn van een betaalbare woning, zeker werk en goed onderwijs in Utrecht. Ongeacht opleiding, inkomen of de wijk waarin je opgroeit. Wij zullen de coalitie de komende vier jaar hierop blijven aanspreken. Vier jaar waarin wij zullen knokken voor ons sociaal-democratische ideaal van een ongedeelde stad.

Wij wensen de nieuwe coalitie veel succes.

Mevrouw **FERKET** (D66): Voorzitter! Op 16 mei 2018 werd een schitterend Leidsche Rijn Centrum geopend. Wie had durven dromen van zo'n geweldig spektakel. Terwijl de graafmachines nog rondreden, openbaarde zich het nieuwe Leidsche Rijn Centrum. Het kostte doorzettingsvermogen, lef, zweet en tranen.

Op de openingsreceptie sprak wethouder Kees Geldof trots over het eindresultaat. De opening van Leidsche Rijn Centrum is de kroon op zijn harde werken. Zonder de initiatiefnemers, het bedrijfsleven en de ambtelijke en bestuurlijke ambities was het nooit zover gekomen.

Een nieuw centrum voor Leidsche Rijn. Een nieuw stukje stad, bruisend van energie, een nieuw begin.

Vandaag is er ook sprake van een nieuw begin. Wij zijn blij dat mevrouw De Boer van de GroenLinks-fractie ook deze keer het initiatief heeft genomen voor een nieuw fundament. Wij verwachten dat het college zich ook in deze periode collegiaal zal opstellen en dat het een open stijl zal hanteren en dat het primaat van de politieke besluitvorming blijft waar het hoort. In deze gemeenteraad telt elke stem. Wij kunnen aan de slag.

De D66-fractie ging de campagne in met kansen voor alle Utrechters, het allerbeste onderwijs, prettig en betaalbaar wonen en een duurzame toekomst. Deze ambitie zien wij in dit coalitieakkoord terug. Wij zijn daar trots op. Om te beginnen wil de nieuwe coalitie investeren in het allerbeste onderwijs. Utrecht is dé onderwijsstad van Nederland. Dat blijft Utrecht ook.

Extra geld wordt uitgetrokken voor de Utrechtse onderwijsagenda. Wij investeren in kansengelijkheid en talentontwikkeling. Samen met de onderwijsinstellingen pakken wij het lerarentekort aan. Daarnaast zorgt deze coalitie voor een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt om de mismatch op te lossen.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Ik heb een korte vraag. In het coalitieakkoord staat dat we echt werk gaan maken van kansengelijkheid en het VN-verdrag gehandicapten. Kan ik daaruit concluderen dat ook de weg naar inclusief onderwijs wordt verkend?

Mevrouw **FERKET** (D66): Wat bedoelt de heer Bos met inclusief onderwijs?

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Daarmee bedoel ik dat gehandicapten en bijvoorbeeld mensen met een taalachterstand een plek hebben in het regulier onderwijs, in plaats van dat alleen maar de weg naar het passend onderwijs wordt geboden.

Mevrouw **FERKET** (D66): Volgens mij zijn onze Utrechtse scholen heel hard bezig om ook het passend onderwijs in de Utrechtse scholen vorm te geven. Ik weet uit ervaring dat dat nog wel wat uitdagingen met zich meebrengt. De heer Bos zit naar mij te seinen, maar dat versta ik niet van deze afstand. Maar ja, hij kan ervan op aan gaan dat we ervoor zorgen dat alle Utrechtse kinderen op onze Utrechtse scholen een plek kunnen krijgen, ook als dat iets extra's vraagt.

Wij zetten het mbo in de schijnwerpers. De aansluiting tussen vmbo, mbo en arbeidsmarkt krijgt prioriteit. We richten een regionaal investeringsplatform op met 3 miljoen euro erin. Daarnaast kijken we met andere regiopartners in Nieuw-Amsterdam naar het aantrekken van werkgelegenheid. O nee, voorzitter, het gaat natuurlijk over de regio Utrecht, want hier investeren we in een groene,

gezonde en slimme economie.

Er is meer voor mijn fractie om trots op te zijn. Dit coalitieakkoord zorgt voor duizenden middenhuurwoningen. Utrecht is populairder dan ooit en dat betekent ook dat we meer woningen zullen moeten bouwen. Dit vraagt wat van de gemeente, maar ook van woningcorporaties en projectontwikkelaars. In Utrecht moet voor iedereen plek zijn, van de mbo-student tot de expat, van de Ondieper tot de nieuwkomer. We bouwen voor iedereen. Deze coalitie gaat het grote tekort aan middenhuurwoningen inlopen. Voor een betere doorstroom van sociaal naar middenhuur worden duidelijke afspraken gemaakt met de corporaties. We zetten daarbij de vasthoudendheid van wethouder Jansen voort.

Het is geen verrassing dat met D66, GroenLinks en de ChristenUnie dit akkoord het groenste akkoord ooit is. We maken onze stad klaar voor de toekomst op het gebied van schone lucht, energie en klimaatadaptatie. Er komt meer groen in Utrecht, zoals het groene lint in Overvecht en het rondje Stadseiland, en we trekken de Singel door.

(De heer Van Zanen draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Zwanenberg.)

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): In uw coalitieakkoord staat helemaal niet dat het groene lint in Overvecht er komt. Er staat alleen dat het college ernaar gaat streven dat het er komt. U geeft nu dus aan dat het er letterlijk komt, want dat vind ik op zich wel een verbetering van het coalitieakkoord. Bij dezen pin ik hem op die manier vast.

Mevrouw **FERKET** (D66): Volgens mij staat er in het coalitieakkoord dat er extra geld wordt opgenomen voor de groene verbindingen in de stad, dus dat is zeker de ambitie waar u ons aan mag houden na vier jaar.

Utrecht blijft fietsstad nummer 1. We investeren 2,5 miljoen voor doorgaande fietsroutes. Door alle extra bruggen en tunnels ben je straks sneller met de fiets dan met de auto. Samen met het Rijk, de regio en de ov-sector houden we Utrecht ook in de toekomst bereikbaar. We zetten in op een extra intercystation. Er komt daarnaast een fonds om de verkeersveiligheid te verbeteren. Zo houden we Utrecht bereikbaar en veilig.

We halen de Vuelta naar Utrecht, we zetten het evenementenbeleid door en er komt meer ruimte voor horeca bij Utrechters om de hoek. In de toekomst willen Utrechters ook sporten. Er komen meer sportvelden en sporthallen. In de toekomst willen Utrechters ook van cultuur genieten. We investeren in cultuur in heel Utrecht, van jong talent in Overvecht, tot broedplaatsen en rafelranden en cultuur in Leidsche Rijn. D66 blijft zich inzetten voor een levendige en bruisende stad en we zijn blij dat dit in het akkoord ook duidelijk naar voren komt.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): In het coalitieakkoord staat dat de meerjarig gesubsidieerde culturele instellingen een bijdrage moeten leveren aan het onderwijs en de betrokkenheid vanuit de stad. Kan mevrouw Ferket aangeven welke van de huidige gesubsidieerde instellingen zij denkt dat daarmee afvallen?

Mevrouw **FERKET** (D66): Op die vraag durf ik niet te antwoorden. Wij zetten in op een verbinding tussen onderwijs en cultuur, omdat die samen met name kinderen en jongeren maken tot de inwoners van deze stad. Ik laat me niet vastpinnen, maar deze ambitie laat zien dat we samen met de instellingen in gesprek gaan over hoe we dit gaan realiseren.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Denkt mevrouw Ferket dat er hiermee instellingen gaan afvallen of is het een dode letter?

Mevrouw **FERKET** (D66): Het is vooral een oproep aan onze instellingen om door te gaan met de cultuureducatie op de manier waarop we die vormgeven.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Mevrouw Ferket wilde net gaan spreken over de levendige en bruisende stad. Komt dat idee van de levendige en bruisende stad ook terug in de Omgevingsvisie Binnenstad die wordt geambieerd?

Mevrouw **FERKET** (D66): U mag er van mijn fractie van uitgaan dat we er zeker met die gedachte

naar zullen kijken. Student & Starter hoeft niet bang te zijn dat er geen biertjes meer gedronken kunnen worden in onze binnenstad. Ik kan me nog een motie herinneren van Student & Starter over een biertje drinken in de parken.

De **VOORZITTER**: U wilde nog "proost" zeggen, meneer Homan?

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Daar zeg ik even niks op. Ik vraag me vooral even het volgende af. Wij hebben natuurlijk deze discussie gehad bij het Horecakader. Betekent dit dat D66 bij de inzet blijft om meer horeca te creëren in de binnenstad?

Mevrouw **FERKET** (D66): Dat is natuurlijk een belangenafweging. We hebben er nu nadrukkelijk voor gekozen, naar aanleiding van een pittig debat dat we in maart hebben gehad, om met de inwoners van zowel de binnenstad als de omgeving in gesprek te gaan. We gaan nu niet zeggen dat er sowieso uitgebreid kan worden. Mijn fractie heeft altijd gezegd dat we wel mogelijkheden zien op een aantal plekken in de stad, maar het mooie van deze coalitie is dat we nu ook met de binnenstad die Omgevingsvisie willen gaan maken.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Er staat ook dat die visie niet alleen met de bewoners van deze stad moet worden gemaakt, maar ook met mensen die hier komen, dagjestoeristen en zo. Hoe ziet u het voor zich om ook die mensen te betrekken bij het maken van zo'n visie? Het staat er namelijk wel.

Mevrouw **FERKET** (D66): Wij zijn best wel ambitieus wat betreft de wijze waarop je zo'n visie moet maken. Onze binnenstad is er niet alleen voor de Utrechters. Het gaat over de mensen die hier wonen, maar het gaat ook over de bezoekers, over de mensen uit de regio, eigenlijk over mensen uit heel Nederland. Wat ons betreft is iedereen van harte welkom om daarover mee te praten. Dat is volgens mij ook belangrijk, want onze binnenstad vervult meerdere functies.

Samen stad maken is voor D66 het uitgangspunt. We zijn trots dat we de in de verkiezingscampagne gesloten akkoorden terugzien in het coalitieakkoord. Ook de input uit de stadsgesprekken lezen we terug. Het coalitieakkoord barst van de ambitie om samen stad maken een flinke stap verder te brengen. Utrechters krijgen meer mogelijkheden om over hun buurt te beslissen. Vooral kinderen en jongeren krijgen nieuwe mogelijkheden om zich te laten horen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik hoor dat er gesproken wordt over samen stad maken en mooie akkoorden die terugkomen in het coalitieakkoord, maar wat betekent dat nou praktisch? We hebben voor de verkiezingen, ook samen met D66-kandidaten en raadsleden, handtekeningen gezet om ons te committeren aan de afspraken die werden voorgelegd, die uit de stad zelf kwamen. Waarom zijn deze niet een-op-een overgenomen in het coalitieakkoord?

Mevrouw **FERKET** (D66): We hebben ontzettend veel opgenomen uit de akkoorden die we samen met deze stad gesloten hebben. Neem het Sportakkoord. We gaan meer sportvelden en meer sporthallen creëren. Er komt een nieuwe Regenboogagenda. Ook de U-pas wordt uitgebreid. Dat is ook een diepgewortelde wens uit het Sociaal Akkoord. We hebben juist ontzettend veel opgenomen. Ik zou tegen de heer Gilissen willen zeggen: wat in het vat zit, verzuurt niet.

De heer **GILISSEN** (VVD): Wat mevrouw Ferket zegt, klopt niet. Er staat namelijk niet in het coalitieakkoord dat er meer dingen komen. Er wordt alleen maar gezegd: we gaan het bekijken, we gaan weer onderzoeken, we gaan kijken of er misschien in de toekomst meevallers zijn die we kunnen gebruiken voor het realiseren van meer capaciteit. Het Sportakkoord was glashelder. Er werden ook gewoon bedragen genoemd. De vertegenwoordiger van D66 heeft daar zijn handtekening onder gezet. Waarom is er niet nu al expliciet geld vrijgemaakt voor het realiseren van die ambities?

Mevrouw **FERKET** (D66): Ook de heer Gilissen kan zien dat er in het coalitieakkoord staat dat we vanuit het groeikader de sportvoorzieningen ook in de toekomst gaan realiseren, dus er is geld voor gereserveerd. Ik zou tegen de heer Gilissen willen zeggen: u gaat er toch ook van uit dat de stad gaat groeien en dat we daarmee ook de capaciteitsraming die we hebben gedaan gewoon volledig gaan uitvoeren? Dat staat ook in het akkoord.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Het punt is dat het groeikader in de tekst van het akkoord staat.

Er staat een mooi tabelletje bij, maar dat is precies hetzelfde tabelletje dat in de Voorjaarsnota stond. Dat is geen nieuw beleid van deze coalitie. D66 liep van de week met foldertjes waarin stond: we gaan meer investeren in de sportaccommodaties. Er staat geen euro extra voor in dit akkoord. Dat vind ik kwalijk.

Mevrouw **FERKET** (D66): We gaan ook investeren in sport. Die middelen zijn er. Als de stad groeit, investeren we in die hoedanigheid mee. Dat gaan we nu ook met cultuur doen. Dat is nieuw in dit coalitieakkoord. Ik ga er ook van uit dat de heer Gilissen ons scherp houdt. Ik vond een foutje in de opmaak van het akkoord, waarbij we allemaal even ruis hadden. Is er nou 5 ton te weinig of niet? Wij zien nu in dit akkoord dat we voor alle ambities die we stellen geld reserveren. En nee, nog niet overall loopt over deze hele periode het geld door. Dat is ook in de financiële tabel te zien. U kunt wel van ons verwachten dat we achter de ambities staan die we hier hebben opgeschreven.

De heer **GILISSEN** (VVD): Mevrouw Ferket noemt het een opmaakfoutje. Iemand had het gewoon niet nagerekend. Anders was het er uitgekomen. Dat had niks met opmaak te maken. Het is nagelaten om het gewoon even in de opgemaakte versie goed na te rekenen. Als mevrouw Ferket zegt dat het geld er is, wat staat er dan in de weg om dat geld gewoon zo te benoemen en die bedragen met naam en toenaam op te nemen in het coalitieakkoord? Het blijft voorlopig uit de groeiramingen. Er komen heel veel tegenvallers aan, zou ik tegen mevrouw Ferket willen zeggen. Wat dan? Dan worden andere keuzes gemaakt. Waarom niet heel duidelijk zeggen: boter bij de vis, doen wat beloofd is?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Het Sportakkoord was duidelijk, want er was meer nodig dan in de ramingen stond. Er is dus meer nodig dan in de Voorjaarsnota stond. Dat was de opgave die er lag. Dat is de opgave die D66 niet waarmaakt. Dan zegt mevrouw Ferket: houd ons alsjeblieft scherp. Dat hebben we vorige maand met een motie gedaan. Dat doen we nu weer. Maar als u niet wilt luisteren, mevrouw Ferket, dan heeft dat weinig zin.

Mevrouw **FERKET** (D66): Volgens mij presenteren we hier een solide akkoord, waarbij we niet al meevallers die we nog niet hebben al gaan inboeken. Dat mag u van ons verwachten in dit groeikader. De stad gaat groeien. Dan boeken we die middelen pas in. Dat geldt vooral voor sport en, zoals ik net al zei, ook voor cultuur.

De heer **SCHIPPER** (SP): Hoor ik mevrouw Ferket nou net echt zeggen: we boeken nog geen middelen in die we nog niet hebben? Als ze dat gezegd heeft, dan zou ik even een schorsing inlassen en nog even goed kijken.

Mevrouw **FERKET** (D66): We boeken nog geen meevallers in die we nog niet helemaal 100% zien aankomen. Dat is wat we doen. Er is een groeikader. We verwachten dat de stad gaat groeien en we verwachten dat we de ambitie, ook op sport, ook op cultuur, gewoon kunnen realiseren.

De heer **SCHIPPER** (SP): Ik zeg: 4 miljoen inboeken, efficiency, te behalen op de organisatie. Is dat geld dat u al hebt of dat u nog moet zien te verdienen?

Mevrouw **FERKET** (D66): De heer Schipper doelt op middelen die we verwachten. Daar geef ik de heer Schipper helemaal gelijk in. Daarbij zijn groesignalen, bijvoorbeeld met betrekking tot de stadswerken. Die gaan over nieuwe technologieën en nieuwe roostering die we kunnen toepassen. Die middelen kunnen we gewoon verwachten. We hebben ook moeten bekijken welke investeringen we zien aankomen, welke we willen doen, welke besparingen we zien aankomen en waaruit we inkomsten kunnen genereren. Wij hebben hier echt een goed akkoord neergelegd waarbij we ook voor sport de capaciteitsraming die we verwachten, de benodigde velden, kunnen realiseren gedurende deze periode.

De heer **SCHIPPER** (SP): Ik wil niet te zuur overkomen. U hebt gewoon te maken met gaten in financiën.

Mevrouw **FERKET** (D66): Wij staan achter dit akkoord. U mag ons allen scherp houden. Daarom staan we ook hier met elkaar te debatteren.

Ik was gebleven bij de initiatieven. Wij zijn trots dat de initiatieven makkelijker een dak boven

hun hoofd krijgen. Denk aan de voedselbank, de creatieve broedplaatsen en andere sociale initiatieven. Daar maken we extra geld voor vrij. Verder krijgen initiatiefnemers ruimte en ondersteuning van de gemeente. Mijn fractie verwacht veel van het Groene Golf Team. Dit team zorgt ervoor dat een initiatief van begin tot eind wordt begeleid.

Over vier jaar, aan het einde van deze raadsperiode, vieren we "Utrecht 900 jaar". Dat feestje wordt vast minstens zo mooi als de opening van Leidsche Rijn Centrum. Wij van D66 zijn trots op het nieuwe coalitieakkoord. De totstandkoming kostte ook doorzettingsvermogen, lef, zweet en tranen. De nieuwe wethouders staan te trappelen. Een nieuw begin. Een nieuw begin met kansen voor alle Utrechters.

De heer **GILISSEN** (VVD): Het is grappig dat mevrouw Ferket zegt dat het lef heeft gekost, want het lef wordt afgeschaft. Een andere vraag gaat over de financiering. Waarom gaat D66 mee in het verhogen van belastingen en tarieven voor de stad? De vorige vier jaar ging dat zo goed.

Mevrouw **FERKET** (D66): Ik moet wel echt nuanceren dat we de OZB niet gaan verhogen. Volgens mij hanteren we hier gewoon de spelregels dat we omgaan met de inflatie. Ik zie de heer Gilissen zijn hoofd schudden, maar volgens mij is het een breed gedeelde wens in deze raad om de inflatie te corrigeren. De heer Gilissen heeft er wel gelijk in dat we iets doen aan de parkeertarieven. Mijn fractie heeft wel even nagedacht over hoe we daarmee omgaan. Wij hanteren het principe dat de gebruiker betaalt en dat mensen moeten meebetalen en meeprofiteren van de stad. Dat geldt ook voor de parkeertarieven. De openbare ruimte is hier schaars. We zetten daartegenover dat het goedkoper wordt om te parkeren in de garages en in de P+R's. Wij vinden dit dus uit te leggen. Ik zie dat de heer Gilissen weer staat te popelen om zijn vinger op te steken.

De heer **GILISSEN** (VVD): Als er meer opbrengsten worden verwacht van de OZB, meer dan in de Voorjaarsnota, dan gaat de OZB toch omhoog? Dan moet er meer OZB worden betaald. Kan mevrouw Ferket dat in ieder geval beamen? Kan mevrouw Ferket ook toelichten waarom de toeristenbelasting wordt verhoogd?

Mevrouw **FERKET** (D66): U kent ook het principe van inflatie. Die kan omhoog, die kan omlaag. Hiermee zijn we in ieder geval realistisch. Dat moet de heer Gilissen toch ook met me beamen. We doen hier een realistisch voorstel. Het is geen verhoging. We gaan gewoon om met de spelregels die we eerder hanteerden. De toeristenbelasting stijgt van 5% naar 6%. Wij vinden het redelijk dat de toeristen die onze stad bezoeken ook meebetalen aan de groei van de stad. Wij vinden het heel reëel dat ook die kosten meegroeien en dat we daar andere voorzieningen mee financieren. Denk aan de Vuelta en andere evenementen en hetgeen die bezoeker komt bezoeken. Die profiteert daarvan en mag dan ook best een stukje meebetalen.

(De heer Zwanenberg draagt het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Van Zanen.)

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Voorzitter! Ik wilde dit debat graag beginnen met wethouders Jansen en Geldof te bedanken voor hun inzet in de afgelopen vier jaar, maar ze zijn wethouder Kreijkamp al achterna, denk ik. Het zal vast aan ze doorgegeven worden, want het is de laatste kans die ik heb om dat plenair te doen. We zijn het de afgelopen jaren niet altijd eens geweest met de voorstellen van beide heren, maar we hebben waardering voor hun inzet en hebben de goede samenwerking en toegankelijkheid zeer op prijs gesteld. Datzelfde geldt natuurlijk ook voor voormalig wethouder Kreijkamp, maar die zit inmiddels al in ergens de zon. Daarom dank ik wel de waarnemend wethouder Financiën, Victor Everhardt, voor de toegezonden Voorjaarsnota en de jaarstukken. Ik complimenteer hem met het feit dat de tabellen gewoon goed doorgerekend zijn. Dat schijnt op zich al een prestatie te zijn tegenwoordig.

We constateren dat het coalitieakkoord op veel onderdelen meer vragen oproept over de koers dan het beantwoordt. Ik zou mijn acht minuten vandaag moeiteloos kunnen besteden aan voorbeelden van vaag taalgebruik en onduidelijke formuleringen, maar de heer Schipper dient daar straks een uitstekende motie over in, dus beperk ik mijn vragen op dat punt.

Wij hebben het akkoord ook langs ons eigen verkiezingsprogramma gelegd. Op een aantal punten is er herkenning.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Ziet de heer Van Waveren die vraagtekens in dit akkoord, die er zeker in zitten, niet als een uitgestrekte hand naar bijvoorbeeld de heer Van Waveren om mee te denken over de invulling van die ambities?

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Van nature zou ik daartoe geneigd zijn, maar de ervaring in de afgelopen drieënhalve maand en ook vanochtend met de drie partijen laat zien dat die er niet bepaald is. Mevrouw Ferket zegt: houd ons scherp op onderwerpen. Maar als we dat doen, zegt ze: nee, daar gaan we toch geen geld voor uittrekken, ondanks het feit dat we wel onze handtekening eronder hebben gezet. Als we zeggen dat er realistisch gekeken moet worden naar hoe je aan middenhuur kunt werken in Sportpark Vechtzoom, dan zegt de coalitie: nee, we hebben een motie en we houden lekker vast aan ons eigen amendement, ondanks dat het college zegt dat het miljoenen kost. Waar ik van nature geneigd zou zijn om die uitgestoken hand te zien, merk ik daar heel weinig van.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Ik mis nog de conclusie. Wat gaat de heer Van Waveren nu de komende vier jaar doen? Gaat hij de ochtend van deze vergadering als norm hanteren en daardoor zelf met de hakken in het zand of gaat de heer Van Waveren meedenken? Als dit de ambitie is en de heer Van Waveren, die een natuurlijke neiging heeft om mee te doen, vraagtekens heeft, dan zou ik zeggen: nou, doe mee, denk mee, praat mee en geef meer invulling aan die ambities, bijvoorbeeld over sport.

Mevrouw **FERKET** (D66): Ik wil even concreet maken wat de heer Van Ooijen zegt. Steunt de heer Van Waveren het Fundament? Ik ken de heer Van Waveren ook als iemand die op een positieve, constructieve wijze oppositie voert.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Beide interrupties lopen wat vooruit op het vervolg van mijn bijdrage. Laat ik daar gewoon maar vast mee beginnen. Ik denk dat mevrouw De Boer het op zich wel aardig zei in haar bijdrage: we gaan door zoals we dat de afgelopen vier jaar hebben gedaan. Dat geldt van onze kant ook, dus daar mag u op rekenen. We zullen constructief met voorstellen, alternatieven en plannen komen. Het Fundament zoals dat nu voorligt zullen wij niet steunen. Ik heb tijdens het duidingsdebat aangegeven dat we het Fundament vier jaar geleden, zoals dat toen opgesteld was, waardeerden omdat het kort en scherp was. Het was duidelijk wat we van elkaar verwachtten. Het huidige Fundament, zoals het er ligt, vind ik lang, wollig en onduidelijk. In die zin past het wel bij het voorliggende coalitieakkoord. Het helpt ons dus niet om duidelijk te krijgen welke afspraken we nou maken. Het Fundament maakt geen keuze, want aan de ene kant wordt gezegd dat maatwerk toegepast gaat worden, maar dat er niet wordt afgeweken van de stadsbrede lijn. Juist dat soort dingen moet je met elkaar afspreken, want anders heeft zo'n Fundament geen meerwaarde. Als het meer had geleken op dat Fundament van vier jaar geleden, dan wil ik graag meedenken over hoe we dat goed kunnen formuleren. Ik heb dat gisteren of vanochtend ook tegen mevrouw De Boer gezegd. In deze vorm zie ik de meerwaarde absoluut niet.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Ik heb dan toch nog wel een vraag en een opmerking, want op zich heb ik dat Fundament al heel lang geleden rondgestuurd. Ik kan me al bijna niet meer heugen wanneer. Ik deed dat juist met het verzoek om te kijken of mensen daar andere dingen in wilden of eruit wilden hebben. De heer Van Waveren had een aantal dingen aangegeven waarvoor ik ook wijzigingen heb ingeboekt. Ook andere partijen hebben alternatieve teksten aangeleverd, juist omdat wij graag wilden dat het een Fundament van iedereen was. Het was niet: wij hebben het bedacht, zet je handtekening en klaar is Kees. Ik vind het dus wel jammer dat er door het CDA nu gezegd wordt: als we er iets anders van mogen maken, dan willen we het misschien wel. Naar mijn idee is die kans geboden. Hoe neem je dan die handschoen op en hoe werkt dan die uitgestoken hand? Dan moet het ook wel een beetje van twee kanten komen. Ik weet niet of we dat voor het Fundament nu nog gaan redden. Mijn oproep aan het CDA zou in ieder geval wel zijn om dan ook wel samen te denken hoe het dan echt beter kan.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Inderdaad heeft mevrouw De Boer anderhalve maand of twee maanden geleden een eerste versie rondgestuurd. Daar hebben wij opmerkingen over doorgegeven. Ik zei: let nou op die punten waar tweeledigheid in zit, waar geen duidelijk keuzes in zitten; kijk naar het Fundament van vier jaar geleden. Dinsdagavond laat kregen we een voorstel van mevrouw De Boer waar diezelfde onduidelijkheden nog in zaten. Dan voel ik weinig warmte in die uitgestoken hand om

daar nou nog mee aan de slag te gaan. Dat doen we dan graag na vandaag, want we hadden deze week ook andere dingen te doen. Als er in eerste instantie onvoldoende op die punten gereageerd wordt, dan blijf ik het wel toetsen op de vraag of het een goed en werkbaar voorstel is. Als het dat niet is, dan zullen we tegen blijven stemmen. Als het dat wel is, dan zullen we voorstemmen. Zo praktisch zitten wij daarin.

Ik was bij het punt dat we het ook langs ons eigen verkiezingsprogramma hadden gelegd. Op een aantal punten is er herkenning en daarmee ook waardering voor het akkoord. Laat ik dat meteen zeggen. Dat gaat bijvoorbeeld over het buurtgericht werken. De motie "Noem het buurtje bij de naam" van mijn collega mevrouw Metaal in de vorige periode is expliciet genoemd. Ik proef een neiging naar versterking van de wijkbureaus. Daar heeft het CDA de vorige periode natuurlijk ook een amendement over ingediend. Daar mag een schepje bovenop, maar ik heb goede hoop dat dat in de uitwerking wat gaat opleveren. Er komt een beetje geld voor verkeersveiligheid. Dat had meer kunnen zijn, maar we zijn blij dat het erin staat en dat het eindelijk structureel lijkt te zijn. De bestaande inzet van toezichthouders wordt structureel gefinancierd. Dat is ook belangrijk. Ook daar had een schepje op gemogen, maar we zijn blij met de basis die gelegd wordt. Ook de inzet op de aansluiting vmbo-mbo-arbeidsmarkt is belangrijk. Daar hebben we ons de afgelopen jaren hard voor gemaakt en moties over ingediend. We zijn dus blij dat dit nu hierin staat.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Deze lijst was toch niet uitputtend? Wat denkt u van de religieuze erfgoedagenda? Daar is eindelijk geld voor. Daar zijn we samen met het CDA in opgetrokken. We gaan eindelijk door met de maatschappelijke stages. Volgens mij was dat ooit zelfs een idee van een CDA-minister. Het was niet uitputtend bedoeld, mag ik hopen.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Absoluut niet. Misschien is dit een aardige gelegenheid. Als ik een interruptie beantwoord, mag ik nog twee minuten doorgaan. De heer Van Ooijen lijkt te zeggen wat ik ook langs andere kanalen al heb gezegd, als eerste reactie en op sociale media. Dat zijn juist dingen waar ik heel blij mee ben en waar ik ook de inzet van de ChristenUnie in herken, waar we ons de afgelopen periode hard voor gemaakt hebben en waar we GroenLinks en D66 toen nog niet in mee kregen. Dat zien wij zeker en dat waarderen we. De lijst is dus niet uitputtend.

Mijn volgende lijstje, van dingen waar we niet zo blij mee zijn, is net zomin uitputtend. Dat begint met de forse, deels ongedekte zeg ik erbij, lastenverhoging en het versoepelen van de financiële spelregels bijvoorbeeld. Ik noem ook het doormodderen met het Nieuwe Zandpad, waar inmiddels al minstens 2,8 miljoen de bodemloze put is ingepompt en het onderschatten van de druk op voorzieningen, de bereikbaarheid en de leefbaarheid in de buurt door de groei van de stad. Die ambitie van 10.000 woningen in de Merwedekanaalzone is echt onhaalbaar en daaraan wordt vastgehouden. De woningbouwplannen en die percentages die genoemd worden zijn megalomaan. Als je zegt dat het een ambitie is, een ijkpunt waarnaar gestreefd wordt in 2040 en waarnaar per keer gekeken wordt, dan zal de soep niet zo heet gegeten worden. Als uitgevoerd wordt wat in die percentages staat, dan wordt het een heel megalomane, absurde operatie die ontzettend vast gaat lopen, denk ik. Ook daar is in ieder geval niet duidelijk waar het naartoe gaat. Het gaat ook niet helpen, denk ik.

In het bijzonder ben ik teleurgesteld over de manier waarop de vier stembusakkoorden zijn uitgewerkt door de coalitie. Er is geen euro extra voor sport van dit college, op de 25.000 euro voor het zwembadonderzoek na dan. Beste Has, hoe heb je dat kunnen laten gebeuren? Het armoedebestrijd en de schuldenaanpak sluiten na vier jaar zonder een euro extra. De huurkorting voor minima loopt zelfs in 2021 alweer af. Dat vind ik echt een heel karige uitwerking van de gesloten akkoorden.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Ik vind dat u wel het hele verhaal moet vertellen over armoede. Er zit ook meer dan 5 miljoen euro in voor schulden en armoederegelingen voor deze periode. Inderdaad, structureel is het beeld gelijk aan nu, maar er zit 5 miljoen euro in voor armoede. 5 miljoen euro! Dat mag de heer Van Waveren ook zeggen als hij de kritieke noten kraakt.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Het is heel jammer dat de heer Van Waveren teleurgesteld is over de manier waarop het sociaal akkoord is in het coalitieprogramma staat, maar ik krijg andere geluiden uit bijvoorbeeld de armoedecoalitie, die dit akkoord heeft opgesteld. Die is heel tevreden met hoe het in het akkoord verwerkt is. Aansluitend op de heer Van Ooijen merk ik op dat er best heel goede dingen in opgenomen zijn die zij juist in dat akkoord hebben willen regelen.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Ik wil het CDA bijvallen. Ik herken het beeld. Er komt geld bij voor schulden, maar dat wordt dan later weer gemind. De pilot voor huurkorting loopt op een gegeven moment af. Voor armoederegelingen komt er ook niet een enorm budget bij. Zeker als je dat vergelijkt met wat er voor groen en milieu wordt gedaan, brengt "sociaal" het er toch nog wel een beetje onsamenhangend vanaf.

De **VOORZITTER**: Ik stel voor dat de heer Van Waveren zijn betoog voortzet.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Het is terecht dat de heer Van Ooijen en mevrouw De Boer zeggen dat er de komende jaren geld wordt ingezet. Maar het is een schijngedachte om te denken dat deze opgaven weg zijn na die vijf jaar. In de loop van die periode gaat die taakstelling van een half miljoen al op het armoedebeleid en de schuldhelpverlening vallen. Daar moet een structurele investering in gedaan worden. Dat is het manco van dit akkoord. Het zijn telkens een paar ton hier, een paar ton daar en het is incidenteel, maar er wordt niet structureel ingezet op die grote problemen die we allemaal herkennen in de stad.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Het beeld dat het CDA schetst is niet helemaal waar. Er wordt gesproken over een taakstelling. Het is geen taakstelling op armoedebeleid. Het is een inschatting. Wanneer je investeert op vroege preventie van schulden en wanneer je geld investeert in organisaties die zich bezighouden met het helpen van mensen die moeite hebben om hun financiën op een rijtje te krijgen, wat we doen in dit akkoord, dan mag je er, vind ik, van uitgaan dat beschermingsbewind minder wordt. Je kunt niet zeggen: als het toch niet lukt, dan doen we het niet. In die zin is het geen taakstelling, want het wordt gewoon door de rechter opgelegd. De heer Van Waveren zegt dat dat budget ophoudt, maar nee, we laten daarnaast tegelijkertijd armoede meegaan in het groeikader. Het armoedegeld groeit dus ook mee met de groei van de stad. Dat zijn wel degelijk dingen uit het sociaal akkoord die wij opgenomen hebben.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Hij komt met name voort uit het knelpunt in de Voorjaarsnota. Er stond, dacht ik, een miljoen in 2019 en 2020 en daarna stond 5 ton als knelpunt opgenoemd voor het beschermingsbewind. Dan weet u ook dat dat door de rechter wordt opgelegd. Daar heb je verder niet zoveel over te zeggen. Maar wij zeggen: als je 5 miljoen investeert in armoede, dan mag je toch aannemen dat dat knelpunt van een miljoen en daarna telkens 5 ton wel wat gaat afnemen, want beschermingsbewind is voor de meeste mensen echt geen feestje, hoor. Mensen gaan daar niet voor hun plezier in zitten. Dat is onze ambitie: investeren en ondertussen verwachten en hopen dat die besparing wel langzaamaan oploopt.

De heer **VAN WAVEREN** (CDA): Ik hoor mevrouw De Boer over het groeikader. Volgens mij hebben we dat inmiddels al vier keer over de kop uitgegeven aan verschillende dingen en ambities die in het akkoord niet geregeld zijn. Ik sluit aan bij wat de heer Schipper net bij interruptie zei over boterzachte verwachtingen inboeken. Als je hier opschrijft dat een half miljoen structureel bespaard gaat worden, dan gaat dat wel ergens ten koste van een programma en activiteiten. Ik vind het een boterzachte toekomstverwachting. Laat ik met de anderen hopen dat het beschermingsbewind minder nodig is. Daar zijn we het allemaal over eens. Maar om hem nu op deze manier in te boeken, vind ik niet verstandig. Ik ben heel benieuwd hoe dat in de Voorjaarsnota uiteindelijk gaat landen en op welk programma de opdracht rust als het niet lukt. Dan gaat het volgens mij toch direct van de regelingen op werk en inkomen van het armoedebeleid en van de inzet op schuldhelpverlening af, want het college zegt ook: een tekort moet eerst binnen het eigen programma opgelost worden. Linksom of rechtsom gaat het wel uit dat programma en eindigt dat aan het eind van deze periode gewoon op nul. Ik denk dat we daar de mensen in de stad onvoldoende mee kunnen helpen. Dat is wel hard nodig.

Waar was ik gebleven? De megalomane woningbouwplannen, het niet uitvoeren van de stembusakkoorden en de taakstelling op armoedebeleid heb ik gehad. "Ruimte voor iedereen" klinkt mooi, maar de titel laat een gebrek aan richting zien. De heftige discussies die wij afgelopen jaren en in de campagne voerden gingen juist over de verdeling van schaarse ruimte, tussen evenementen en groen, tussen sociale woningbouw en koopwoningen, tussen energieopwekking en stadsuitbreiding, tussen fietsers, auto's en voetgangers. De grote politieke vraag in Utrecht is hoe je die ruimte probeert te verdelen. En die vraag beantwoordt de coalitie in dit akkoord absoluut nog niet. Ruimte voor iedereen is ruimte voor niemand. Belangrijker nog, die schaarse ruimte betekent dat we dichter

op elkaar komen te zitten. De stad wordt, zelfs als niet iedereen erin past, heel veel voller. Dat vraagt een visie op hoe we met elkaar omgaan, hoe we zorgen dat de samenleving overeind blijft in tijden van individualisering en tegenstellingen tussen bevolkingsgroepen. Wat wij het meest missen is een duidelijke inzet om onze samenleving te versterken: de eigen organisaties van bewoners, het verenigingsleven en maatschappelijk initiatief. In onze snelgroeiende stad moeten we investeren in verbinding tussen mensen, zodat ze mee kunnen doen en zich gehoord en trots voelen in hun stad en in hun buurten.

Het CDA vindt het alles bij elkaar genomen een teleurstellend coalitieakkoord. Dat er dingen in zouden staan waar wij niet blij van zouden worden, dat wisten we wel. Dat hoort erbij. Maar ook op de onderwerpen waar we wel enthousiast van worden is het akkoord een rommeltje van goede bedoelingen, kleine en incidentele bedragen en onhaalbare ambities. Dat lijkt me voor het college straks niet fijn en voor de organisatie onwerkbaar. Maar het is vooral voor de inwoners en ondernemers van onze stad een akkoord waar je net niks aan hebt. Dat is een gemiste kans.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! Bij de presentatie van het coalitieakkoord zei ik het volgende. "Een wijs mens fluisterde mij eens toe: door een keur van raadgevers komt een volk tot bloei". Ik vertelde al dat ik die wijsheid goed in mijn achterhoofd heb gehouden de afgelopen weken en maanden. Helemaal in lijn met deze visie hebben wij, GroenLinks, D66 en de ChristenUnie, gezocht naar een keurkorps van raadgevers, vooral in de buurten en de wijken, want daar zijn ze te vinden. Ziedaar, daar zag je ook al een klein beetje het ChristenUnie-blauw in het nieuwe college en de nieuwe coalitie zichtbaar worden, want de buurt stond centraal, precies zoals in ons verkiezingsprogramma. Dat was niet alleen een stadsgesprek, maar ook een buurtgesprek of zelfs twee buurtgesprekken als broodnodige aanvulling op het denken in participatie. Daarom op naar Vleuten-De Meern, op naar Overvecht. Het keurkorps werd uitgebreid met experts, hoogleraren, deskundigen van allerlei snit.

Belangrijker dan alle tips die ze ons meegaven was iets anders dat deze raadgevers ons meegaven. Ze hebben ons namelijk uitgedaagd door niet alleen maar een scala van maatregelen te beschrijven of zelfs een samenvatting van drie verschillende verkiezingsprogramma's. Nee, ze daagden ons uit: schrijf een visie op, een visie voor de toekomst, een visie op groei, een visie hoe Utrecht er uit gaat zien. Die uitdaging is volgens mij in dit akkoord verwoord.

De heer **GILISSEN** (VVD): De twee coalitiecollega's van de heer Van Ooijen zijn er niet op ingegaan, maar kan de raad alle tips en raden die de coalitie gekregen heeft bij die gesprekken krijgen, dus niet alleen de dingen die uit comfort zijn opgenomen in het akkoord, maar ook alle tips en adviezen waar de coalitie het misschien niet mee eens was en die maar onder het tapijt geschoven zijn?

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Het is niet zo dat wij een soort categorische Excelsheet hebben gemaakt waarin we alle opmerkingen hebben bijgehouden en hebben teruggekoppeld op individueel niveau. "U wilde graag meer horeca daar en daar; dat gaan we zo en zo niet of wel doen." Ik weet dus niet of ik helemaal aan uw verwachting kan voldoen. Als u verwacht dat wij een soort Excelsheet hebben met 26 tabbladen waarin alle opmerkingen staan, dan moet ik u helaas teleurstellen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Ik zou het wel op prijs stellen als de nieuwe coalitie een poging zou wagen om de informatie die wel beschikbaar is, de dingen die ter tafel gekomen zijn, gewoon met de raad te delen, want uiteindelijk zijn bepaalde quotes natuurlijk wel in de tekst terechtgekomen. Zo kunnen wij een heel goed beeld krijgen van wat wel op de onderhandelingstafel gelegen heeft.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Ik vind het een prima oproep van u. Ik wil best kijken, op basis van de informatie die er is, in welke mate we aan uw vraag kunnen voldoen, maar ik wil ook graag uw verwachtingen enigszins dempen. Nogmaals, er zijn geen uitgeschreven stukken van elk buurtgesprek of van alle personen. U moest eens weten. Ik ben overladen door suggesties en tips. Dank daarvoor. Maar ik kan niet alles met u delen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Mijn verwachtingen van de nieuwe coalitie zijn uitermate beperkt. Ik ben in ieder geval wel blij dat hij de poging gaat wachten om die informatie naar de raad te sturen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Volgens mij heb ik gezegd wat ik heb gezegd, meneer Gilissen.

De uitdaging is in dit akkoord verwoord met drie pijlers. één: kies ervoor dat iedereen mee kan komen. Twee: kies onbetwist voor verduurzaming en groen. En drie: van alle dingen weet je één ding zeker: je bent niet alleen. Ik loop ze kort langs.

De eerste is: iedereen doet mee. Wat is Utrecht waard als de stad slechts voor enkelen is weggelegd? Een hobby van de elite of misschien zelfs van de politieke elite? Daarom vaart deze coalitie scherp aan de wind voor iedereen. Ik zei het al: er komt een miljoenenaanpak voor mensen met problematische schulden en armoede. Ik denk aan die dame die me afgelopen zondag op de schouder tikte en zei: en wat hebben jullie nou bereikt tegen armoede? Met enige trots vertelde ik dat we in deze periode miljoenen gaan uittrekken en dat we de huidige aanpak structureel borgen. We geven ruimte aan maatschappelijke initiatieven.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Ik ben benieuwd hoe de ChristenUnie kijkt naar waar we het net al over hadden. Er wordt al een bezuiniging op het effect van schulden ingeboekt waarvan we nog maar moeten bezien of het gehaald gaat worden terwijl je tegelijkertijd te maken hebt met mensen die in een kwetsbare positie zitten, die in de financiële mallemol zitten. Daar gaan we nu al een bezuiniging op intekenen. Dat is toch een risico, zou ik zeggen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Dat is dus geen bezuiniging, want het is minder meer. Ik weet dat dit enigszins financiële techniek is, maar in de Voorjaarsnota is een verwacht knelpunt opgenomen over beschermingsbewind. Die is eerst op een miljoen begroot en vervolgens langdurig op vijf ton. Beschermingsbewind is geen feestje voor mensen. Dat weet u net zo goed als ik. Beschermingsbewind is vaak een behoorlijk scherp keurkorps waar mensen in terechtkomen. Wij willen mensen graag behoeden voor beschermingsbewind. Als het wordt opgelegd door de rechter, dan betalen wij ook, want als we het zouden willen, kunnen we niet eens niet betalen. Maar met een miljoeneninvestering tegen armoede willen we graag dat het beschermingsbewind een klein beetje afneemt. Daarmee willen we juist mensen perspectief bieden. Dat is het oogmerk van deze coalitie.

De **VOORZITTER**: De heer Van der Zweth voor de laatste keer op dit onderwerp.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Dat neemt toch niet weg dat er inderdaad minder meer komt, dus dat er budget vanaf gaat en dat die mensen dat dus gaan merken? Of we moeten alsnog gaan bijlappen, maar dan moet je het binnen diezelfde begroting weer terughalen. Er is dus minder beschikbaar voor mensen die het financieel het allerzwaarst hebben. Dat is toch zonde als je wel geld uitgeeft aan de Vuelta, aan evenementenbeleid? Dan vind ik dit toch wel een slechte keuze.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Je zou het bijvoorbeeld kunnen vergelijken met iemand die zorg nodig heeft. Als je nou met preventie kunt voorkomen dat iemand die zorg nodig heeft, dan is het toch fantastisch? Dan is toch iedereen blij dat je geen duurdere zorg aan de achterkant nodig hebt omdat je met preventie iemand hebt kunnen helpen? Dat is wat we hier ook doen. We willen voorkomen dat mensen in beschermingsbewind komen. We willen nu voorkomen dat in 2020 door de rechter zo vaak beschermingsbewind wordt opgelegd. In de afgelopen jaren is die post alleen maar gestegen. U zou met ons moeten strijden om beschermingsbewind terug te dringen, net zoals we willen dat mensen bijvoorbeeld niet in heel zware trajecten komen in de jeugdhulp. Dat is geen feestje. Datzelfde geldt voor beschermingsbewind, meneer Van der Zweth.

De **VOORZITTER**: De heer Van der Zweth, echt de laatste keer.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Natuurlijk steunen we die preventie, maar wat jullie nu doen is, als de preventie niet werkt en de patiënt komt toch naar jullie toe omdat hij zorg nodig heeft waar geld voor nodig, zeggen: sorry, het geld is op.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Nee, dat doen we dus niet, want de rechter legt beschermingsbewind op. Dat doet de gemeente Utrecht niet. Dat vind ik een belangrijke waarborg. Daarmee zul je zien dat, als het knelpunt inderdaad de komende jaren zal blijven, de gemeente Utrecht dat uiteindelijk zal financieren. Dat is onderdeel van dit pakket. Maar we hebben wel een hoop, we hebben perspectief, we hebben ambitie. Dat ziet u in dit akkoord.

Ik was bezig met armoede. We gaan maatschappelijke initiatieven stimuleren. We zorgen dat mensen die nu buiten de U-pas vallen erbinnen kunnen vallen en toegang krijgen tot de U-pas. We gaan kijken of de individuele inkomenstoelag een bestaansminimum mogelijk maakt. We verhogen de studietoelag voor studenten met een beperking. Ik kan niet anders zeggen: hier klopt ons hart, hier willen wij verschil maken, juist voor die dame die mij op de schouder tikte.

Of neem de zorg. We zetten de groeiende groep ouderen met dementie op de kaart, maar investeren tegelijkertijd in een rookvrije generatie van jongeren. We investeren in een extra hospice, maar ook in de consultatiebureaus en de preventie van jeugdhulp. Waardig ouder worden komt op de kaart te staan. Tegelijkertijd realiseren wij een jongeren-cultuurhuis in Overvecht.

Of neem kwetsbare groepen in de prostitutie. Dat is een van de thema's waarop dit college de aanpak fors verbetert. Er komen een ketenregisseur tegen mensenhandel, trainingen voor loketmedewerkers en een speciaal programma tegen loverboys in de seksindustrie. Ik wil ze eigenlijk geen loverboys noemen, want er is niks te loven aan, maar goed, dan weet u waar het over gaat. Dat zijn allemaal vruchten van dit akkoord. We beschermen kwetsbare jongeren, minderjarigen, die met dwang, uitbuiting en handel in de seksindustrie worden geconfronteerd. Dat is een groeiende groep die bescherming verdient. Voor de tippelaars aan de Baan gaan we op zoek naar een goede toekomst, op maat en voor iedereen passend. Ik kan u dit stellen: als er met dit coalitieprogramma ook maar één persoon uit de handen blijft van mensenhandelaren, van uitbuiting en dwang, dan is op dit punt de inzet van de ChristenUnie al meer dan terugbetaald.

Ik kijk naar de tijd en ga door naar mijn tweede kopje: verduurzaming en groen. Groen, groener, groenst, zo zou ik het akkoord wel willen noemen. Groene groei. Kijk wat we hier doen, ook in vergelijking met eerder, namelijk geen vaagtaal, maar hard en concreet. Alle energie-inkoop verduurzaamd in 2020. Duurzame stadsverwarming. 40.000 woningen van het gas af in 2030 en het gemeentelijk vastgoed, gedekt en wel, energieneutraal in 2040. Groen en duurzaam gebeurt ook in het verkeer. De fietscoalitie is van start. Groen geven aan de fiets, voorrang geven aan de fiets, ruimte geven aan de fiets, straten inrichten volgens de fiets. Waar Mirjam Bikker destijds als fractievoorzitter samen met het CDA in 2006 de eerste stappen zette voor een autovrij Janskerkhof, borduurt deze coalitie nu voort naar de Oudegracht, het Janskerkhof en het Stadhuisplein.

Ten slotte: "je bent nooit alleen". Dat wordt zo mooi verwoord in dat liedje van Guus Meeuwis: "je bent niet alleen, je hoeft niet alleen en laat ons nooit verleiden tot die waanzin, want we zijn allemaal gelijk gemaakt." Zo is het maar net, met en in dit hoogste orgaan: de gemeenteraad. U bent onderdeel van het keurkorps van raadgevers en ik wil u uitnodigen, coalitie en oppositie, links en rechts, groot en klein. Ik kijk uit naar de samenwerking met u als keurkorps van wijsheid.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Laten we in ieder geval starten met de felicitaties aan het nieuwe college te geven. Succes aankomende jaren en succes met dit coalitieakkoord. Laat ik maar meteen op tafel gooien wat we de afgelopen maanden ook gezegd hebben: zo'n coalitie op hoofdlijnen vinden wij maar niks. Er staat eigenlijk gewoon niks concreets in, waardoor je geen idee hebt wat je de aankomende jaren kunt verwachten, welke doelen er worden gesteld en waar de Partij voor de Dieren dit college op kan afrekenen over vier jaar. Ook ik zal een paar voorbeelden noemen waarvan wij denken: wat moeten we daar nou mee op dit moment en de aankomende tijd?

Het college zegt namelijk te gaan investeren in groene en blauwe verbindingen waardoor onder andere dieren meer ruimte krijgen. Ze gaan een impuls geven aan groen in de stad met oog voor mens en dier. Maar eigenlijk is dat al staand beleid. We hebben die structuren namelijk al en de impuls staat al in het groenstructuurprogramma. Dus wat gaan we nu concreet anders doen? Komen er meer verbindingen? Worden ze beter? Worden ze sneller gerealiseerd? Op dit moment hebben wij geen idee. Datzelfde geldt wat betreft de ambitie klimaatneutraal. Had het vorig college in ieder geval nog de doelstelling op 2030 gezet, nu is de doelstelling geheel verdwenen. Er staat alleen nog maar "zo snel mogelijk". Er is geen scherp doel, er zijn geen afrekenbare tussendoelen. Er staat niks meer. En wij maar hopen, zoals altijd, dat we nu ook Amsterdam zouden willen na-afpen, want in Amsterdam hebben ze de afgelopen tijd namelijk een toch best baanbrekend groen akkoord gesloten en ook nog behoorlijk concreet, in ieder geval in het taalgebruik. Ook hier willen wij nog een aantal voorbeelden noemen. In Amsterdam wordt namelijk wel degelijk een doel gesteld om in 2025 7.000 tot 10.000 parkeerplaatsen te gaan opheffen. Zoals ik al aangaf wil het college in Utrecht stapsgewijs het aantal parkeerplaatsen verminderen. That's it. In Amsterdam zijn er tien concrete verbeterpunten als het gaat om dierenwelzijn, van het verhogen van de bijdrage aan de Dierenambulance tot het verbieden van de verkoop van levende kreeften. In Utrecht is de zin opgenomen: dierenwelzijn heeft onze zorg. Tsja, zo kan ik het ook. Dit akkoord biedt ook geen nieuwe perspectieven voor een beter

dierenwelzijn in deze stad. Daarnaast geeft dit akkoord geen aandacht aan onze consumptie en eetpatronen, terwijl we weten dat de productie en consumptie van dierlijke eiwitten een van de grootste veroorzakers is van klimaatverandering. Het onderwerp voeding ontbreekt volledig. Ook onder het kopje "gezonde levensstijl" vinden wij hierover niets terug. Dat is een gemiste kans wat ons betreft.

Ik kom op de groei van de stad. Daar wordt door de coalitiepartijen geen rem op gezet. Van GroenLinks en D66 had de Partij voor de Dieren dat ook absoluut niet verwacht. Onze hoop was toch wel gevestigd op de ChristenUnie. Deze partij hebben we de afgelopen jaren vaak aan onze zijde gehad als het ging over het terugdringen van die groei. Precies een jaar geleden nog stond dit artikel, dat ik heb meegenomen, in De Telegraaf: groei in Utrecht is zorgwekkend. Daarbij vertelt Maarten van Ooijen dat hij die groei zorgwekkend vindt en ook dat hij die duurzame groei niet ziet gebeuren. Ook al is de groei van een stad geen doel op zich, zo wordt gesteld, maatregelen om de groei af te remmen ontbreken volledig. Sterker nog, evenementen en festivals blijven op grote schaal welkom en er blijft gewerkt worden aan het vestigen van steeds meer bedrijven. Inzetten op groei betekent ook dat er veel nieuwe problemen in deze stad ontstaan, zoals hittestress, wateroverlast, het verdwijnen van groen en het verder toenemen van vervuילend verkeer.

Afrondend, zoals dagblad Trouw het op 2 juni verwoordde: "het wordt misschien ietsje groener in Utrecht", maar echt veel verandert er helaas niet. Concluderend moeten we dan ook stellen: hoe kan dat nou? GroenLinks de grootste, ChristenUnie in het college en de VVD eruit. Dan had het wat ons betreft toch concreter, groener en duurzamer gekund op dit moment. Met alle synoniemen voor willen, ambities en stippen op de horizon had dit coalitieakkoord beter een andere titel kunnen hebben. Wat ons betreft staat er dan ook: Utrecht streeft naar ruimte voor iedereen.

De heer **SUNGUR** (DENK): Voorzitter! DENK heeft met twee zetels en als grootste partij in Overvecht en Kanaleneiland een stevig fundament neergezet in Utrecht. Zoals u weet staan wij voor een inclusieve samenleving waarin iedereen zichzelf kan zijn en kan meedoen.

Het gaat goed met Utrecht. Utrecht groeit, in economische zin met een groeiprognose van 3,5% dit jaar, maar ook in inwonersaantal. In 2018 zullen we de grens van 350.000 inwoners passeren, waarvan 35% een migrantenachtergrond zal hebben. Steeds meer bedrijven vestigen zich in Utrecht. Er komt meer werkgelegenheid en daarmee zien we ook de werkloosheid dalen tot slechts 6%. Deze cijfers passen bij het beeld dat wij van Utrecht hebben: divers, gedreven, ambitieus en niet bang om te groeien.

We constateren ook dat niet iedereen even goed meeprofiteert van deze groei en de kansen die ontstaan. Met name mensen met een migrantenachtergrond zien we op verschillende thema's achterblijven. Zo zien we jongeren met een migrantenachtergrond moeilijker aan een stage of een baan komen. Zorg en ondersteuning zijn minder toegankelijk voor migrantenouderen. Migrantenkinderen zien we vaker opgroeien in gezinnen die in armoede leven. Daarnaast constateren wij ook dat lang niet iedereen zich geaccepteerd voelt in deze mooie stad. De culturele diversiteit is op veel vlakken binnen de lokale overheid ver te zoeken. Kijk maar naar deze zaal, niet alleen in de raad, maar ook in de vorige en het komende college. We wisten allemaal dat de derde wethouder van D66 een vrouw zou zijn. Ook zou het bij een progressieve partij als GroenLinks passen dat er twee vrouwen als wethouder zouden dienen. Dat vinden wij een stap in de goede richting, maar niet voldoende. Als het gaat om culturele diversiteit, zien we dat daar onvoldoende aandacht naar uit gaat. Wij roepen daarom het college dan ook op om in de uitwerking van de plannen rekening te houden met de diversiteit waaraan onze mooie stad rijk is.

Ook speelt de toenemende mate van ervaren discriminatie een belangrijke rol bij het gevoel van acceptatie. Uit de inwonersenquête blijkt dat 14% van de Utrechtse bevolking zich weleens gediscrimineerd voelt. Onder jongeren is het percentage zelfs 20%. Discriminatie komt het vaakst voor op grond van huidskleur, etniciteit of afkomst. Dit wordt gevolgd door discriminatie op grond van religie. Wat DENK betreft verdient aanpak van discriminatie en racisme dan ook veel meer aandacht dan hij nu krijgt. Bijna twee keer zo veel geld willen uitgeven aan een Spaanse fietswedstrijd dan aan het bestrijden van discriminatie is aan deze Utrechters moeilijk uit te leggen. De antidiscriminatieagenda, waar ook het nieuwe college mee aan de slag wil gaan, bevat maatregelen die wat ons betreft niet voldoende zijn. Natuurlijk is het belangrijk dat verschillende groepen met elkaar in gesprek gaan en dat we inzetten op bewustwording en dat ze langs kunnen bij de wethouder om hun ervaringen te delen, maar het is ook belangrijk om de dader aan te pakken. Het college zou naar de mening van onze fractie een ambitieus pakket maatregelen dienen op te stellen over het bestrijden van discriminatie en racisme. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan naming and

shaming van organisaties die discrimineren. Discriminatie kan inzichtelijk worden gemaakt, bijvoorbeeld door het inzetten van zogenaamde mystery guests. U kent het wel: een maatregel die wij inzetten om de kwaliteit van de taxibranche te borgen.

DENK juicht initiatieven die zich richten tot de ouderen in Utrecht van harte toe. Eenzaamheid onder ouderen moet worden bestreden. Ook moet de zorg en ondersteuning toegankelijk worden gemaakt voor ouderen. Deze problemen, aangevuld met armoede, worden in grotere mate ervaren door ouderen met een migrantenachtergrond. Veel migrantenouderen zijn digibeet en spreken de Nederlandse taal niet. Informatie over voorzieningen voor ouderen wordt door de gemeente vaak in de Nederlandse taal gegeven. Dat leidt tot een achterstand in aanvragen van financiële mogelijkheden door migrantenouderen. Wij vinden het dan ook belangrijk dat het college stappen gaat zetten om deze kwetsbare groep beter te bereiken, bijvoorbeeld door informatie over regelingen voor ouderen in verschillende talen aan te bieden.

De heer **GILISSEN** (VVD): Volgens mij belicht de heer Sungur maar één kant van de medaille. Ik hoop dat hij het er ook mee eens is dat er ook een soort verplichting is dat mensen met een andere afkomst gewoon de Nederlandse taal zo snel mogelijk leren. Is hij het met me eens dat er enerzijds voor gezorgd moet worden dat het toegankelijk is, maar dat het tegelijkertijd ook zo is dat je, als je in Nederland bent, de taal zo snel mogelijk leert.

De heer **SUNGUR** (DENK): Absoluut. Daarbij heb ik wel de toevoeging dat ik in dit geval spreek over ouderen. Dat zijn veelal 65-plussers die nooit de taal hebben hoeven leren, die keihard hebben moeten werken, hebben geholpen aan de opbouw van onze mooie stad. Het is in mijn beleving geen reële verwachting dat je die mensen op deze leeftijd nog vraagt om de Nederlandse taal te leren. Het gaat dus specifiek over ouderen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Dat riekt dan weer een beetje naar leeftijdsdiscriminatie. Ook als je 65 bent, heb je misschien nog 20 of 25 jaren in de Nederlandse samenleving mee te doen. In ieder geval zijn we het er toch over eens dat het toch ook bij die groep een soort van verplichting is om zo snel mogelijk de taal te leren.

De heer **SUNGUR** (DENK): Zoals ik zei, daar waar het kan moet je dat zeker initiëren, maar je moet ook kijken of er enige kans van slagen is.

Ik rond af. Wij zullen ons de komende jaren inzetten om het geluid te zijn van die Utrechters die zich de afgelopen jaren ongehoord hebben gevoeld. Wij zullen ons inzetten om discriminatie en racisme te bestrijden en te strijden voor een eerlijker en rechtvaardiger Utrecht.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! De dag die je wist dat zou komen is dan eindelijk daar. We mogen het coalitieakkoord gaan bespreken. Dat is fijn. Eindelijk kunnen we het weer over de inhoud hebben. De keuzes die we nu maken kunnen beeldbepalend zijn voor hoe de Utrechter er in 2030 bijloopt. Wat betreft Student & Starter moet het dan ook vooral daarover gaan. Hoe leeft de Utrechter in 2030 en wat kunnen wij als raad doen om dat leven weer een stukje mooier te maken?

Tijdens het lezen van het coalitieakkoord ben ik gestuit op zowel hoopgevende als zorgwekkende berichten. Ik ben echter vooral gestuit op veel onduidelijkheid en een gebrek aan concrete uitwerking. Zeker op dat punt zie ik voor Student & Starter als constructieve oppositiepartij nog wel een taak om de boel toch een stuk concreter te maken. Daar hoop ik een bijdrage aan te kunnen leveren. Laten we dan ook positief beginnen, want er is best wat positiefs in dit akkoord, al is het maar omdat het een en ander licht geïnspireerd is op moties van Student & Starter, bijvoorbeeld de motie uit 2015 over het onderzoek naar woonvormen. Die heb ik bij me. Dat was een heel goede motie. Die is verwerkt. Ik heb ook nog, uit 2016, een motie over een meldpunt voor sportfaciliteiten. Ook voor meer sport in de openbare ruimte is aandacht. Dat zijn punten die wij mooi vinden. Ook met het hervormen van de wijkparticipatie zijn we heel erg blij. Dat hebben we in onze tegenbegroting genoemd. Er is een actieplan studentenhuisvesting. Bouwen in de hoogte komt van onze motie 2016-47. Ik kan ze u straks allemaal nog uitdelen. Over het Janskerkhof autovrij heb ik al wat dingen gezegd. Dat vinden wij mooie plannen. Die kunnen wij ook steunen. Dan gaan wij ook zeker bezig met die concrete uitwerking. Over het Janskerkhof heb ik bijvoorbeeld het volgende gezegd. Als student heb ik namelijk geleerd dat het wel helpt om wat deadlines te stellen. Dan krijg je toch wat meer gedaan. Die mis ik heel erg in het akkoord. Zeker van woorden als "stapsgewijs" of "in fases"

krijgt Student & Starter toch een beetje de kriebels, moet ik zeggen. In 2010 werd er al een motie van ChristenUnie aangenomen om het Janskerkhof autovrij te maken. Ik hoor net mevrouw De Boer 2030 zeggen. Dan zijn we weer 20 jaar verder. Dat vinden wij toch wel jammer. Overigens wil ik in dat kader ook nog wel complimenten maken. Bij de energietransitie zie ik wel die deadlines. Zo hadden wij het wel wat meer in het akkoord terug willen zien. Dat staat namelijk in schril contrast met de rest van het akkoord, waar nog ontzettend veel onderzocht moet worden. Dat voelt voor Student & Starter een beetje als onafgemaakt werk.

Ik wil nog een drietal punten noemen. Dat is ook niet per se uitputtend. Over dat drietal punten maken we ons echt zorgen. Ten eerste is er de definitieve sluiting van de tippelzone. Student & Starter vindt dit een slechte ontwikkeling. Het is nog onduidelijk of het nieuwe Zandpad er eindelijk gaat komen. We zijn blij met die inzet, maar het is toch nog een beetje de vraag of het nu eindelijk gaat lukken. Dan dreigt er in een progressieve stad als Utrecht een situatie te ontstaan waarbij geen veilige werkplek meer is voor sekswerkers. Dat vinden wij ronduit zorgwekkend. Dat zouden we echt moeten voorkomen.

Ten tweede is er die Omgevingsvisie van de binnenstad. Ik stipte het al even aan in een interruptie bij mevrouw Ferket. Ik weet hoe GroenLinks en ChristenUnie staan in meer horeca in de binnenstad. Zij zijn toch wat conservatiever als het gaat om levendigheid. Daar maakt Student & Starter zich zorgen over. Ik hoop bij D66 toch wel een partner te vinden om daar een beetje die levendigheid in te brengen en te behouden.

Het derde punt gaat ook weer over concrete uitwerking. "Stip aan de horizon", het bingo knalt eruit. Het gaat over 35% sociaal en 25% middenhuur. Dat wordt als stip aan de horizon voor 2040 gezet. Maar hoe gaan we echt tot die woningmix komen? Ik hoor alleen maar iets als "afspraken maken", maar meer hoor ik niet. Dat vinden wij als Student & Starter gewoon ronduit jammer. Daarom wil ik nu gewoon overgaan naar de visie van Student & Starter, want we hebben het lang genoeg over dat akkoord gehad wat ons betreft. Ik kondigde het al aan: wij willen inzetten op die Utrechter 2030, door te komen met innovatieve en creatieve oplossingen. Wij willen die hoogstaande woontorens zien verrijzen, waarin ook gemeenschappelijke voorzieningen zitten om je huishouden te doen, om te werken, om te ontsnappen. Die Utrechter 2030 zit heerlijk op zijn groene dak gewoon te genieten van een drankje. Zo zien wij dat voor ons. Ook die Utrechter 2030 met wie het minder goed gaat, die in de schulden dreigt te raken of zich ongelukkig voelt of misschien ziek dreigt te worden, kan gelijk ergens terecht zodat het niet uit de hand hoeft te lopen, zodat iedereen echt mee kan doen en niet in de problemen verzeild raakt. Die Utrechter 2030 leeft in een stad waar duurzaamheid de norm is en geen streven meer hoeft te zijn, zoals het helaas op veel punten in het akkoord nog een streven is. Die Utrechter 2030 deelt zijn auto, maar eigenlijk heeft hij die auto gewoon veel minder nodig, want je komt overal lekker snel met de fiets en het ov. Je zaken met de gemeente regel je gewoon fijn digitaal. Dan hoeft je niet meer telkens langs het stadskantoor. Dan heb je weer meer tijd om te genieten van dat prachtige, bruisende Utrecht. Dat is de visie die Student & Starter voor zich ziet. Hoe mooi zou dat zijn? Ik ben ervan overtuigd dat wij tijdens de behandeling van de Voorjaarsnota, maar ook de komende jaren, nog heel veel voorstellen gaan doen om die visie concreet te maken. Daar staan wij voor. Daar laat ik het graag bij.

De heer **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! U begint mij u al te heuen voordat ik ben begonnen. Ik heb gewoon 6:26 minuten. Het kind is er. Utrecht is Rotterdam niet, maar de coalitieonderhandelingen kregen zo langzamerhand wel het karakter van een olifantsdracht, zou ik bijna zeggen. Het duurde dus even, maar dan heb je ook wat: een document van dik 50 pagina's met de kersverse goede voornemens van de nieuwe coalitie. Ik feliciteer GroenLinks, D66 en de ChristenUnie van harte met hun nieuwe vriendschap die echt afspatte van de fotootjes die we op Twitter zagen langskomen.

Goede voornemens zat. Daar zit een flink aantal bij die de SP kunnen behagen: behoud van de wijkbibliotheken, meer zekerheid voor de voedselbanken, geld voor verkeersveiligheid, fietstunneltjes en de bestrijding van ondermijnende criminaliteit, om maar wat te noemen. Maar ook het feit dat er in de tekst 50 keer stond dat de coalitie ergens mee doorgaat, waaronder het Actieplan middenhuur, de aanpak van huisjesmelkers, verduurzaming van de sociale huurvoorraad en de pilot huurverlaging waar de SP zich de vorige periode hard voor heeft gemaakt, is positief. Dat smaakt inderdaad naar meer. Een aparte eervolle vermelding van onze kant voor het inzicht dat het toch echt einde verhaal moet zijn met de tippelzone. Felicitatie, meneer Van Ooijen, dat heeft u toch maar mooi binnen. Jammer alleen van de enorme tijd die het heeft gekost om zo ver te komen.

Tal van goede voornemens dus, maar het moet me echt van het hart dat ik er gek van werd om dat allemaal in één ruk door te lezen. "Streven naar", "aandacht voor", al dan niet "stevig" "inzetten

op", "stimuleren", "bevorderen". De tekst wemelt ervan. Ik ben, dat moet ik echt bekennen, vergeten te zoeken op het woord "ambitie". Volop vaagtaal van deze goedevoornemenscoalitie en dan ook nog eens doorspekt met jargon: "barrièremodel", "fair practice code volgen", "een impuls aan de sociale basis" en een "ecosysteem voor starters en groeimogelijkheden". Dat is maar een kleine bloemlezing. Dat kennen we van D66, maar is waar de heer Van Ooijen? Ik zou bijna willen zeggen: wanneer heeft hij de kamer verlaten? Meneer Van Ooijen, u hebt een groot hart voor meetbare doelstellingen, voor begrijpelijk taalgebruik. Met die constatering – nu word ik serieus – dringt zich ook de vraag op wat ervan terechtkomt. De SP heeft echt serieuze zorgen over het huishoudboekje van deze nieuwe coalitie. Huisjesmelkers aanpakken? Top. Maar na 2020 is er geen geld ingeboekt. Idem voor de pilot huurkorting. Dat werd al eerder genoemd. Jullie geven geld uit dat er nog niet is of waarvan het hoogst onzeker is of het er komt. Dat heb ik net al bij interruptie gezegd, net als mijn punt over de efficiëncyslag in de organisatie. Jongens, de stad groeit en ze groeit als een dolle. Er moet eerder geld bij dan dat je er nog op kunt inkrimpen, zou ik zeggen. Jullie willen de taken van de wijkbureaus structureel uitbreiden voor een onbekend bedrag.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Nu klinkt het een beetje alsof we die efficiency in de organisatie zomaar verzonnen hebben, van: zoek het maar uit. Dat is uiteraard niet het geval. Dit zijn voorstellen die uit de organisatie zelf komen, waar de organisatie ruimte ziet om efficiënter te werken. Dan moet je dat volgens ons niet nalaten. Aan de andere kant heeft de heer Schipper gelijk dat de stad groeit. Daar heb je meer capaciteit voor nodig, bijvoorbeeld als het gaat om bouwen en wonen. Daar is in de Voorjaarsnota al iets op gebeurd. Daar doen wij nog een schepje bovenop. Ik denk niet dat het zo is dat deze coalitie zegt: jongens, we doen er wat af en zoek het maar uit in een groeiende stad. Dat wilde ik even gezegd hebben.

De heer **SCHIPPER** (SP): Daar wil ik dan aan toevoegen dat er in de Voorjaarsnota ook een paar PM-posten staan, waarvan je nog niet weet hoeveel geld je eraan kwijt gaat zijn, bijvoorbeeld op die wijkbureaus. Dat is aan de andere kant van de organisatie. De stad groeit. Dan heb je gewoon meer mensen nodig om dat te handelen. Als jullie die 4 miljoen halen, dan zal ik kijken of dat op een goede manier is gebeurd. Maar het zou mij meevallen als het lukt. Laat ik het zo zeggen.

Ik noemde al die wijkbureaus, maar je hebt ook nog de regiotaxi waarvoor de provincie straks niet meer wil betalen. Wat voor gat wordt dat? Lukt het überhaupt om dat terug te ploegen? Ik zie daar geen geld tegenover staan in het coalitieakkoord om dat op te vangen. Dat is ook zo voor het depot van het Centraal museum en de vastgoedportefeuille. Er moet flink geld bij de vastgoedorganisatie. Dat is een onbekend bedrag. Dat zie ik niet terug.

De reserves op de grondexploitaties worden afgeroomd met een miljoen of zes, terwijl we aan de andere kant negatieve grondexploitaties zien ten bedrage van ruim 31 miljoen. Ik lees geen woord over het achterstallig onderhoud in de openbare ruimte. Is dat intussen al opgelost doordat we er niks meer over lezen? En heeft de nieuwe coalitie wel kennisgenomen van het rekenkamerrapport over daklozenopvang. Daar was de conclusie dat er weleens een paar centen bij zouden moeten. Stevig inzetten op, stimuleren, ondersteunen, steunen en streven en aandacht geven aan van alles en nog wat: het loopt allemaal niet op water, jongens. Bij mijn fractie leeft dan ook een heel grote behoefte aan antwoord op de vraag: hoe dan? Ik ben in mijn geheugen gaan graven en kwam een oude motie uit 2006 tegen die door de toenmalige coalitie bij zo'n zelfde gelegenheid werd ingediend. Ik zat toen net in de raad en dacht: is het nou normaal dat jullie een coalitieakkoord schrijven en aan het college gaan vragen om er nou eens meetbare doelstellingen van te maken. Dat gebeurde ook nog eens bij motie. Goed, ik heb de motie in elk geval afgestoft en wil haar namens de hele oppositie indienen. Ik excuseer me voor de doorhalingen, ook en zeker vanwege het handschrift van voormalig griffier Ad Smits. Die had zo'n mooi handschrift dat het zonde was om het door te halen.

"Motie 88

Motie Vaststellen Collegeprogramma 2006-2010 Utrecht voor elkaar

Motie Vaststellen Collegeprogramma 2018-2022 Ruimte voor iedereen

De gemeenteraad van Utrecht in vergadering bijeen op ~~27 april 2006~~ 7 juni 2018 ter bespreking van het collegeprogramma ~~2006-2010 Utrecht voor elkaar~~ 2018-2022 Ruimte voor iedereen

~~Stemt in met het collegeprogramma 2006-2010 Utrecht voor elkaar/2018-2022 Ruimte voor iedereen~~

~~En~~ draagt het college op om in de programmabegroting ~~2007~~ 2019 het collegeprogramma te vertalen in SMART-doelstellingen

En gaat over tot de orde van de dag.

~~Rinda den Besten, PvdA~~

~~Marry Mos, GroenLinks~~

~~Harm Janssen, CDA~~

~~Mirjam Bikker, CU."~~

Deze motie is ondertekend door de heer Bos, de heer Van Deún, mevrouw Van Esch, de heer Gilissen, de heer Sungur, de heer Van Waveren, de heer Van der Zweth en mijzelf.

Tijdens de commissiebehandelingen van de Voorjaarsnota die nog gaan komen zult u merken dat wij nog wel meer vraagtekens hebben bij een aantal voornemens van de nieuwe ploeg, onder andere op het gebied van wonen, niet het minst voor de betaalbaarheid van de energietransitie van het gasloos worden voor de lage en middeninkomens. Dat laat allemaal onverlet dat ik de nieuwe coalitie en de nieuwe wethoudersploeg, waarvan ik al een deel zie zitten, oprecht veel succes wens bij hun missie om niet de geschiedenis in te gaan als een soort goedgevoornemenscoalitie of misschien wel een sprookjescoalitie. Succes ermee.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Vandaag zijn het de eerste algemene beschouwingen voor de Partij van de Vrijheid, die eindelijk zijn geluid kan laten horen in deze Utrechtse raad. Het is een ander geluid, zoals wij in ons verkiezingsprogramma schreven.

De afgelopen week publiceerden wij op Facebook de overlijdensadvertentie van de stad Utrecht. Utrecht, 030 zoals wij zeggen, is straks dood, kansloos verloren en failliet. Henk en Ingrid, onze achterban, worden de stad uitgejaagd en de Dom huilt. Dat alles door drie linkse partijen die hun macht willen doordrammen aan de straks broodarme en failliete stad, overgenomen door 020 en economische vluchtelingen, terwijl de geboren Utrechter gewoon de stad wordt uitgejaagd. Het is een coalitie die overal de beste in wil zijn, ten koste van de gewone Utrechter, die zijn auto of brommer maar moet verkopen, torenhoge parkeerkosten moet gaan betalen, emissieloos moet gaan rijden, een enorme belasting en energieheffing moet gaan betalen. Dit alles is te lezen in het coalitieakkoord "Ruimte voor iedereen", alleen niet in de portemonnee voor iedereen. De plannen zijn vaag omschreven en worden vaak als onderzoeken aangekondigd en als voornemens gepresenteerd. De financiële dekking is volgens onze partij heel zwak. Utrecht leeft nog steeds verder op de pof met een grote schuldenlast. Gelukkig zijn er nog twee verkiezingen te gaan. Ik heb vanmiddag maar enkele minuten de tijd om uit te leggen wat wij dan wel willen. Daarom moeten we ons beperken tot drie voor ons belangrijke onderwerpen: wonen, veiligheid en spilzieke gemeente.

Ik begin met wonen. Uit de kerncijfers van de gemeente Utrecht is gebleken dat eind 2017 Utrecht zo'n beetje 350.000 inwoners telde op slechts 94 vierkante kilometer. Dat komt neer op 3.695 inwoners per kilometer, als ik het goed heb uitgerekend. Hiermee is Utrecht op vijf gemeenten na het meest overbevolkt van alle 380 Nederlandse gemeenten. Wij zijn van mening dat onze stad hiermee overvol is. Desalniettemin wil deze coalitie inzetten op alleen binnenstedelijk wonen en nog eens 44.000 woningen voor 2030, hetgeen neerkomt op minstens 140.000 extra inwoners en 70.000 auto's, wat de huidige verkeerscongestie, luchtverontreiniging en geluidsoverlast alleen nog maar meer vergroot, alsmede natuurlijk de opoffering van het weinige natuurschoon dat we al hebben binnen de stad. Dan durft de coalitie te spreken van een gezond, stedelijk leven. Hoe dan? Daarom wil de Partij voor de Vrijheid snel in polder Rijnenburg bouwen en kan Reijerscop wellicht langer pauzelandschap zijn. Dit biedt kans op nieuwe sociale huurwoningen en woningen in de middenhuur die wij zo hard nodig hebben, goed geïsoleerd en wellicht met zonnepanelen op de daken, maar dan wel zonder subsidie.

Dat brengt mij bij het onderwerp van de spilzieke stad. Wij gaven namelijk in 2017 214,7 miljoen uit aan subsidies aan 2.527 stichtingen, verenigingen en individuele personen. Dat is ruim 800 euro per inwoner van deze stad. Hoeveel van deze instellingen heeft een ANBI-status en is dus officieel van algemeen nut? Niemand die het weet. Net als die 12,8 miljoen die er vorige jaar is uitgegeven aan het bestrijden van jeugdbendes. Er is maar liefst 53 miljoen in 2016 en 2017 uitgegeven aan het bestrijden van radicalisering en extremisme. Wat dat allemaal concreet heeft opgeleverd? Zeg het maar. De nieuwe coalitie wil graag high impact crime aanpakken, maar niet het aantal camera's in de stad uitbreiden. In het tv-programma De Meldkamer is wekelijks te zien dat in de stad Utrecht fietsendieven worden aangehouden, berovingen worden opgelost en vechtersbazen

worden aangepakt met behulp van diezelfde camera's. Daar hebben we wat aan. De huidige en toekomstige coalitie belijdt het allemaal met de mond, maar daden: ho maar. Honderden auto's worden in de fik gestoken, buschauffeurs worden bedreigd en fraude in de bijstand en Wmo wordt niet aangepakt. Er wordt geen dader aangepakt, terwijl er honderden miljoenen verloren gaan.

In de media heerst het beeld dat Utrecht steeds veiliger wordt, omdat de daling van het in Utrecht geregistreerde misdrijven dit beeld zou bevestigen. Wij zijn echter van mening dat de Utrechtse politie in ernstige mate door onderbetaling onderbezet is en hierdoor de aangiftebereidheid wordt ontmoedigd bij de burger. Ook de cybercriminaliteit lijkt vanwege de snelle veroudering van beveiligde computers, ook in dit huis overigens, een groot probleem voor veel burgers. De Partij voor de Vrijheid staat voor een veilige stad. Daarom zouden wij graag weer meer politiebureaus willen hebben die 24 uur per dag open zijn in alle wijken. Zet voor mijn part desnoods het leger in met drones om wat te doen aan de veiligheid. Het leger heeft bijzondere afdelingen die dat op dit moment al voor de politie doen. Daar is niks nieuws aan. Ondertussen sluit Utrecht 2017 wel af met 10.124 bijstandshuishoudens, met name door de huisvesting van 558 statushouders. Dat was de grootste reden voor deze hoge stijging van het totale bestand. Nog altijd poogt Utrecht een negatieve spiraal van ongezondheid, schulden en armoede te doorberekenen. Dat gaat alleen maar lukken als men zich veel kritischer gaat opstellen bij de toelating van zeer kansloze analfabete migranten en gelukzoekers.

Mijn tijd zit er bijna op. Ik sluit bijna af. Toen in de Verenigde Staten president Trump "America first" riep, was Nederland onder aanvoering van GroenLinks te klein. En wat lees ik? Utrecht wil ondanks de Europese aanbestedingswetgeving Utrechtse bedrijven voortrekken. Utrecht first. Er is dus nog hoop dat ook links inziet dat rechtste realiteit beter is dan links wensdenken. Ikzelf kijk uit naar de komende weken, maanden en jaren van debatten over de echte feiten.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Stadsbelang Utrecht is een partij die staat voor een zuinige overheid, waar zorg centraal staat en duidelijk wordt gecommuniceerd. Zo kent u ons. Zo kent Utrecht ons. We hebben het coalitieakkoord gelezen. We hebben er enkele van onze ideeën en initiatieven in teruggevonden, zelfs het hoofdthema van ons verkiezingsprogramma, iedereen doet mee, is dankbaar overgenomen. We danken de coalitiepartijen dat ze hebben geluisterd, gelezen en hebben overgenomen.

Naast complimenten heeft Stadsbelang Utrecht ook kritiek, net zoals andere partijen. Er is al veel gezegd. Ik kom uitgebreid terug op financiën bij de behandeling van de Voorjaarsnota. Ik concludeer dat het coalitieakkoord grotendeels staand beleid is met een marginale koerswijziging. Eigenlijk is het enige dossier waarop onzes inziens grote stappen worden gezet de groei van de stad en woningbouw. De coalitie zegt wel dat groei geen doel op zich moet zijn, maar toch stelt de coalitie alles in het werk om met bizarre vaart het inwoneraantal in 2025 op te pompen tot 400.000 inwoners. Dit betekent dat het aantal inwoners jaarlijks met zo'n 7.000 toeneemt. Dat staat gelijk aan een dorp als Lopik. We krijgen er elk jaar een dorp als Lopik bij. U begrijpt dat Stadsbelang Utrecht daar niet blij mee is. De coalitie schijnt niet te beseffen waar ze Utrecht en haar inwoners mee opzadelt. De coalitie schijnt niet te beseffen wat dit betekent voor de opbouw van de inclusieve samenleving die we willen zijn. De coalitie kan met deze groei – ik citeer – “de versterking van de betrokkenheid door de gemeente en investeren in elkaar en kennen en ontmoeten” niet waarmaken. Dat lukt u als coalitie niet, dat lukt ons als gemeenteraad niet en dat lukt de Utrechtse gemeenschap niet. We worden een onsamenvangende gemeenschap die als los zand aan elkaar hangt, terwijl we het tegenovergestelde willen bewerkstelligen. We willen te snel te groot groeien en richten alles op woningbouw. We willen verdichten, nog meer mensen op minder vierkante meters, veel meer sociale huur. Het grote probleem van Utrecht is dat we de basis niet op orde hebben en niet op orde krijgen, zeker niet als we met zo'n bizarre vaart willen doorgroeien naar 400.000 inwoners. Met de aanpalende plannen van de nieuwe coalitie lossen we het feit dat de basis niet op orde is niet op. Daar gaan we niets mee veranderen.

Op beleidsterreinen als armoede, jeugd, zorg, scholen, welzijn en openbare ruimte, verblijfskwaliteit en het aan het werk krijg van duizenden inwoners die in de bijstand zitten blijft het pappen en nathouden. Echte verbeteringen voor Utrecht zien we niet. Stadsbelang Utrecht wil de groei van de stad inperken en de basis op orde brengen en houden. Dat is onze inzet voor de komende vier jaar. Dit om voorwaarden te creëren waardoor iedereen mee kan doen en iedereen meedoet. Ik wens de coalitie veel succes met de uitvoering van het coalitieakkoord.

De **VOORZITTER**: Ik kijk even of de wethouder Financiën een enkele beleefde zin wil uitspreken.

De Voorjaarsnota kwam een enkele keer voorbij.

De heer **EVERHARDT** (wethouder): Voorzitter! Namens het huidige college hebben wij natuurlijk met belangstelling kennisgenomen van de discussie die u hebt gehad over een stuk, Ruimte voor iedereen, dat u is toegekomen. Ik kan u zeggen dat wij als college het volgende college zullen vragen om zo snel mogelijk de huidige Voorjaarsnota, die u is toegestuurd, te vervangen, zodat het nieuwe coalitieakkoord onderdeel wordt van de Voorjaarsnota. Dan kunt u dat in uw beraadslagingen in de commissie echt gaan gebruiken. Het presidium heeft daar ook haar uitspraken over gedaan. We zullen aan het nieuwe college vragen om dat zo snel mogelijk met u te delen. Dat zal dus zeker volgende week zijn. Ik denk dat het zeer goed is om vervolgens de discussie die u bij aanvang hebt gedaan verder te kunnen voeren.

Ik heb als waarnemend wethouder Financiën van het huidige college me natuurlijk uitgebreid voorbereid op de stukken die we hebben uitgestuurd. Ik heb aandachtig geluisterd en ik heb misschien één vraag gehoord. Die ging over de meicirculaire. De VVD-fractie hintte daarop. Ik kan u zeggen dat in die meicirculaire het accres minder groot zal zijn vanaf 2020 dan in eerste instantie lijkt geraamd. Alles heeft te maken met loon- en prijsontwikkelingen. U weet dat wij er als huidig college altijd voor hebben gezorgd dat we dat pas per jaar inboeken, dus dat heeft geen invloed op het financieel beeld. Dat kan ik u in elk geval mee terug geven. Verder zijn er natuurlijk drie moties ingediend. Die gaan eigenlijk allemaal over de toekomstige periode. Ik denk dat ik daar met bescheidenheid namens dit college op zou moeten reageren. Het is natuurlijk gebruik om daarop te reageren. Motie 86 is helder. Dat is het nieuwe coalitieakkoord. Motie 87 gaat over het Fundament. We hebben met veel genoegen het vorige Fundament vormgegeven, dus ik denk dat het goed is om ook het nieuwe college daaraan te houden, als u die motie aanhoudt. Motie 88, ten slotte, gaat echt over het nieuwe college, dus dat laat ik aan de raad. Daarmee kom ik op het einde van mijn betoog.

De **VOORZITTER**: Dat kan ik me goed voorstellen. Geachte leden van de raad, ik kijk even rond. Er liggen drie moties. Gaan we die nu doen of doen we die bij het slotdebat?

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Mij lijkt het logisch om het nu te doen, omdat ze feitelijk gaan over het coalitieakkoord en de manier waarop we als raad willen samenwerken. Als anderen daar anders over denken, sta ik daarvoor open. Mij lijkt het logisch daar nu over te stemmen.

De **VOORZITTER**: Ik kijk even de kring rond. Ik kijk naar de indieners.

Mevrouw **FERKET** (D66): Ik vind het prima om nu te stemmen.

De **SCHIPPER** (SP): Ja, nu.

De heer **GILISSEN** (VVD): Mijn fractie heeft behoefte aan een korte schorsing om ons stemgedrag te bepalen.

De **VOORZITTER**: Dat lijkt me heel verstandig. We schorsen vijf minuten.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering spreekt de **VOORZITTER** als volgt:

Dames en heren! We hebben geschorst op verzoek van de heer Gilissen van de VVD. Heeft hij nog behoefte om er iets over te zeggen?

De heer **GILISSEN** (VVD): Dat komt zo terug bij mijn stemverklaring over de motie over het Fundament.

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Ik wilde toch wat zeggen over het Fundament.

De **VOORZITTER**: Hoe doen we dat? U hebt nog spreektijd. We hebben eigenlijk maar één termijn, maar we wisten niet dat er moties kwamen. We gaan er nu ook over besluiten. Wilt u dat minuutje nu gebruiken? U kunt om een tweede ronde vragen. Of zullen we de heer Bos zo iets meer tijd geven bij zijn stemverklaring? Dat kan ook. Ik constateer dat u daarmee akkoord bent. We gaan

niet meer debatteren. Helder. Dit kan helemaal niet, maar we doen het zo.

Aan de orde is de stemming over motie 86 (Coalitieakkoord 2018–2022 Utrecht: ruimte voor iedereen).

De **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! "Ruimte voor iedereen" heet het coalitieprogramma. Die willen wij ook. Wij zien genoeg aanleiding in het coalitieprogramma om de komende jaren ruimte te nemen voor betere financiële onderbouwing en beter uitgewerkte plannen, dus wij kunnen dit op dit moment niet steunen.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Student & Starter vindt de visie in het akkoord best mooi, maar er staan ook zeker keuzes in die Student & Starter niet had gemaakt. Het ontbreekt helaas ook veel aan concrete uitwerking. Het is te vaag, ook op punten nog te traag. Daarom zal Student & Starter niet voor deze motie stemmen.

Motie 86 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PVV, SP, Student & Starter, CDA, Partij voor de Dieren, VVD, Stadsbelang Utrecht, DENK en PvdA ertegen stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 87 (Een nieuw Fundament voor de Utrechtse gemeenteraad).

De heer **BOS** (Stadsbelang Utrecht): Voorzitter! Het is een fundament, een samenwerkingsafspraken met de raad en naar de samenleving. Die schuiven wij terzijde. De woorden zijn mooi, de intenties zijn leuk. Het lijkt een holle boodschap te verhullen. Je kunt namelijk de woorden wel onderschrijven en uitspreken, maar je moet de woorden belijden en ernaar handelen. Dat heb ik de afgelopen maanden niet gezien van deze coalitiepartijen. Zelfs het coalitieakkoord door de drie partijen, die samen een smalle coalitie vormen, kan geen vrucht zijn uit de basishouding waarvoor het Fundament pleit. Er had, in het licht van het Fundament, beter een vijf- of zespartijencoalitie gesmeed kunnen worden. Daarnaast, als ik kijk naar de smalle coalitie die gevormd is en het coalitieakkoord op hoofdlijnen, zie ik het risico van een knellende omarming op de loer liggen, waardoor goede initiatieven van oppositiepartijen, waarover het Fundament spreekt, zullen sneuvelen. Dat hebben we recent nog gezien, een paar uur geleden. Op basis van dat gegeven kunnen wij het Fundament niet omarmen en dus niet instemmen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! We hadden tijdens de schorsing nog even overleg in de fractie, omdat de vermeende uitgestoken hand vanochtend ook al een klein beetje aanvoelde als een opgeheven middelvinger. Desalniettemin zien wij in het Fundament een heel waardevolle basis voor de samenwerking in deze gemeenteraad. We zijn ook zeer blij dat er een passage opgenomen is over hoe we als raad, als gemeente, met provincie, Rijk en andere overheden omgaan. Mede om die reden zullen we wel voor het Fundament stemmen.

De heer **VAN DEÚN** (PVV): Voorzitter! Wij zaten een beetje in een dilemma. Volgens ons is dit Fundament een min of meer overbodige gedragscode, maar we kunnen ons wel vinden in wat erin staat. Moeten we het nou wel of niet steunen? Wij willen de toekomstige coalitie het voordeel van de twijfel gunnen. Daarom zullen we wel voorstemmen.

De heer **VAN DER ZWETH** (PvdA): Voorzitter! Ik vind het Fundament erg lang en soms wollig, maar het gebaar erachter, de intentie, waardeer ik en zullen wij ook steunen. We zijn ook heel blij dat er een passage is opgenomen waarin staat dat we duidelijk zullen maken aan bewoners waar ze wel en niet over gaan om de participatie anders te laten verlopen dan de afgelopen vier jaar.

Mevrouw **VAN ESCH** (PvdD): Voorzitter! Op zich staan er mooie dingen in het Fundament. Uiteraard kunnen we die ook onderschrijven. Het kwartje valt voor ons gevoel net de andere kant op dan bij de PVV. Wij stemmen toch tegen. Het voelt een beetje als een extra gedragscode, waarvan wij het niet nodig vinden om die op die manier vast te leggen. Daarnaast vinden wij het ook niet nodig om op die manier het college de opdracht te geven. Dat gebeurt hier nu wel. Wij vinden dat het meer aan het college is om daar zelf een gedragscode over op te stellen. Daarom stemmen wij tegen.

De **SCHIPPER** (SP): Voorzitter! Ik ben blij dat mevrouw De Boer of de coalitie dit toch heeft ingediend. Dan kan ik even in het openbaar zeggen wat ik gisteravond al per e-mail aan haar meldde. Wij missen in dit Fundament te veel de visie die de SP op de stad heeft. Er is een gebrek aan zeggenschap van dingen die buiten deze raad spelen. Verder straalt het uit dat er één raad is, dé raad. Maar de heer Van Waveren zei laatst iets waar ik het mee eens ben. Wij zijn gewoon partijen die vanuit hun eigen visie en grondbeginselen handelen. Dat laat zich niet op die manier vangen. Er staan een heleboel zaken in die ik gewoon al beloofd heb bij mijn benoeming. Hoe men in het college onderling met elkaar omgaat, vinden wij toch echt iets van de coalitie. Al met al vinden wij het niet nodig om dit Fundament te steunen, ook omdat er dingen niet in staan die wij wel nodig vinden.

De heer **HOMAN** (Student & Starter): Voorzitter! Student & Starter zal wel voor het Fundament stemmen. Net als de PvdA zien wij wel het mooie van het gebaar en wij hopen dat het de basis kan vormen van een goede en constructieve samenwerking tussen coalitie en oppositie. Dat maakt ons werk leuker, maar vooral goed voor de stad.

Motie 87 wordt hierna bij handopsteken aangenomen, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van SP, CDA, Partij voor de Dieren en Stadsbelang Utrecht ertegen stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 88 (Vaststellen Collegeprogramma 2018–2022 Ruimte voor iedereen).

Mevrouw **FERKET** (D66): Voorzitter! Dank aan de partijen die hiermee gepoogd hebben de ambities uit het coalitieakkoord nog wat scherper te maken. Zo lezen wij de motie ook: verwerk de belangrijkste ambities als indicatoren in de programmabegroting. Volgens mij stellen we altijd de indicatoren bij en actualiseren we die altijd, dus volgens mij kunnen we dat van harte omarmen. Wij willen dus voorstemmen.

De heer **VAN OOIJEN** (ChristenUnie): Voorzitter! De geest van Mirjam Bikker waart hier nog steeds rond, maar SMART is wel een beetje old school. Tegenwoordig denken we aan "agile and scrum", maar goed, wij gaan voorstemmen.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! Persoonlijk ben ik meer van SMART dan van agile, dus wij stemmen ook voor.

Motie 88 wordt hierna bij handopsteken met algemene stemmen aangenomen

De **VOORZITTER**: Daarmee is het middagprogramma voorbij, maar we hebben het hoofdnummer nog tegoed: onze nestor.

De heer **VAN CORLER** (GroenLinks): Voorzitter! Dan word je aangekondigd als hoofdnummer en dan moet je het wel kort houden. Ik hoorde het wel. Ik mag namens de raad, de gehele raad, onze nieuwe raadsleden feliciteren met hun maidenspeeches. Ik heb er vier genoteerd.

Ik begin met mevrouw Dekker, onze Leidsche Rijner die met voorkeursstemmen in de raad is gekomen. Ik las op de website van D66 een mooie, goede ambitie om de stad een mooiere plek te maken voor onze kinderen. Dat spreekt me erg aan. Er stond een duidelijk persoonlijk verhaal over de eigen start op de Utrechtse woningmarkt. Er was een mooi verhaal neergezet in het kader van de plannen die we in Zuilense Vecht hebben aangenomen. Er was een duidelijke vraag in de bijdrage naar het bijstellen van de ambitie, ook vooruitlopend op een coalitieakkoord dat nog niet eens was vastgesteld. Dat leverde ook meteen een levendig debat op in de raad. Dat belooft nog het nodige voor de toekomst. Ik ben benieuwd hoe dat verder gaat verlopen. Nu heet ik u welkom in deze raad.

Dan kom ik bij mevrouw De Koning. Dat is de tweede gekozen Koning in de raad. Ook zij had een persoonlijk verhaal over haar ervaringen als starter op de woningmarkt. Het was een iets ander verhaal, dat ging over het leven tussen ratten en studenten op de Oudegracht. Het ging verder met een gloedvol betoog over de liefde voor Utrecht. Daarin werd een mooie link gelegd met de politieke ambities. Ook na de complimenten aan de wethouder voor het plan dat voorlag was zij in het debat verder wel heel erg vasthoudend naar diezelfde wethouder. Deze vasthoudendheid gaan we vast nog wel terugzien in de komende jaren hier in de raad. Ook u heet ik welkom in de raad.

Er was even discussie over of het wel of geen maidenspeech was als je bij de algemene

beschouwingen de ruimte hebt om de eerste keer je verhaal te doen. Het lijkt mij logisch om daar, wanneer je hier voor het eerst staat, ook al word je af en toe geïnterrumpeerd, toch even bij stil te staan. Daarom, de heer Sungur, mooi om de maidenspeech bij de algemene beschouwingen en bij het bespreken van het coalitieakkoord te beginnen, op een rustige en heldere toon. U hebt een heldere kernboodschap neergezet over de inclusieve samenleving en een mooi pleidooi voor diversiteit, breed, maar zeker ook culturele diversiteit, ook in deze zaal. Wat mij ook aansprak was de aandacht die werd gevraagd voor de ouderen die mee hebben gebouwd aan deze mooie stad. DENK is een nieuwe vertegenwoordiger, een nieuwe partij in deze raad, met een geluid dat zeker ook gehoord mag worden. Ik denk dat we dat zeker ook vaker nog duidelijk zullen gaan horen. Welkom in deze raad.

Tot slot kom ik bij de heer Van Deún. We hebben hem al eerder gehoord met stemverklaringen in de raad. Ik dacht dat hij zou wachten tot de algemene beschouwingen om een flink verhaal neer te zetten als maidenspeech. Inderdaad was er, ook al was het de eerste keer, een duidelijk herkenbaar PVV-geluid te horen over 030. Het was een verhaal waarin flink gecijferd werd over wonen en uitgaven. Ik heb ze niet meteen na kunnen tellen, maar ik ga er even van uit. Op veiligheid werden vergaande voorstellen gedaan, waar zelfs de inzet van het leger en drones niet werden geschuwd. Er wordt hier af en toe wel een verbinding gelegd met de landelijke politiek, maar het werd door u meteen op het wereldtoneel getrokken met een vergelijking met de Amerikaanse president. Ik ben benieuwd welke vergelijkingen we verder nog terug gaan horen deze raadsperiode. Ook u, welkom in deze raad.

De **VOORZITTER**: Daarmee is een eind gekomen aan de beraadslagingen van vanmiddag. Ik wens u een rustige pauze. We sluiten de vergadering. Om 19.30 uur vervolgen wij de vergadering.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na heropening van de vergadering spreekt de **VOORZITTER** als volgt:

Leden van de gemeenteraad! Wat fijn dat u er weer bent. We hebben heel veel gasten vanavond, vrienden, vriendinnen, ouders, bekenden, geliefden, mensen uit Amstelveen, mensen op de publieke tribune, maar misschien ook mensen thuis die het niet konden redden of die morgenavond komen, zoals ik net van wethouder Jansen hoorde. Welkom! Vandaag is het donderdag 7 juni 2018 en wij hebben een gemeenteraadsvergadering. We hadden al een voorprogramma vanaf vanochtend 11.00 uur. We hebben de middag ook besteed aan allerlei belangrijke dingen: wat we de komende vier jaar gaan doen. Nu, vanavond, nemen we afscheid van wethouders en gaan we, als alles goed gaat – dat is aan de raad, je weet het maar nooit in Utrecht – nieuwe wethouders installeren en die mag ik dan uiteindelijk ook beëdigen.

Drie leden van de raad zijn vanavond verhinderd: mevrouw Assen, mevrouw Van Esch en de heer Bos. Er zijn geen mensen die later komen.

Ik neem even de agenda met u door. We beginnen na agendapunt 1, dat ik nu behandel en waarin ik u enkele dingen vertel, met afscheid nemen van wethouder Geldof en wethouder Jansen. Vervolgens zal een aantal mensen spreken, niet lang, maar lang genoeg om het warm te maken hier. Daarna zal ik even schorsen, want dan kunnen we afscheid nemen van de wethouders. Vervolgens kan het gezelschap naar beneden gaan, waar een ontvangst is in de hal.

Daarna volgt een agendapunt over de benoeming van de kandidaat-wethouders. Dat gaat ook over het aantal en de ontheffing woonplaatsvereiste. Vervolgens komt de voorzitter van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven, de heer Gilissen, aan het woord over het proces-verbaal van de zitting van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven. Dat is allemaal voorbereid en bekeken of het wel allemaal kan. Dan worden er stembiljetten uitgereikt, als het allemaal goed gaat, en dan volgt de uitslag van de stemming. De voorzitter van het stembureau krijgt dan het woord. In het stembureau hebben zitting de leden Fred Dekkers, Corine van Dun en Tim Schipper. Ik constateer dat zij akkoord zijn met die voordracht. De heer Dekkers is de voorzitter en hij voert het woord. Hij knikt instemmend, dat gaat dus allemaal goed. De heer Dekkers vertelt ons de uitslag van de stemming en dan vragen wij de gekozenen of zij de benoeming aanvaarden. Het gaat allemaal vrij vlot. Ik voorspel dat het er ongeveer zeven zullen zijn. Ik zal die hier beëdigen.

Dan moeten we een kleine praktische zaak regelen. Wethouders zitten soms in gremia die bij de portefeuilles horen. Dat hoeft de raad niet te doen, dat gaan wij morgen regelen. We zitten ook in gemeenschappelijke regelingen en om te voorkomen dat we tot begin juli moeten wachten, moet de raad wethouders aanwijzen en benoemen. Dat gaan we ook doen.

Omdat ik verwacht dat er twee vacatures zijn na de benoeming van de wethouders, moeten we ook weer nieuwe raadsleden benoemen en dat gebeurt ook weer hier. Ik zie ze al in de zaal zitten. Dan is het klaar. Ik weet niet precies hoe laat dat is, maar het is ruim voor middernacht. Dan weet u dat voor de oppas.

Afscheid vertrekkende wethouders.

De **VOORZITTER**: Leden van de raad, geacht college, familie, vrienden en bekenden! Hartelijk welkom in het stadhuis, waar vandaag een van de aardige rituelen van onze lokale democratie plaatsheeft: het afscheid van het college van burgemeester en wethouders, dat samen met de gemeenteraad onze stad de afgelopen vier jaar heeft bestuurd. Vier jaar zijn er verstreken sinds het aantreden van dit college, dat "Utrecht zijn we samen" koos als motto en titel van het college-programma.

Hoe lang 2014 gevoelsmatig al weer achter ons ligt, blijkt uit een kleine keuze uit het nieuws van toen. 2014 was het jaar van het neerschieten van de MH17 op een dag waarop wij als raad bijeenkwamen. Het was het jaar waarin oud-minister Els Borst op tragische wijze overleed, het jaar van de winterspelen in Sotsji en de Europese titels van Dafne Schippers op de 100m en 200m. Het was het jaar waarin in West-Afrika een ebola-epidemie uitbrak en ISIS een kalifaat stichtte. Een jaar waarin voor het eerst sinds heel lange tijd Koningsdag werd gevierd in plaats van Koninginnedag, en niet op 30 april maar op 27 april. Een jaar waarin in het UMCU voor het eerst in de geschiedenis een patiënt een kunststof schedel geïmplanteerd kreeg, ontwikkeld met 3D-technologie.

In dat jaar was het dat D66, GroenLinks, VVD en SP ervoor kozen om als coalitie van start te gaan. Zij zetten het werk van hun voorgangers voort, maar voegden nieuwe ambities toe op het gebied van economische ontwikkeling, onderwijs, duurzaamheid, zorg en werkgelegenheid. Uitgangspunt daarbij was de kracht van onze stad, de kracht van Utrecht. Een kracht die de afgelopen jaren alleen maar is toegenomen. Meer dan ooit zijn we een creatieve en innovatieve stad, initiatiefrijk, gastvrij en tolerant, vinden we dat iedereen in Utrecht moet kunnen meedoen en zich thuis moet kunnen voelen. Dat kunnen we op het conto schrijven van de inwoners en heel veel ondernemers, maar voor een deel ook van het beleid waarmee dit breed samengestelde college die kracht heeft weten in te schakelen. Daardoor konden de decentralisaties in de zorg worden doorgevoerd en zijn buurtteams inmiddels een onmisbare schakel geworden. Daardoor daalde de werkloosheid van 7,5% in 2014 tot rond de 5% nu. Door middel van het Lokaal Economisch Fonds konden honderden banen, stage- en leerwerkplekken worden gecreëerd. Utrecht werd de eerste grote stad zonder zwakke scholen in het basis en voortgezet onderwijs.

De Amsterdamsestraatweg krabbelde er stukje bij beetje bovenop en Overvecht kon moed putten uit een extra versnellingsimpuls. In Overvecht-Noord is er door samenwerking van velen een mooi nieuw initiatief van start gegaan, dat nu overal navolging vindt, plan Einstein. Een groot deel van de wal- en kluismuren langs de grachten werd hersteld. Het Domplein en de Waterlinieweg ondergingen een metamorfose, er werd begonnen met de restauratie van de Domtoren en zelfbeheer door inwoners werd vast onderdeel van de wijkgroenplannen. De Oosterspoorbaan werd herschapen in een park, delen van de binnenstad werden heringericht en her en der in de stad verschenen hoofdfietsroutes. Het aantal laadpalen voor elektrische auto's liep op tot meer dan 1.100.

TivoliVredenburg groeide, ondanks een paar aanloopproblemen, uit tot de muzikale etalage van de stad en van het land. Dat staat niet in de tekst maar dat vind ik. Er kwam weer water in een stukje singel. Utrecht kreeg een nieuw stadskantoor, een nieuw Centraal Station, een nieuwe fiets/voetbrug over de sporen en een geheel vernieuwd stuk Hoog Catharijne. Daaraan kunnen nog de grootste fietsenstalling van de wereld en de Dafne Schippersbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal worden toegevoegd.

Laten we de verdubbeling sinds 2014 van de Utrechtse woningproductie niet vergeten, de voorbereiding in samspraak met alle betrokken partners op de ontwikkeling van de Merwede-kanaalzone en de bescherming van kamerbewoners tegen malafide huisjesmelkers. Leidsche Rijn kreeg er een prachtig nieuw centrum bij en het oude hoofdstadskantoor werd verbouwd tot winkels en bibliotheek. De grand départ van de Tour de France was een klinkend sportief succes. En er was het fantastische feest dat Utrecht bouwde nadat het Nederlandse vrouwenvoetbalelftal in 2017 de Europese titel had gewonnen.

De ruimtelijke strategie Gezond Stedelijk Leven kreeg gaandeweg meer focus, waarbij meer en meer wordt samengewerkt tussen wetenschap, overheden en ondernemers in de stad op het gebied van gezondheid, energietransitie en duurzame mobiliteit.

Bij al deze ontwikkelingen bleef Utrecht niet alleen het hart van een van de meest competitieve regio's van Europa. De stad werd ook City of Literature. Aan één ding veranderde dat allemaal niets: de centen, de gemeentelijke financiën bleven op orde.

Als er uit dit absoluut onvolledige maar panoramische overzicht van vier jaar Utrecht iets blijkt, is het wel de stormachtigheid waarmee de stad zich ontwikkelt. 330.000 inwoners in 2014, 350.000 nu. Alle leden van het college van burgemeester en wethouders hebben de nodige resultaten geboekt, maar vooral is het college erin geslaagd dit te doen als team. Niet alleen bij voorspoed, maar ook bij tegenslag, want die was er natuurlijk ook. Bij TivoliVredenburg, de Uithoflijn en het Nieuwe Zandpad. Tegenspoed was ook het spijtige vertrek in 2015 van wethouder Jongerius. Het college bleef een team. Partijpolitieke tegenstellingen speelden geen ontwrichtende rol. Ze speelden wel een rol, maar geen ontwrichtende. Wethouders van uiteenlopende opvattingen, partijen en temperamenten werkten goed en met plezier samen en de samenwerking met de raad was intensief.

Wat was nu het geheim? Ik ben zeer benieuwd wat de nestor daarover nog te zeggen heeft, want die is natuurlijk veel wijzer dan ik. Volgens mij was er in het college een goede balans tussen persoonlijkheden en inhoud. De wethouders hadden allemaal hun eigen idealen, en niet alleen maar op dinsdagochtend. Ze hadden allemaal hun eigen stijl van optreden, maar bleven ook bij elkaar informeren hoe het ging. Dat zei ik in een van de eerste retraites. Ze deden vaak van die htd'tjes: hoofd-tussen-de-deur-steek-dingen. Ze hielpen en helpen elkaar met respect voor elkaars kennis, kunde en persoonlijkheid. Ze vergaten nooit dat ze het samen moesten doen. Ook het besturen van een gemeente doe je samen, samen met de stad, samen met de medewerkers, met u als gemeenteraad, met elkaar.

Namens de gemeenteraad, de griffie en alle medewerkers van de gemeente Utrecht zeg ik de twee vertrekkende wethouders vaarwel. Paulus Jansen en Kees Geldof zijn juist de twee wethouders over wiens goede samenwerking in hun aan elkaar grenzende portefeuilles de meeste mensen zeer goed te spreken waren. Wat mij betreft, was de samenwerking tussen die twee mannen symbool voor de kracht van dit college.

Velen zullen Paulus' dadendrang – "Paulus, niet op je laptop zitten! – en Kees' kennis van zaken – "Kees, het is tijd nu!" – zeer missen. Dit stond niet in de tekst, maar ze lachen, dus dan gaat het goed. Jullie krijgen allebei namens de raad zo meteen een herinnering aan deze vier jaar. Vier jaar die Utrecht sterker hebben gemaakt, weerbaarder en weer beter toegerust op de toekomst.

Wethouder Jansen, beste Paulus, we kennen elkaar al heel lang. Op 14 december 2006 nam de raad op deze plek afscheid van jou als raadslid. Je was raadslid en fractievoorzitter van de SP. Je werd toen lid van de Tweede Kamer. De manier waarop de toenmalige burgemeester bij je afscheid het raadslid Paulus Jansen karakteriseerde, is twaalf jaar later nog bijna helemaal van toepassing op de Paulus Jansen als wethouder. Het gaat er daarbij natuurlijk niet om dat je er toen in de ogen van heel veel Utrechters in was geslaagd om de oppositieleider te worden. Wat is gebeven, is je scherpste in het debat, waarbij je nooit op de man of de vrouw speelt, je optreden als een op de inhoud gerichte keiharde werker, met net als toen een voorliefde voor volkshuisvesting. Over de reiniging vond je ook van alles, maar dat terzijde. Ook gebeven zijn je brede dossierkennis en vasthoudendheid, je gedrevenheid en betrokkenheid bij de stad.

De afgelopen vier jaar is er iets bijgekomen, namelijk dat je vier jaar lang een gewaardeerd teamspeler bent geweest in het college. Voor je medewerkers was je een fijne, vasthoudende, eigenzinnige bestuurder om voor te werken. Dit alles, zoals ik net omschreef, niet zonder resultaat. Paulus, heel erg bedankt voor je inzet voor de stad in de afgelopen vier jaar en daarvoor. Namens de raad mag ik een kleine herinnering aan die vier jaar overhandigen. Op de katoen ben je nog redelijk rimpelloos. Je kunt nadenken over wat je daar nu weer op wilt zeggen. Dat zal ongetwijfeld venijnig maar niet op de man zijn.

(Onder applaus van de aanwezigen biedt burgemeester Van Zanen wethouder Jansen een kunstwerk en een boeket bloemen aan.)

De tweede wethouder die ons gaat verlaten, is de heer Geldof. Beste Kees, wij kenden elkaar eigenlijk niet zo goed. Toen je in de vertrouwenscommissie zat, mochten we elkaar niet kennen en het is ook nooit meer goed gekomen, zal ik maar zeggen. Ook als we over jouw vertrek spreken, moeten we terug naar 2006. Dat was het jaar waarin je voor de VVD aantrad als raadslid, een raadslid met een voorliefde voor financiën, werk en inkomen – ik zat toen gelukkig ver weg – die op dit terrein scherp en principieel het woord voerde, met een soms onnavolgbare humor als toegevoegd wapen. Je stond er toen al om bekend – en bij ons de afgelopen vier jaar zeker weer – dat je alle stukken las. Bij

de VVD-fractie is het zogenaamde “Keesiaans” nog steeds springlevend, zo begrijp ik. Zijn uitgangspunt is ongeveer – en dat kan alleen Kees in zijn bekende spraakgebruik zo zeggen: ja, het uitgangspunt is niet dat je iets moet denken, maar je moet weten dat iets zo is. Dat is ook de leidraad van je optreden in de ruim vijf jaar van je fractievoorzitterschap. Niet alleen diende je bij iedere begrotingsbehandeling een tegenbegroting in, je liet je ook niet onbetuigd over de meest uiteenlopende onderwerpen.

Natuurlijk moest je na acht jaar raadslidmaatschap wennen aan het nieuwe bioritme als wethouder, maar je vond je draai. Ook in het college bleef je erop wijzen dat het beter is om te weten dan om te denken dat iets zo is, en nog veel meer van die wijsheden die alleen huisartsen je kunnen vertellen. Je bleef je met grote discipline voorbereiden en stopte zelfs met roken. Jij wel, ik heb het slechts onderbroken. Je was voor je medewerkers net als eerder voor de fractie een geliefd en attent bestuurder. Dat weet ik uit eigen ervaring. Kees, namens de raad dank ik je voor je inzet als raadslid, ook al is dat al weer iets langer geleden. Ik mag jou ook de raadspenning uitreiken. Daarnaast dank ik je voor vier jaar wethouderschap, vier jaar waarin je net als Paulus heel veel resultaten hebt behaald. Ik bied je beide herinneringen met heel veel liefde aan.

(Onder applaus van de aanwezigen biedt burgemeester Van Zanen wethouder Geldof de raadspenning, een kunstwerk en een boeket bloemen aan.)

De **VOORZITTER**: Leden van de raad, geachte aanwezigen. Ook de overige drie aanwezige wethouders dank ik van harte voor hun harde werken, hun collegialiteit en hun samenwerking. Naar ik aanneem, zie ik hen terug in een volgend college.

Ik vraag nu aandacht voor de nestor van de raad, de heer Van Corler.

De heer **VAN CORLER** (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Beste leden van de raad, college, familie, vrienden, bekenden, vandaag slaan wij met het afscheid van het huidige college weer een bladzijde om in de Utrechtse politieke geschiedenis. Dat is het gevolg van de manier waarop wij het hele systeem met elkaar hebben ingericht, maar het blijft wel een beetje vreemd moment. Net als na de verkiezingen een mix van oude en nieuwe raadsleden in nieuwe verhoudingen aan de slag mag, zo ook gooien we het team van wethouders overhoop. Hierdoor krijgt iedere raads- en collegeperiode een eigen kleur mee. Die kleur wordt natuurlijk bepaald door de politieke verhoudingen in de raad, maar ook door de stijl van besturen, de ruimte die partijen elkaar gunnen en niet te vergeten de persoonlijke verhoudingen tussen raads- en collegeleden.

Naar mijn idee werd de vorige raadsperiode gekenmerkt door – de burgemeester refereerde er al aan – een goede samenwerking tussen raad en college. Een samenwerking waarin ook ruimte was voor voorstellen van oppositiepartijen, tenminste zo heb ik het vanuit de coalitiekant ervaren. Ik hoor graag straks of het anders is ervaren door oppositiepartijen. Het college stond open voor wensen vanuit de raad, al moest er bij de ene wethouder wel wat harder voor gewerkt worden dan bij de andere. De brede samenstelling van het college heeft er gelukkig niet toe geleid dat de uitersten elkaar krampachtig gevangen hielden in coalitieafspraken. Men heeft gezamenlijk de schouders gezet onder de grote opgaven van deze stad. Het was een groep mensen met verschillende politieke achtergronden, stijlen en drijfveren, maar het was samen één team dat flink aan de weg heeft getimmerd.

De afgelopen jaren hebben zeven wethouders zich in Utrecht uit de naad gewerkt voor onze stad. Van de heer Kreijkamp hebben we onlangs al afscheid genomen. Hopelijk geniet hij nu met zijn gezin van een welverdiende vakantie. We namen eerder ook al afscheid van mevrouw Jongerius, die zich vol gedrevenheid heeft ingezet voor Utrecht en na anderhalf jaar het dappere besluit nam om de knellende politieke jas uit te doen.

We hebben ook drie wethouders die nog een periode door willen gaan. Kees Diepeveen, je sprong in 2015 op een rijdende trein en hebt in ongelooflijk korte tijd je de stad eigen gemaakt. Lot van Hooijdonk, je had de afgelopen jaren duidelijke doelen voor ogen waarmee je aan de slag bent gegaan en bent klaar voor nog een periode. Victor Everhardt, na twee periodes als wethouder nog even gedreven om op te gaan voor een derde keer. Wij als raad kunnen vast binnenkort weer volop met jullie in debat gaan. Ik wil nu vooral stilstaan bij de vertrekkende wethouders, Kees Geldof en Paulus Jansen.

Beste Kees en Paulus. Jullie hebben allebei je roots als Utrechts raadslid. Weliswaar met een behoorlijk verschillende politieke kleur, maar beiden met een grote betrokkenheid bij de stad. Die betrokkenheid heeft de raad bij jullie beiden duidelijk teruggezien in de afgelopen vier jaar waarin

jullie als wethouder voor de stad aan de slag mochten. Het is onmogelijk om in een paar minuten die jaren recht te doen. Ik wil stilstaan bij een paar zaken die mij zijn opgevallen en ook wel zijn ingefluisterd.

Ik begin bij Paulus. Beste Paulus, of eigenlijk moet ik zeggen: beste Paulussen. Vanuit meerdere bronnen heb ik het vermoeden vernomen dat er meer dan één Paulus moet zijn. Een dubbelganger of een tweelingbroer. Anders valt het niet te verklaren waar je de tijd en energie vandaan haalde om te doen wat je de afgelopen jaren hebt gedaan. Naast het drukke bestaan van wethouder, met onder andere bezoeken aan sportclubs, was hij ook zelf sportief bezig in de sportschool, met wandelen en wielrennen. Het gerucht van de dubbelganger werd aangewakkerd door het verhaal dat ik hoorde over de gezamenlijke fietstocht van het college. Ik meen dat het rondom de Tour-start was. De overige collegeleden hebben jou alleen bij de start even gezien en vervolgens pas weer bij de finish.

Je was de wethouder die op de meest verschillende manieren wist te zeggen dat je een motie overnam of, nu ja, overnam... Ik had af en toe het gevoel dat je eigenlijk wilde zeggen dat de motie overbodig was en dat netjes neerzette in verschillende bewoordingen. Ondersteuning van beleid, oordeel raad, al dan niet met een positieve grondhouding, zoals ik vanmiddag nog hoorde, staand beleid, continuïteit van beleid.

Paulus, je was lid van het landelijk SP-bestuur, lid van Provinciale Staten, medewerker bij de Tweede Kamerfractie, gemeenteraadslid in deze raad, lid van de Tweede Kamer en wethouder in Utrecht. Er is een goede kans dat ik iets vergeet in dit rijtje, maar ik ben wel benieuwd wat het gaat worden om de collectie compleet te maken. Over een kleine tien maanden zijn er weer kansen: Gedeputeerden, Eerste Kamer of misschien toch wachten op regeringsdeelname door de SP.

Als er iemand een politiek dier is, dan ben jij het, alhoewel ik heb gehoord dat de echte techneut zich niet laat verloochenen. Zo sterk zelfs dat je jaren terug, toen je bij de campagne bij een gesprek aan de deur te horen kreeg dat de ketel van de cv niet goed werkte, voordat de bewoner het wist op het aanrecht het ding uit elkaar stond te schroeven. Ik weet niet of de reparatie geslaagd is – dat horen we straks misschien wel – maar het onderstreept wel je hands-on mentaliteit. Die hebben we hier in de raad ook terug mogen zien bij je inzet op alle onderwerpen. Wat het verder in de politiek gaat worden of misschien toch iets als cv-monteur, ik dank je voor nu namens de raad heel hartelijk voor je tomeloze inzet. Namens de raad heb ik ook een cadeau voor je.

(De heer Van Corler biedt daarop, onder applaus van de aanwezigen, de heer Jansen een cadeau aan.)

Beste Kees! Ik kan me nog goed die keer herinneren dat je in deze zaal dronken hebt opgetreden. Het was tijdens een voorstelling van het raadstoneel, waar je op overtuigende wijze een aangeschoten Hendrik Marsman neerzette in een toneelstuk waarin historische Utrechtse figuren de verjaardag van Nijntje vierden. Ook bij de volgende editie, twee jaar later, zette je een prachtige bisschop Engelbert van Kleef neer. De tekst sprak je met een mooi accent uit en ik ga niet proberen om dat na te doen: “Een onthoofding is precies het gezamenlijk vertier waar dit verdeelde volk naar snakt”. Dat kwam er angstig geloofwaardig uit.

De afgelopen vier jaar heb ik samen met je in het bestuur van het fonds van het Utrechtse gemeentepersoneel mogen zitten. Dit fonds bestaat al sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw en is een vorm van solidariteit waaraan de gemeenteambtenaren kunnen bijdragen om collega's die het tegenzit financieel te steunen met een lening of gift. Tijdens de bestuursvergadering bekeken we wat het fonds voor de aanvragers kon betekenen. Hierbij was je er altijd op gebrand om echt dat steuntje in de rug te geven dat nodig was. Het leek – en ik onderstreep “leek” – een beetje haaks te staan op je optreden als raadslid, waarbij je heel scherp was op de financiën.

De Keesiaanse uitspraken zijn al voorbij gekomen. Ik moet er ook een paar noemen. Bijvoorbeeld: het is een geval van balletje-balletje. Vanmiddag is er ook eentje overgenomen door de nieuwe fractievoorzitter van de VVD, namelijk: last van een chronische ontsteking van de geefklier. Dat waren typerende uitspraken. Daar horen ook nog de nodige handgebaren bij om de aandacht van de voorzitter te trekken. Ik kan die niet goed nadoen. Precies, ze worden herkend. Ik hoor graag straks hoeveel moeite het heeft gekost om deze gebaren niet ook vanuit vak C te maken.

Het viel me vanmiddag nog op dat je ook best wel een groene wethouder was. Je kreeg complimenten van de Partij voor de Dieren over de soortenlijst. Je maakte je druk over de bomen in de stad. Ook dat vind ik, als GroenLinks'er, een opvallend punt. Opvallend waren ook je optredens bij, wat ik maar even noem, “is er een dokter in de zaal?” momentjes. Of het nu een bezoeker was van een raadsbijeenkomst die onwel werd of een raadslid die tegen de vlakke ging – oké, struikelde – je

medische achtergrond kwam direct weer boven drijven. We zullen het de komende tijd een stuk voorzichtiger aan moeten gaan doen in de raad.

Beste Kees, namens de gemeenteraad dank ik ook jou heel hartelijk voor het vele werk dat je voor Utrecht hebt gedaan. Voor jou heb ik ook een cadeau namens de raad.

(De heer Corler biedt daarop, onder applaus van de aanwezigen, de heer Geldof een cadeau aan.)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik nu voor de laatste keer het woord aan wethouder Paulus Jansen.

De heer **JANSEN** (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Beste raadsleden, collegeleden, ambtenaren en eenvoudige stervelingen! We leven hier op een van de gelukkigste stukjes aardbol. Dat zou je niet denken als je de sociale media volgt of de verhitte debatten in deze raadzaal, maar toch is het zo. Nederland scoort bij internationaal onderzoek naar geluk een top-10 plek op een schaal van 200 landen. In Nederland behoort Utrecht qua tevredenheid en geluk tot de top. Lees er bijvoorbeeld de laatste versie van de Atlas voor Gemeenten maar eens op na. Op de wereldwijde geluksschaal scoren we hier rond de 99%. Dat is best aardig, maar wij leggen de lat bij 100%.

Aan de andere kant weten mensen in hun achterhoofd dat, als het zo goed gaat, de kans dat het in de toekomst minder wordt best groot is. Dat leidt soms tot angst, bijvoorbeeld angst voor de groei van de stad. Blijft het bijvoorbeeld wel leefbaar in Utrecht, waar het nu nog zo gezellig en overzichtelijk is? Wonen en werken hier straks zo veel mensen dat je de stad nauwelijks nog in of uit kunt en je amper nog kunt ademen? Wij gingen niet alleen voor aantallen, maar ook voor kwaliteit. Volgens mij denkt het nieuwe college daar hetzelfde over. Zo dadelijk nog wat resultaten op dit punt.

Een andere angst is die voor tweedeling. De koopkrachtige nieuwkomers drukken de lage en middeninkomens naar de randen en de volksbuurten veryuppen. Daar moeten we inderdaad heel alert op zijn. Landelijke wetgeving en financiële prikkels helpen ook niet om het ideaal van de ongedeelde stad overeind te houden. Ik wens het nieuwe college veel creativiteit en doorzettingsvermogen om Utrecht te behouden als een stad van en voor iedereen. Ik zal ook zelf blijven strijden voor betaalbaarheid en beschikbaarheid van voldoende huisvesting voor iedereen.

Als je veel hebt, kun je veel verliezen, maar groei zorgt ook voor kansen. Half Nederland wil hier wel wonen en dat is tegelijkertijd een luxe en een compliment aan onze stad. Ik heb altijd te doen met regio's waar vooral mensen vertrekken. Onze groei maakt nieuwe voorzieningen mogelijk. We kunnen investeren in verduurzaming van de stad. We kunnen restauraties van ons erfgoed betalen. Nee, bijna betalen, want ik verwacht nog een flink aantal donaties aan de Stichting Utrechts eigenDomein. De restauratie is toch wel iets duurder dan ik gedacht had. Het aantal mensen dat een steuntje in de rug nodig heeft, is zodanig dat we voldoende geld kunnen uittrekken om dat steuntje te blijven geven. Ik reken erop dat dit dus ook gebeurt.

Bestuurders bedenken plannen die ambtenaren moeten uitvoeren. Onze ambtenaren werken, anders dan de mythe stelt, meestal hard. Ze zoeken ook steeds meer de samenwerking met elkaar en met andere partijen in de stad. Ik pleit ervoor om te blijven investeren in de kwaliteit van de ambtelijke organisatie. Dat zal de slagkracht van de gemeente verder versterken.

Dan kom ik bij mijn persoonlijke ondersteuning. Die begint bij een toegewijde secretaresse. Met de ondersteuning van Natasja van de Pasch heb ik de afgelopen jaren enorm gebouwd. In de slipstream van Natasja hebben ook Anita en Angela enorm gebuffeld. Mijn bestuurs- en communicatieadviseurs hebben mij heel veel werk uit handen genomen en mij regelmatig behoed voor al te impulsieve reacties. Dat is niet altijd gelukt. De bodes in het bijzonder, Donald, Renate en Remi, hebben mijn elektrische scooter onder alle omstandigheden aan de praat gehouden en waar nodig de dienstauto voorgereden, met mate. De catering tijdens onze raadsvergaderingen is famous tot ver buiten de stad. De U-stal-mensen houden zo nodig de fietsenstalling open als het weer eens uit de klauwen loopt. Dank aan iedereen met een ondersteunende taak in dit gebouw, in het stadskantoor en daarbuiten. Met mijn staf in Zuidwest heb ik veel mooie wijkspreekuren gehouden. Dat was echt een team, ook na het grote verlies van een van de drijvende krachten, Ben Verkroost, twee jaar geleden.

Dan het college. Allereerst onze primus inter pares Jan van Zanen. Volgens deskundigen van het programma Onze Taal de duidelijkst sprekende burgemeester van Nederland. Hij was er altijd als ik hem nodig had en wij hebben samen een keur van Utrechtse sporters mogen ontvangen na een

topprestatie. Van onze vele hockeykampioenen tot de jeugdwereldkampioen darten Justin van Tergouw. Dat deed je geweldig, Jan.

Met mijn liberale vriend Kees Geldof heb ik veel lief en leed gedeeld. Wij waren tot elkaar veroordeeld met de portefeuilles Ruimte en Wonen aan mijn kant en Leidsche Rijn en Grondzaken bij Kees. Dat heeft gezorgd voor veel levendige discussies, die gewoonlijk begonnen met een fundamentele clash en eindigden met een goede deal.

Met Jeroen Kreijkamp is het gelukt om geld te vinden voor vier multifunctionele scholen in Leidsche Rijn, die zowel functioneel als bouwtechnisch problematisch waren. U hoort het: ik probeer me diplomatiek uit te drukken. Jeroen was ook een strikt rechtvaardige wethouder Financiën en streng op het principe dat amendementen gedekt moeten zijn, zo zeg ik tegen de indieners van amendement 23.

Met Lot van Hooijdonk is het na een lange zoektocht gelukt om geld te vinden voor het tunneltje onder de Van Zijstweg. Schoolkinderen, skaters, woon/werkfietsers en roeicoaches hoeven straks niet meer 1.500 bussen per dag te kruisen. Daar gaan we echt nog veel plezier van krijgen. Ook op het gebied van verduurzaming hebben we mooie dingen bereikt. De energieprestaties in onze nieuwbouw en de transformatieprojecten zijn beter dan de landelijke eis. Voor het stadsverwarmingsnet zijn we met Eneco een heel eind gevorderd bij het uitwerken van een verduurzamingsstrategie.

Met Victor Everhardt deel ik het leed van het prostitutiedossier, zowel het Zandpad als de tippelzone. Soms lukt het niet om er in vier jaar uit te komen. Aan de lief-kant delen we onze deelname aan de Alpe d'HuZes, waarbij we met de 35-koppige gemeenteploeg € 130.000 voor het WKZ bij elkaar fietsten. En er was natuurlijk onze deelname aan de triatlon vorig jaar, waarbij we overigens in het stof beten voor de jonge goden van Stadsbelang Utrecht.

Samen met Kees Diepeveen heb ik de aansluiting van wonen en zorg verbeterd en me ingezet voor de opvang en definitieve huisvesting van asielzoekers. Het is prima als meer mensen met een zorgbehoefte weer zelfstandig gaan wonen, maar dan moet de ambulante begeleiding goed geregeld zijn en de andere bewoners in de omgeving erop voorbereid zijn. Dat lijkt goed gelukt te zijn bij Place2BU in Leidsche Rijn.

Zelf kijk ik met veel voldoening terug op de enorme stijging van de woningbouwcijfers, van nog geen 2.000 in 2014 naar 4.600 in 2017. Met het aantal woningen in de middenhuur en transformaties waren we landelijk nummer 1 in 2017. Het aantal sociale huurwoningen daalde de vorige periode met 3.000 en is nu met 1.800 gestegen. De huurverhogingen bij de corporaties waren destijds het hoogst van Nederland en nu liggen ze onder inflatieniveau. Huisjesmelkers worden in Utrecht keihard aangepakt. Voor de middenhuur hebben we een regime vastgesteld dat een redelijk rendement van ons pensioengeld garandeert maar woekerwinsten onmogelijk maakt.

We hebben een aantal grote binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen opgestart, met name de Merwedekanaalzone, Cartesiusdriehoek en het Wisselspoorgebied. 70% van onze woningen wordt inmiddels gebouwd in de bestaande stad en overall combineren we dat met kwaliteit. Nieuwe fietsroutes, het saneren van een bijstookcentrale en lpg-pompen, groene en blauwe verbindingen en heel veel eisen op het gebied van duurzaamheid.

Ik had in vier jaar tijd alle 340 sportverenigingen en aanbieders in de stad minstens één keer willen bezoeken. Dat is me niet gelukt. Ik ben op iets meer dan 250 blijven steken, maar we hebben wel heel veel voor de sport kunnen betekenen. De toendra van Zwaluwen is met dank aan Sander van Waveren en Sanne Scholten vervangen door een duurzaam kunstgrasveld. Bij UVV en Rivierenwijk idem dito. Bij Rijnvliet komen er dit jaar weer twee velden bij. Verenigingen die dat willen, krijgen alle ruimte voor zelfbeheer. De sporttarieven worden eerlijker. Er wordt nu serieus gekeken naar een roeibaan in Rijnenburg, samen met het waterschap en de provincie.

Als sportwethouder had ik natuurlijk een alibi om mee te doen aan de Singelloop, de Stads-kantoortrappenloop, de Domtorenrun, een sloeproeiwedstrijd, heel veel toerfietstochten en zelfs een ijzingwekkende training baanwielrennen. Dat alles gestimuleerd en gecontroleerd door de gemeenteraad en de Utrechtse bevolking. Dat leverde mooie discussies op met vrijwel altijd een happy end.

Tegen degenen die sceptisch zijn over de versnippering in de politiek zeg ik: veranderingen beginnen bij kleine fracties. Ik dank iedereen die zich inzet voor de publieke zaak, want – dat heb ik aan het begin van mijn toespraak nog niet gezegd – de tien gelukkigste landen hebben allemaal sterke overheden met best veel regeltjes en hoge belastingen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Ik geef voor de laatste keer het woord aan wethouder Geldof.

De heer **GELDOF** (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Acht jaar raadslidmaatschap en vervolgens mocht ik vier jaar wethouder van onze mooie stad zijn. Ik heb dat altijd als een voorrecht gezien en zo zie ik er ook op terug. Sommigen zeggen wel eens dat ze ergens veel voetstappen hebben liggen. Voor mij geldt in deze zaal dat ik hier heel veel woorden heb liggen, en ook wat gebaren, en dat ik nu de laatste gelegenheid heb om er nog een paar woorden aan toe te voegen. Dat zullen voornamelijk woorden van reflectie en dank zijn.

De heer Van Corler refereerde al aan het gebaren maken. Ja, dat was even afleren, want als wethouder heb je een heel andere rol. Je kunt als raadslid wat vrij en associatief redeneren en praten, maar als wethouder moet het kloppen wat je zegt. Het moet waar zijn, het moet gevalideerd zijn: weten. Als er iets wordt geponeerd, kun je dat niet ter plekke loochenen als je niet weet dat het niet klopt. Je moet daar dus over redeneren. Dat is echt een andere rol en dat is even wennen. Uiteraard dank dat u als raad het mij heeft gegund om een van uw wethouders te zijn en daarbij te kunnen werken aan de verwezenlijking van heel belangrijke projecten in de stad.

In de eerste plaats natuurlijk Leidsche Rijn centrum. Toen wij als nieuw college aantraden in 2014, stonden Nederland en ook Utrecht er economisch slecht voor. Er waren soms zelfs heel luide stemmen om maar af te zien van die bouw in Leidsche Rijn centrum. Er woonden toen al zo'n 70.000 mensen in dat stadsdeel en inmiddels zijn dat er 80.000. Afzien van die bouw leek mij echt geen goed idee. Wij hebben dus doorgezet en ik heb de vorige wethouder, Gilbert Isabella, gevraagd om samen de eerste paal te slaan. Dat laat ook de continuïteit van bestuur zien. We zijn wel met de ontwikkelaar en andere betrokkenen het gesprek aangegaan hoe we Leidsche Rijn centrum een zo groot mogelijke kans op succes konden geven. U herinnert zich ongetwijfeld de keuze die we begin 2015 formeel konden maken om het mogelijk te maken dat er een foodmarkt aan het Brusselplein kwam in plaats van een warenhuis. Dat was op het moment dat V&D nog bestond. Dat vergeet je soms, de tijd gaat snel. Ook besloten we om de zuidpunt van het centrum niet als winkelgebied te ontwikkelen. Ik dank u nogmaals voor uw politieke steun. Mevrouw Ferket zei het al bij het behandelen van het nieuwe coalitieakkoord: 16 mei was wel een van de leukste dagen van mijn wethouderschap. Ik heb toen echt genoten.

Een ander groot genoegen heb ik mogen ontlenen aan het Máximapark en aan de vrijwilligers en medewerkers van de gemeente die er zo hard aan werken om het Máximapark een parel te doen zijn in onze openbare ruimte. Het is niet alleen maar een parel die binnen onze landsgrenzen wordt opgemerkt, maar ook in het buitenland is het bekend. Er komen mensen op af om het te zien. Voor de betrokkenheid en samenwerking bij de beheerorganisatie dank ik de vrienden van het Máximapark en in hen ook tegelijkertijd alle vrijwilligers die in deze stad zo veel moois toevoegen aan onze openbare ruimte. Daar heb ik dicht bij mogen staan en daar heb ik veel van mogen zien.

Als we over de openbare ruimte spreken, spreken we in één adem ook over de medewerkers van stadsbedrijven. Medewerkers bijvoorbeeld bij een groot evenement. Denk aan een Tour de France of Koningsdag. Zij zorgen ervoor dat de stad er in heel korte tijd weer aangeveegd en blinkend bij ligt. Zij zijn elke dag in deze stad voor ons allemaal in de weer om de stad schoon, heel en veilig te houden. Ik heb als wethouder Openbare Ruimte en Groen hun betrokkenheid bij hun en onze stad van dichtbij mogen meemaken en maak graag van de gelegenheid gebruik om mijn grote waardering voor hen hier nogmaals uit te spreken, maar ook voor de mensen van Publieksdienstverlening, het visitekaartje van onze stad. Nogmaals mijn waardering daarvoor.

In de raad en de commissie hebben we over veel onderwerpen gesproken: de aanpak, de richting of de inrichting. Ik heb daarbij heel veel nieuwe kennis opgedaan, niet alleen in de voorbereiding maar ook in deze zaal zelf. Over grondstoffen bijvoorbeeld, in het nieuwe coalitieakkoord overigens "afval" genoemd, over het maaibeleid ten behoeve van bloemrijk grasland met een refugium en niet in de laatste plaats over bomen. Van de kastanjemineermot tot aan de tondelzwam. Wie mij twintig jaar geleden had verteld dat ik mij bestuurlijk zou gaan bezighouden met hangmatten in bomen, kattentouwen aan kades en fauna-uittreedplaatsen – u weet wel: fup's – zou ik niet geloofd hebben. Maar ik kan u verzekeren: ik had het niet willen missen. Niets mooiers dan werken aan een zo mooi mogelijke buitenruimte met oog voor ecologie. Als ik rij over de Waterlinieweg, die wij deze periode hebben kunnen aanpakken, geniet ik echt. Als ik loop over het opgeknapte Domplein, en vooral achter de Dom 's avonds, lijkt het alsof ik terug in de tijd reis.

Met u heb ik de afgelopen vier jaar aan heel veel mooie dingen mogen werken. Het Defensie-terrein, het Lieflandterrein, Rijnvliet Haarzicht, het voortbestaan van DOMunder, de kerkenvisie, de financiële problemen rond de Willibrordkerk en het afschaffen van gronduitgifte in erfpacht. Maar als Overvechter ben ik extra blij met het in ontwikkeling kunnen brengen van de MPD-strook bij het winkelcentrum Overvecht, waarvan u vandaag toevallig ook nog het bestemmingsplan hebt vastge-

steld. Daar geven we toch een stuk ietwat unheimisch niemandsland terug aan de bewoonde wereld. Dat is echt een aanwinst voor Overvecht, met straks rond de 1.300 nieuwe bewoners. Dat is een opsteker voor de hele omgeving, voor het winkelcentrum. Als ik daar over een paar jaar langs fiets, zal ik nog steeds dat trotse gevoel hebben dat ik had toen de raad vorig jaar dat stedenbouwkundige programma van eisen vaststelde.

Dames en heren, in twaalf jaar raads- en collegewerk zijn er uiteraard ook trieste gebeurtenissen. In 2009 overleed plotseling ons collega raadslid Nicole Wigny, die voor het CDA in de raad zat. Zij had haar raadzetel naast de mijne. Wij bespraken samen heel veel dingen, niet alleen hier maar ook aan de overkant bij café De Zaak. Ik mocht haar graag en ik denk nog steeds met weemoed terug aan de onderlinge grapjes die we maakten tijdens de vaak langdurige raadsvergaderingen. Haar onverwachte overlijden was een grote schok voor ons allemaal. Laatst werd in deze zaal de wereld van raads- en collegeleden vergeleken met een soort familie. Ik moest toen direct aan 2009 denken.

U hebt vanaf dit spreekgestoelte vaker gehoord dat het onmogelijk is om iedereen persoonlijk te bedanken voor de samenwerking de afgelopen jaren. Dat ga ik ook niet kunnen. Ik heb het voorrecht gehad om met heel veel mensen samen te werken aan onze mooie stad en die wil ik allen danken. Bewoners, vrijwilligers, ondernemers, bouwers en medewerkers van de gemeente, die zich allemaal inzetten om de stad steeds fijner te maken.

Een aantal mensen ga ik wel noemen. Anita Achterberg en Angela Vergouw, mijn bestuurs-assistenten. Velen van u zullen hen aan de telefoon hebben gehad. Zij regelden mijn agenda en hebben mij dus in zekere zin geleefd, maar dan wel op een manier die leefbaar bleef. Dat is echt een prestatie. Daarvoor zeg ik hun hartelijk dank. Mijn bestuurscommunicatieadviseurs: Karen Vlasblom en Eugene Litamahuputty, stonden me tot in de weekenden toe bij openbare optredens. Ook hun onmisbare adviezen bij gevoelige kwesties heb ik uitzonderlijk gewaardeerd. Mijn communicatie-woordvoerder, Jacqueline Rabijs: zoals zij bij van die decibel-gestuurde ophef in de media olie op de journalistieke golven weet te gooien: petje af! Dank ook aan de griffie en de bodes die ons veilig door de stad en het land hebben gereden als wij ergens heen moesten in de dienstauto.

Burgemeester Jan van Zanen, mijn collega wethouders, de gemeentesecretarissen, Maarten Schurink en Gabriëlle Haanen. Ik denk dat we met recht kunnen stellen dat we vormgegeven hebben aan een collegiaal bestuur met oog voor de volle breedte van het coalitiespectrum en daarmee ook oog voor elkaar, om zaken ook aan de eigen achterban te kunnen blijven uitleggen. Dat is een van de essentiële dingen om de boel bij elkaar te houden. Dat hebben we samen goed gedaan, waarbij het voor iedereen herkenbaar beleid was.

De VVD-fractie, en Dimitri Gilissen als fractievoorzitter in het bijzonder, zeg ik dank voor de steun en het thuishavengevoel tijdens deze periode. Het is af en toe wel prettig als je even in een eigen omgeving bent. Het college spreekt met één mond, maar soms wil je je mond wel eens even anders roeren en dan is er gelukkig een vrijhaven. Heerlijk!

Dimitri Gilissen en ik hebben vier jaar geleden de onderhandelingen voor het coalitieakkoord gevoerd en het is voor een fractie en wethouder niet altijd makkelijk om deel uit te maken van een brede coalitie. Toch hebben we op een flink aantal punten ons programma kunnen verwezenlijken. Ik kijk daar met tevredenheid op terug.

Een speciaal woord van dank voor Redmer Wierdsma, mijn bestuursadviseur sinds begin 2015. Als er één medewerker is die gehoor heeft gegeven aan mijn verzoek om mij, waar nodig, tegen te spreken, is hij het geweest. Wat is dat belangrijk om zaken steeds kritisch tegen het licht gehouden te krijgen. Als hij het niet doet, doet u het wel in 45-voud. Hij onderhield met velen van u contact over zaken uit mijn hele portefeuille. Ik zeg dus voor velen niets nieuws als ik hier mijn zeer grote waardering voor Redmer uitspreek. Altijd in een goede stemming, haarscherp, collegiaal: een aanwinst voor het openbaar bestuur in het nieuwe informatiseringstijdperk.

Met het einde van mijn wethouderschap krijg ik mijn avonden weer terug en ook weer een echt weekend elke week. In de richting van mijn vriendin Gerda spreek ik mijn bijzondere dank uit voor het feit dat zij accepteerde dat ik er heel vaak niet was. Het was niet altijd makkelijk, maar we zullen vanaf nu veel en veel vaker samen zijn. Ik zie daar met zielsveel genoegen naar uit.

Dames en heren, ik zal het wethouderschap natuurlijk ook gaan missen. Het contact met bewoners of een feestelijke opening van een buurttuin op een mooie zaterdagochtend is echt leuk. Of een woningbouwproject dat start met heel veel nieuwe bewoners die staan te stralen omdat hun huis in aanbouw gaat. Die dingen ga je echt missen.

Wat ik niet ga missen, is als in een commissievergadering om 23.30 uur na een gedetailleerde bespreking van een agendapunt – u kunt daar zelf een onderwerp bij verzinnen – nog een nieuw agendapunt wordt aangesneden in twee termijnen. Ik hoor dat u dat begrijpt.

Ik sluit af met mijn opvolger veel succes toe te wensen, maar ik zag dat ik er vijf heb, nog afgezien van het wijkwethouderschap. Ik heb een heel mooie portefeuille gehad en ik kan mij voorstellen dat er over de onderdelen nogal gevochten is. Ik wens het hele nieuwe college en de raad veel wijsheid toe en u allen hier veel goeds voor de toekomst. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Ik schors de vergadering zodat u in staat bent om de heren Jansen en Geldof een hand te geven. Daarna kunnen de familieleden en de mensen die hun vergezellen naar beneden. Wij hebben dan nog een kwartiertje vergadering en komen daarna bij hen.

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

Kandidaatstelling van de nieuw te benoemen wethouders inclusief ontheffing woonplaatsvereiste wethouder.

De **VOORZITTER**: Ik geef als eerste het woord aan mevrouw De Boer van GroenLinks.

Mevrouw **DE BOER** (GroenLinks): Voorzitter! GroenLinks is blij en trots om drie mensen voor te kunnen dragen voor het nieuwe college.

Als eerste Lot van Hooijdonk. Ik heb gehoord dat duurzaamheidspaus Ed Nijpels vandaag Utrecht heeft gefeliciteerd met Lot van Hooijdonk. Hij zei: voor de energietransitie heb je geen slappe knieën nodig. Ik denk dat wij met Lot van Hooijdonk een goede kandidaat hebben om onder andere deze portefeuille te gaan doen. Zij is twee keer de beste jonge bestuurder geweest. Volgens mij gaan wij er met Lot van Hooijdonk een mooie vier jaar van maken, als het aan ons ligt.

Dan Kees Diepeveen. Kees is de vorige periode halverwege binnen gekomen. Er was nog een beetje twijfel over: iemand uit Amsterdam, moet dat nou? Volgens mij heeft hij zich Utrecht en zijn portefeuille in sneltreinvaart eigen gemaakt. Wij hebben dat beloofd met weer een heel nieuw pakket dat hij zich weer helemaal opnieuw eigen kan maken. Ook daar hebben wij alle vertrouwen in.

Tot slot Linda Voortman. Linda heeft de afgelopen periode voor GroenLinks in de Tweede Kamer gezeten. Zij heeft daar onder andere de portefeuille Werk en Inkomen behartigd en kreeg daar vaak te horen: ja, maar mevrouw Voortman, daar gaat het Rijk niet meer over, dat ligt bij de gemeente. Zij is dus heel blij dat zij daar nu wel over gaat, samen met onze gemeenteraad. Ook haar dragen wij met plezier voor als wethouder van Utrecht.

De **VOORZITTER**: Zijn er vragen aan mevrouw De Boer? Van de gemeenteraad dan, die andere vragen moet u zo meteen maar stellen of morgenochtend. Dat is niet het geval. Ik geef het woord aan mevrouw Ferket namens D66.

Mevrouw **FERKET** (D66): Voorzitter! Met trots draagt de D66-fractie drie wethouders voor: Victor Everhard, Klaas Verschuure en Anke Klein.

Allereerst Victor. Wij kijken ernaar uit dat hij zijn goede werk als wethouder voortzet, in het bijzonder op het gebied van volksgezondheid, jeugd en natuurlijk het stationsgebied. Ook staat hem het eerste loco-schap goed en ook het wijkwethouderschap Leidsche Rijn heeft hij nog niet uitgespeeld. De kennis van de voetbaltenues beheerst hij uitstekend. Wie weet wat dat nog gaat opleveren. Sowieso verwacht mijn fractie de komende periode nog wel wat meer experimenten, want de experimenten van deze wethouder kunnen wel eens schuren met het Haagse beleid. En dat bedoelen wij positief.

Daarnaast dragen wij met trots Klaas Verschuure voor. Acht jaar lang heeft hij hier in deze raadzaal gezeten en menig wethouder scherp gehouden. Vanaf nu zullen de rollen omgedraaid zijn. Als wethouder Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken gaat er voor hem een droom in vervulling. Ook de Amsterdamsestraatweg valt in zijn portefeuille. Wij verwachten een voortvarende start en mooie plannen van deze horecaliefhebber.

Tot slot dragen wij Anke Klein voor. Zij heeft haar financiële kennis meer dan eens bewezen op verschillende politieke en bestuurlijke speelvelden. Daarnaast zijn wij overtuigd dat de portefeuilles Cultuur en Wijkgericht Werken bij haar goed op hun plek zijn. Ze is een echte D66'er, die staat voor samen de stad maken. We weten absoluut zeker dat Anke voor de zomer Utrecht op haar duimpje kent en haar hart verliest aan onze mooie stad.

De **VOORZITTER**: Zijn er vragen, suggesties of opmerkingen? Dank u wel. Ik geef tot slot het woord aan mevrouw Streefland namens de ChristenUnie.

Mevrouw **STREEFLAND** (ChristenUnie): Voorzitter! De ChristenUnie-fractie draagt Maarten van Ooijen in het volste vertrouwen en met zeer veel trots voor als wethouder van de stad Utrecht en ook nog eens voor portefeuilles waar zijn hart sneller voor klopt en waar hij veel van weet: Wmo, welzijn, asielbeleid en sport. Een mooie uitdrukking die veelvuldig gebruikt wordt in de sport is zeker op Maarten van toepassing: wat goed is, komt snel. Maarten, we gaan je missen in de fractie: je kennis, je politieke sensitiviteit en je debatkunsten, maar we gaan vooral van je genieten en je scherp houden in de rol van wethouder in het nieuwe college. Dan zegt de ChristenUnie: vaya con dios!

Procesverbaal van de zitting van de commissie tot het onderzoek van de geloofsbrieven van de kandidaat-wethouders van de gemeente Utrecht.

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan de voorzitter van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven, de heer Gilissen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! De commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven van de kandidaat-wethouders van de gemeente Utrecht, bestaande uit de leden Koning, Van Corler en Gilissen heeft op 7 juni 2018 onderzocht de geloofsbrieven van de volgende kandidaat-wethouders van de gemeente Utrecht: mevrouw Van Hooijdonk, mevrouw Klein, mevrouw Voortman en de heren Diepeveen, Everhardt, Van Ooijen en Verschuure.

Voor alle kandidaat-wethouders is een verklaring omtrent verdrag afgegeven voor het functie-profiel bestuurder. Daarnaast is op initiatief van de burgemeester een integriteitstoets uitgevoerd. Tot slot hebben de burgemeester en de gemeentesecretaris gesprekken gevoerd met de kandidaat-wethouders.

Uit het integriteitsonderzoek en de gesprekken komen geen feiten of omstandigheden naar voren op het gebied van integriteit die een beletsel vormen voor de benoeming van de kandidaten tot wethouder van de gemeente Utrecht.

Door de kandidaten zijn, waar nodig, nadere afspraken gemaakt die betrekking hebben op het voorkomen van de schijn van belangenverstrengeling met externe organisaties waaraan betrokkenen zijn gerelateerd, bijvoorbeeld vanwege nevenfuncties, een persoonlijke relatie of een arbeidsverleden en ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van de woonomgeving van de kandidaten. Deze lijst met afspraken is opgenomen in de openbare brief aan de commissie van 6 juni 2018.

De commissie heeft derhalve besloten de raad te adviseren bovengenoemde kandidaten toe te laten als wethouder van de gemeente Utrecht.

De **VOORZITTER**: Ik constateer dat er geen vragen zijn aan de voorzitter van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven.

Nadat de stembriefjes zijn ingevuld en opgehaald, schorst de voorzitter de vergadering, om het stembureau in de gelegenheid te stellen zijn werkzaamheden te verrichten.

Na hervatting van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

Benoeming van de kandidaat-wethouders.

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan de voorzitter van het stembureau, de heer Dekkers.

De heer **DEKKERS** (GroenLinks): Voorzitter! Namens het stembureau, waarin naast mij ook zitting hadden de heer Schipper en mevrouw Van Dun, hebben wij 42 stembiljetten in ontvangst genomen. De uitslag is als volgt:

Benoeming van een wethouder in de eerste vacature.

Uitgebracht zijn 42 stemmen, waarvan 1 in blanco en 41 op mevrouw Van Hooijdonk, zodat deze is benoemd.

Benoeming van een wethouder in de tweede vacature.

Uitgebracht zijn 42 stemmen, alle op de heer Diepeveen, zodat deze is benoemd.

Benoeming van een wethouder in de derde vacature.

Uitgebracht zijn 42 stemmen, alle op mevrouw Voortman, zodat deze is benoemd.

Benoeming van een wethouder in de vierde vacature.

Uitgebracht zijn 42 stemmen, waarvan 1 in blanco en 41 stemmen op de heer Everhardt, zodat deze is benoemd.

Benoeming van een wethouder in de vijfde vacature.

Uitgebracht zijn 42 stemmen, alle op de heer Verschuure, zodat deze is benoemd.

Benoeming van een wethouder in de zesde vacature.

Uitgebracht zijn 42 stemmen, waarvan 41 stemmen op mevrouw Klein, zodat deze is benoemd.

Benoeming van een wethouder in de zevende vacature.

Uitgebracht zijn 42 stemmen, alle op de heer Van Ooijen, zodat deze is benoemd.

Voorts is 1 stem uitgebracht op mevrouw Ferket.

De voorzitter dankt de leden van het stembureau voor de verrichte werkzaamheden en ontbindt het.

Beëdiging van de nieuwbenoemde wethouders.

Mevrouw Klein en de heer Van Ooijen leggen in handen van de voorzitter de in de Gemeentewet voorgeschreven eed af.

Mevrouw Van Hooijdonk, mevrouw Voortman en de heren Diepeveen, Everhardt en Verschuure leggen in handen van de voorzitter de in de Gemeentewet voorgeschreven belofte af.

De voorzitter schorst hierna de vergadering, om de aanwezigen in de gelegenheid te stellen de wethouders te feliciteren.

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

Aanwijzen van leden van gemeenschappelijke regelingen.

De **VOORZITTER**: Met de nieuwe portefeuillevindeling die morgen wordt vastgesteld en de installatie van de nieuwe wethouders moeten ook de bestuurslidmaatschappen voor de gemeenschappelijke regelingen opnieuw worden verdeeld. De raad is bevoegd tot de benoeming op de functies van algemeen bestuurder in het Plassenschap Loosdrecht en het Recreatieschap Stichtse Groenlanden. De eerstvolgende vergadering van de raad is op 5 juli 2018, maar er zijn al eerder bestuursvergaderingen van het Recreatieschap en het Plassenschap. Mede gelet op de discussie van vanmiddag moeten de portefeuillehouders daar kunnen zijn. Als het aan ons ligt, benoemt de raad de leden die daarvoor in aanmerking komen.

Wij hebben naar de portefeuilles gekeken. Het voorstel zit in iBabs en is een hamerstuk. Ik constateer dat alle raadsleden hiermee instemmen.

Hierna wordt z.h.o. wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

Procesverbaal van de zitting van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven van de nieuwbenoemde leden van de raad van de gemeente Utrecht.

De **VOORZITTER**: Ik geef het woord aan de voorzitter van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven, de heer Gilissen.

De heer **GILISSEN** (VVD): Voorzitter! Ik wens vanaf deze plek het nieuwe college heel veel succes.

We hebben twee vacatures in de raad. Daartoe heeft de commissie onderzoek gedaan naar de benoeming van twee nieuwe leden.

De commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven van de nieuwbenoemde leden van de raad van de gemeente Utrecht, bestaande uit de leden Koning, Van Corler en Gilissen heeft op 7 juni 2018 onderzocht de geloofsbrieven van de volgende op 7 juni 2018 benoemd verklaarde leden van de gemeenteraad: de heer Saiah en de heer Wijmenga. Door geen der leden werden bezwaren ingebracht, zodat de commissie heeft besloten de raad te adviseren de heren Saiah en Wijmenga toe te laten als lid van de raad der gemeente Utrecht.

Z.h.o. wordt besloten overeenkomstig het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven.

Beëdiging van de nieuwbenoemde raadsleden.

De heren Saiah en Wijmenga leggen in handen van de voorzitter de in de Gemeentewet voorgescreven belofte af.

De **VOORZITTER**: Dames en heren! Ik feliciteer de heren Saiah en Wijmenga met hun benoeming.

Leden van de gemeenteraad, dames en heren aanwezigen, lieve gasten, leden van het college, mevrouw de griffier, alle medewerkers voor en achter de schermen! Dank u wel voor uw geduld en voor uw aanwezigheid. Beneden is een gezellige ontvangst. Daar kunt u iedereen feliciteren die u de komende vier jaren niet meer zo vaak zult zien. Zo gaan die dingen. Dank u dat u er was. Ik wens iedereen ontzettend veel geluk, want de mensen in onze stad verdienen dat.

Hierna sluit de voorzitter, aangezien niets meer aan de orde is, de vergadering.

INHOUD

Opening van de vergadering	Pag. 1
Ingekomen stukken	Pag. 1
Bekrachtiging geheimhouding	Pag. 2
Notulen Gemeenteraad 26 april 2018	Pag. 2
Notulen Vragenuur 19 april, 26 april, 17 mei en 24 mei 2018	Pag. 2
1. Voorstel inzake de zienswijze op jaarstukken 2017 Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Pag. 2
2. Voorstel inzake de zienswijze op ontwerp programmabegroting 2019 en 1ste wijziging programmabegroting 2018 Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Pag. 2
3. Voorstel inzake de zienswijze ontwerp begroting 2019 GGD regio Utrecht (GGDrU)	Pag. 2
4. Voorstel inzake de zienswijze conceptbegroting Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU) 2019–2022	Pag. 2
5. Voorstel inzake de zienswijze Ontwerpbegroting Het Utrechts Archief (HUA) 2019–2022	Pag. 2
6. Voorstel inzake de zienswijzen recreatieschappen begroting 2019	Pag. 2
7. Vaststelling van het bestemmingsplan NPD strook, Overvecht (vernoemd naar de voormalige Nederlandse Pakketdienst)	Pag. 3
8. Vaststelling van het bestemmingsplan Cohenlaan, Tuindorp Oost	Pag. 3
9. Vaststelling van het bestemmingsplan Gageldijk 211 a, Overvecht	Pag. 3
10. Vaststelling van het bestemmingsplan Casino, Winthontlaan 8–10, Merwede–kanaalzone gecoördineerd met de Omgevingsvergunning	Pag. 3
11. Vaststelling van de Utrechtse soortenlijst	Pag. 4
Actuele moties	Pag. 5
12. Voorstel inzake de Gebiedsvisie Zuilense Vecht	Pag. 10
Algemeen debat voorjaarsnota 2018 c.a. en debat collegeprogramma 2018–2022	Pag. 27
Afscheid vertrekkende wethouders	Pag. 61
Kandidaatstelling van de nieuw te benoemen wethouders inclusief ontheffing woon–plaatsvereiste wethouder	Pag. 69
Procesverbaal van de zitting van de commissie tot het onderzoek van de geloofs–brieven van de kandidaat–wethouders van de gemeente Utrecht	Pag. 70

Vergadering van 7 juni 2018

74

Benoeming van de kandidaat-wethouders

Pag. 70

Beëdiging van de nieuwbenoemde wethouders

Pag. 71

Aanwijzen van leden van gemeenschappelijke regelingen

Pag. 71

Procesverbaal van de zitting van de commissie tot het onderzoek van de geloofs-
brieven van de nieuwbenoemde leden van de raad van de gemeente Utrecht

Pag. 72

Beëdiging van de nieuwbenoemde raadsleden

Pag. 72